

Vänersborgs kommun Årsredovisning

2017

Till vad går pengarna i Vänersborgs kommun?

Av varje 100-lapp kommunen får, går den till följande verksamhet

Var kommer pengarna ifrån?

Snabbfakta för kommunen								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Antal invånare	36 857	36 962	36 968	37 369	37 890	38 381	38 955	39 157
Skattesats (Kr)	22:64	22:64	22:21	22:21	22:21	22:21	22:21	22:21
Antal anställda, kommunen	3 149	3 120	3 070	2 918	3 006	3 168	3 479	3 599
Årets resultat, kommunen (Mkr)	49	35	39	31	20	41	59	76
Årets resultat, koncernen (Mkr)	50	39	45	42	32	53	90	79
Årets investeringar, kommunen (Mkr)	128	135	106	140	134	211	175	215
Årets investeringar, koncernen (Mkr)	194	191	223	215	225	302	340	347

Innehållsförteckning

Snabbfakta, organisation och politik

Hundralappen - Snabbfakta	2
Kommunens organisation	4
Kommunstyrelsens ordförande 2017	5
Omvärld	6-9
Miljöredovisning	10-11
Välfärdsredovisning	12-13

Förvaltningsberättelse

Övergripande målavstämning och sammanfattning	14-17
Personalredovisning	18-21
Finansiell analys för kommunen och koncernen	20-29
Finansiell profil	30
Driftredovisning	31
Investeringsredovisning	32-33

Finansiella rapporter

Resultaträkning och kassaflödesanalys	35
Balansräkning	36
Redovisningsprinciper och noter	37-45
Jämförelsetal, övergripande	46

Nämndernas verksamhetsberättelser

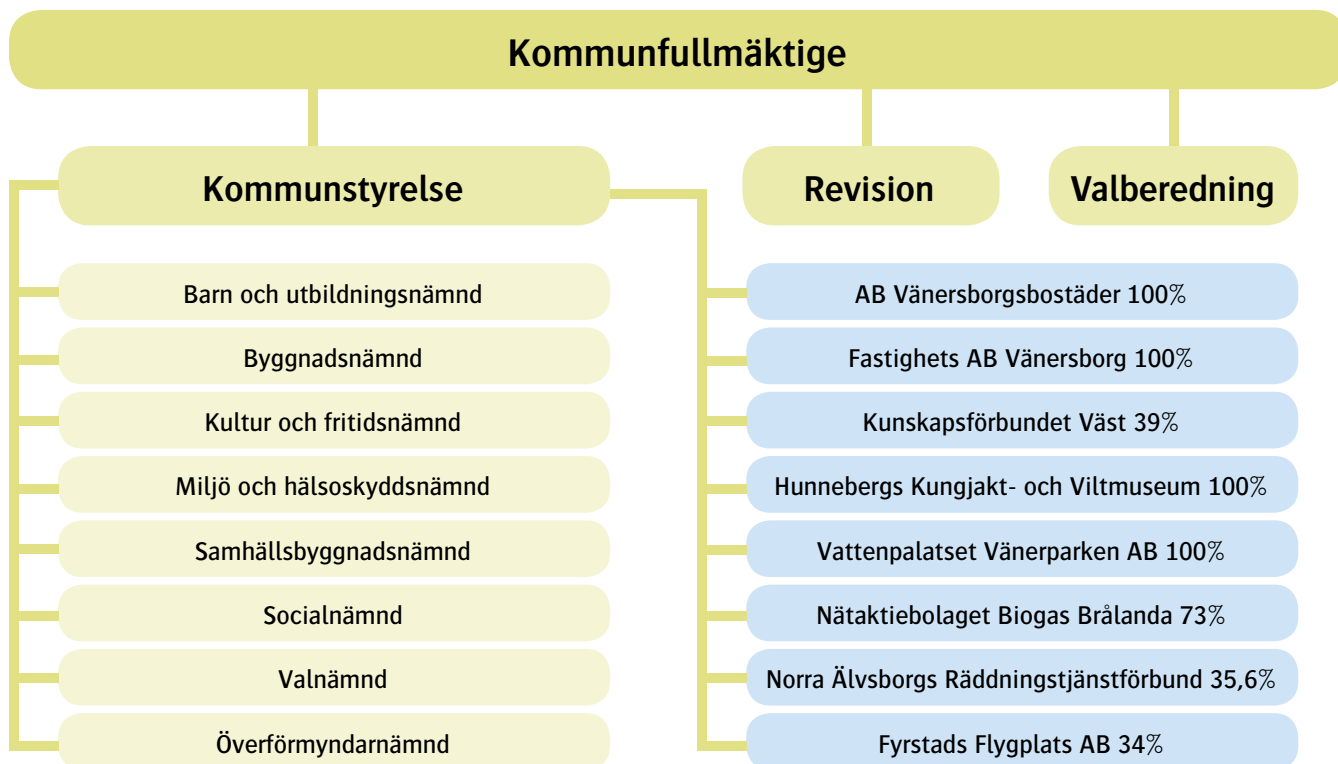
Kommunfullmäktige och valnämnden	48
Revisionen	49
Barn- och utbildningsnämnden	50-53
Byggnadsnämnden	54-56
Kommunstyrelsen	57-60
Kultur- och fritidsnämnden	61-63
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	64-65
Samhällsbyggnadsnämnden	66-71
Socialnämnden	72-76
Överförmyndarnämnden	77

Bolagens verksamhetsberättelser

AB Vänersborgsbostäder	78-79
Fastighets AB Vänersborg	80
Kunskapsförbundet Väst	81-83
Hunnebergs Kungajakt- och Viltmuseum AB	84-85
Vattenpalatset Vänerparken AB	86
Nätaktiebolaget Biogas Brålanda	87
Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund	88-89
Fyrstads Flygplats AB	90-91

Diverse

Ordförklaringar	92
Revisionsberättelse	93

Kommunstyrelsens sammansättning 2017

Ordförande: Marie Dahlin (S)
1:e v ordförande: Gunnar Lidell (M)
2:e v ordförande: Bo Carlsson (C)

Ledamöter: Benny Augustsson (S)
 Kenneth Borgmalm (S)
 Marie-Louise Bäckman (KD)
 Lena Eckerbom Wendel (M)

Peter Göthblad (L)
 Marika Isetorp (MP)
 Kurt Karlsson (SD)
 Madelaine Karlsson (S)

Bengt Larson (S)
 Marianne Ramm (V)
 Lutz Rininsland (V)
 Anders Strand (SD)

Kommunstyrelsen

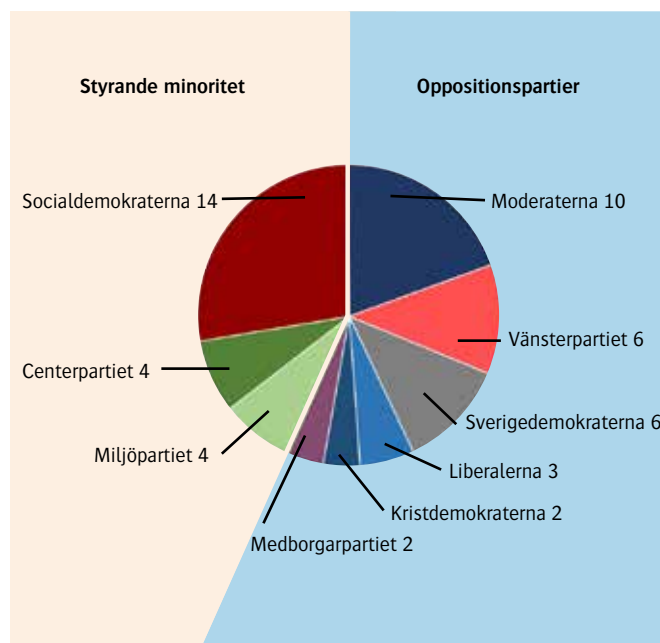
Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har till uppgift att leda och samordna planeringen av kommunens ekonomi och verksamhet.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. De 51 ledamöterna i fullmäktige utses vid allmänna val vart fjärde år. Fullmäktige fattar beslut om övergripande frågor såsom skattesats, mål och riktlinjer samt om kommunens budget m.m. Fullmäktige sammanträder vid ca nio tillfällen per år. Fullmäktige leds av ett presidium som består av ordförande Lars-Göran Ljunggren (S) förste vice ordförande Niklas Claesson (M) och andre vice ordförande Anna-Karin Sandberg (MP).

Kommunala nämnder

Kommunens nämndsorganisation är fastställd av kommunfullmäktige. I Vänersborgs kommun finns utöver kommunstyrelsen åtta nämnder. För alla nämnder finns ett reglemente som anger vilket ansvarsområde varje nämnd har. Nämnderna ska följa de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt och det ska ske inom de ekonomiska ramar som kommunfullmäktige angivit. Nämnderna är ansvariga gentemot fullmäktige och ska regelbundet rapportera om sin verksamhet till fullmäktige.

”Vänersborg ger starka känslor av positiv framtid”

Vänersborgs kommun är inne i en period av stark tillväxt. Visst finns det risk för växtvärk och visst har vi massor av tuffa utmaningar framför oss, men vi jobbar ändå i medvind.

Jag har aldrig känt mig så mycket som en anläggningsarbetare som under 2017: Första spadtaget för Bovieran och för Götenehus Holmängs Hage. Första spadtaget för Wargön Innovation tillsammans med näringsminister Mikael Damberg (S). Dessutom fick jag trycka på knappen och spränga vid Riksbyggens ceremoniella byggstart på Korseberg.

Det ger starka känslor av positiv framtid att se nya bostäder och nya näringar ta form i vår kommun. Jag sätter gärna på mig bygghjälm och greppar en spade igen när det behövs en politiker som deltar fler första-spadtaget-ceremonier.

Bostadsbyggande är nödvändigt i en kommun som växer så snabbt som vår. Det behövs i genomsnitt 160 nya bostäder per år till 2022. Under 2018 och 2019 kommer vi att se en byggboom som ligger över 160-snittet.

Det byggs på många platser. De två mest synliga är Holmängs Hage där Bovieran och Götenehus nu är full gång med sina projekt som blir de första när en helt ny stadsdel växer fram. Den andra är Korseberg som lämnat långvarig dvala och blivit en livlig byggarbetsplats.

När kommunen växer behöver det hända saker på andra områden också. Med fler invånare ökar efterfrågan på kommunal service och kommunala tjänster. Förskolor, skolor och omsorg är några områden där vi arbetar intensivt för att ligga i fas med behoven. Slutet på 2017 och 2018 kommer stort fokus ligga på social inkludering.

Andra områden som man kanske inte tänker spontant på är det nya som händer på energi- och miljöområdet. Det krävs nya idéer och nya samarbeten för att möta de boendes behov av värme, kyla, elförsörjning, laddning av elbilar och liknande. Som klimatsmart kommun ska vi naturligtvis klara den omställningen på ett långsiktigt hållbart sätt.

Jag tycker att Bodialogerna som vi har med bostadsbyggare och fastighetsägare ger god hjälp till långsiktigheten. Att vi träffas regelbundet, diskuterar aktuella frågor och framtid är värdefullt. En motsvarande dialog vill jag etablera när det gäller mark och lokaler för näringslivet. Bättre samordning och bättre planering på det området gynnar näringslivets utveckling. Det gäller företaget som redan finns i vår kommun och sådana som etablerar sig här.

På tal om näringslivet kan jag inte undgå att nämna Wargön Innovation som byggstartade på sensommaren. Detta blir en test- och demonstrationsanläggning och ett nationellt centrum för utveckling av miljömässigt hållbara material till kommersiella produkter. Bakom satsningen står Tillväxtverket (EU:s regionalfonder), Västra Götalandsregionen, Innovatum och Vänersborgs kommun.

Den här satsningen lägger grunden till industri som är helt ny för oss och för landet som helhet. Här kommer vi att få se ny teknik utvecklas som kan sätta Vänersborg på kartan både nationellt och internationellt.

Wargön Innovation ligger i ett område som vi döpt till Wargöns Innovations- och Industripark. Här vill jag se en koncentration av verksamheter med tydlig miljöinriktning och fokus på hållbara material. Jag tänker mig att företagen tillsammans med Wargön Innovation kan dra nytta av varandras resurser och kompetens, precis som i en teknikpark. Sannolikt kommer en hel del av framtidens jobb i Vänersborgs kommun att växa fram här.

Wargön Innovation gav oss positiv mediebevakning och dessutom fick jag möjlighet att presentera satsningen på Business Arena i Stockholm inför en initierad publik.

Förändringens vindar blåste även i vår kommunala förvaltning under 2017. Vår kommundirektör Owe Thörnkvist lämnade sin anställning. Tillförordnad kommundirektör är Pascal Tshibanda. Chefsbyten är alltid komplicerade processer, men det här fallet känner jag att tajmingen var rätt eftersom kommunen nu har gått in i en helt ny utvecklingsfas.

Till sist vill jag rikta ett stort tack till förtroendevalda och anställda som har gjort fina insatser under året.

Marie Dahlin
kommunstyrelsens ordförande

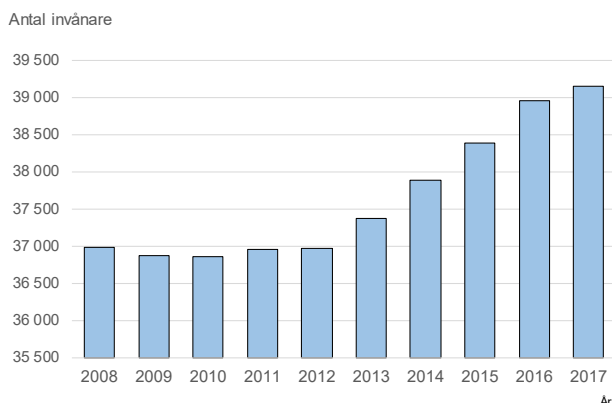

Omvärld

Befolkningen ökar

Vid årsskiftet 2017/2018 hade Vänersborgs kommun 39 151 invånare. Det är en ökning med 196 personer sedan föregående årsskifte, en ökning för fjärde året i rad sett ur ett tioårigt perspektiv. Befolkningsökningen beror på inflyttning från utlandet och är kopplat till de senaste årens kraftigt ökade asylinvandring. Från regionen och övriga landet har Vänersborg ett negativt flyttnetto.

Befolkningsutveckling 2008-2017

Andelen av Vänersborgs befolkning som är i yrkesverksam ålder är lägre än riks- och länsgenomsnittet, en skillnad som ökat de senaste åren. Andelen utrikes födda är lägre i jämförelse med såväl riket som med Västra Götalands län, men skillnaden har minskat de senaste åren.

Befolkningssammansättning 2017

	Åldersfördelning %			Fördeln. kön %		Andel utrikes födda %
	0-17	18-64	65-	kvinnor	män	
Vänersborg	21,6	56,2	22,2	49,8	50,2	14,9
Västra Götaland	20,8	59,9	19,3	49,7	50,3	18,3
Hela riket	21,0	59,2	19,8	49,8	50,2	18,5

Under 2017 hade Vänersborg ett flyttningsöverskott om 162 personer. Motsvarande uppgift för 2015 var ett överskott på 489 personer. Kommunen hade under 2017 kraftigt positivt flytt-netto i förhållande till utlandet, medan flyttnettot mot länet och riket i övrigt var negativt.

Befolkningsförändringar 2013 - 2017

Antal personer	2013	2014	2015	2016	2017
Inflyttningsnetto	411	461	489	593	162
Födelsenetto	-11	61	7	-30	-6
Justeringar	1	-1	-5	11	40
Summa	401	521	491	574	196

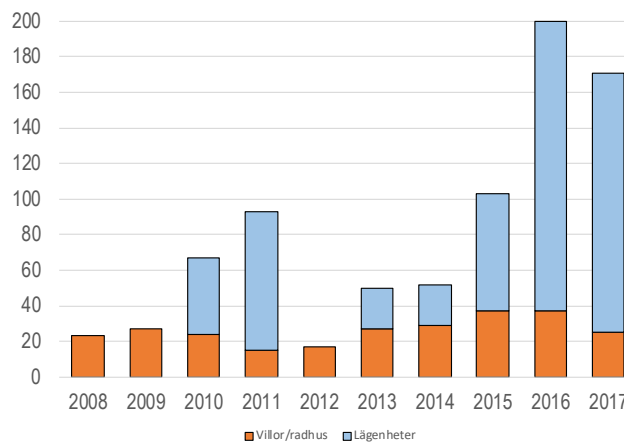
Behov av fler bostäder

Kommunfullmäktige antog år 2017 ett bostadsförsörjningsprogram för Vänersborgs kommun, som är vägledande för bo-stadsutvecklingen i kommunen under åren 2017-2022. Enligt programmet bör det byggas minst 160 bostäder per år fram till 2022 för att nå balans på bostadsmarknaden. I Vänersborg är bostadsbristen märkbar och det råder brist på alla typer av bostäder. Efterfrågan är hög på hyresrätter men också på kommunala villatomter, cirka 200 personer står i tomtkö och efterfrågar villatomter.

År 2017 har 168 nya bostäder, både lägenheter och enbostadshus, fått startbesked och förhoppningen är att dessa ska färdigställas under 2018-2019. Jämfört med 2015 och 2016 är detta en markant ökning. Ett flertal större bostadsprojekt påbörjades under 2017. På Korseberg har första etappen av sammanlagt tretton fyrfamiljshus påbörjats, med totalt 52 bostadsrätter och vid Brinkebergskulle har man fått startbesked för 19 bostadsrätter. Även utbyggnaden av Holmängs Hage, planerat för totalt 600-700 bostäder har påbörjats under 2017.

Antalet bygglovsansökningar minskade något jämfört med 2016, men ligger på fortsatt hög nivå.

Bygglovsansökningar 2008-2017, antal bostäder

Fortsatt hög ungdomsarbetslöshet

Antalet arbetstillfällen i Vänersborgs kommun har sedan 2005 legat runt 13 500. Från 1995 till 2015 har ca 450 statliga jobb försvunnit från Vänersborg efter bildandet av VG regionen, samt genom att flera verksamheter flyttat till andra städer såsom skatteförvaltningen, delar av länsstyrelsen mm. Arbetslösheten i Vänersborgs kommun är totalt cirka 9,6 % för gruppen 18-65 år och för ungdomar 18-24 år är arbetslösheten fortsatt hög med 14,7 %. Motsvarande siffror för riket är 6,7 % respektive 7,3 %. Av de totalt inskrivna arbetssökande på Arbetsförmedlingen i Vänersborg utgör andelen personer som tillhör de s.k. utsatta grupperna på arbetsmarknaden (personer med låg utbildningsbakgrund, funktionsnedsättning och utrikes-födda) så mycket som 80 %. Av dessa är 60 % utrikesfödda.

Samhällsekonomisk bakgrund

Förstärkt internationell konjunktur

Den globala konjunkturen har fortsatt att förstärkas på bred front under hösten 2017. Recessionerna i Brasilien och Ryssland är över. Den allt mer robusta uppgången i euro-området omfattar nu så gott som samtliga medlemsländer och den brittiska ekonomin har hittills klarat påfrestningarna från "Brexit" förhållandevis väl. Den globala BNP-tillväxten stiger enligt Konjunkturinstitutets bedömning från 3,2 procent 2016 till 3,7–3,8 procent per år 2017–2019. Ett stigande resursutnyttjande innebär att många centralbanker gradvis för en allt mindre expansiv penningpolitik, vilket i sin tur bidrar till att BNP-tillväxten dämpas något åren 2020–2022.

I USA fortsätter den positiva konjunkturutvecklingen. Situationen på arbetsmarknaden har fortsatt att förbättras och arbetslösheten är nu nere i strax över 4 procent. Efter en svag start på 2017 steg den amerikanska BNP-tillväxten till 0,8 procent både det andra och det tredje kvartalet. År 2016 uppgick BNP-tillväxten i Kina, mätt som årlig förändring till 6,7 procent. De första tre kvartalen 2017 har den har den årliga tillväxten i den kinesiska ekonomin varit 6,9 procent. Bakom tillväxtökningen 2017 ligger bland annat en expansiv ekonomisk politik. Den kinesiska regeringen har sjuerat infrastruktursatsningar och stimulerat byggsektorn och bostadsmarknaden. Även i euro-området följdes ett starkt andra kvartal 2017 av en robust BNP-tillväxt det tredje kvartalet. Framför allt ökade de fasta bruttoinvesteringarna inom euro-området som ökar snabbt.

Tillväxten i svensk ekonomi är stark men bromsar in

Under 2016 och 2017 växte kommunernas skatteunderlag i snabb takt med stöd av konjunkturuppgångens starka sysselsättningstillväxt. Enligt Sveriges kommuner och landsting (SKL) förväntas högkonjunkturen bestå under 2018. Utvecklingen är stark men svårigheterna tilltar med att öka antalet arbetade timmar från redan höga nivåer.

Trots den svagare investeringstakten är det just investeringarna som är den komponent i försörjningsbalansen som växer snabbast 2015–2018. Därutöver bidrar både hushållens och offentliga sektorns konsumtion till att hålla uppe tillväxten. Däremot blir draghjälpen från utlandet inte heller framöver särskilt stor. Den snabbare tillväxten som nu förväntas i Europa är ändå relativt måttlig. SKL räknar med att BNP växer med 2,6 % 2017 och 2018. Trots ett alltmer ansträngt arbetsmarknadsläge beräknas löneutvecklingen bli fortsatt dämpad. KPI har tillfälligt nått

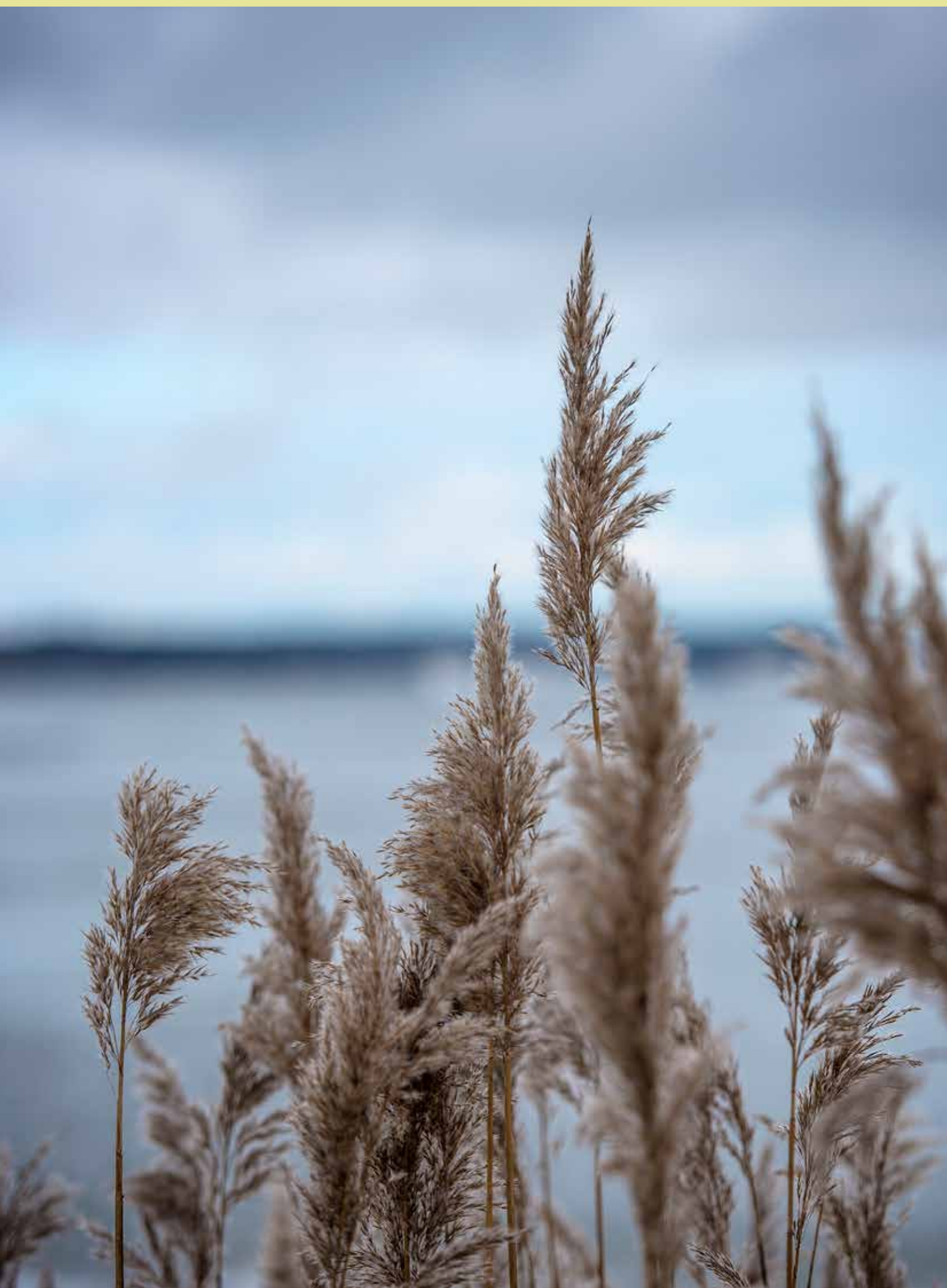
över 2 % men en starkare krona gör att inflationen pressas tillbaka under 2018. Normaliseringen av konjunkturläget under 2019 och 2020 innebär att BNP, sysselsättningen och skatteunderlaget utvecklas svagare än normalt. BNP-ökningen begränsas till 1,4 % 2019 samtidigt som antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin minskar något. Det är dock inte BNP-utvecklingen som är viktigast för skatteunderlaget, utan antalet arbetade timmar och lönesumman i hela ekonomin. Arbetslösheten pressas tillbaka och kommer enligt SKL:s prognos att nå ner mot 6,2 % under 2018. Det kommer att vara svårt att nå ytterligare lägre utan att arbetslösheten bland utrikes födda och personer som saknar utbildning minskar markant.

Växande utmaningar för Kommunsektorn

Den positiva utvecklingen i svensk ekonomi innebär att sysselsättning och kommunalt skatteunderlag växt snabbt under 2017 och SKL bedömer att det fortsätter så även under 2018. Från 2019 utvecklas skatteunderlaget svagare. Kommunsektorns situation blir mer problematisk när de demografiska behoven fortsätter att växa. De senaste åren har de ekonomiska resultaten varit goda i kommunerna. Framöver uppstår enligt SKL:s prognoser ett gap mellan intäkter och kostnader.

Ökningen av befolkningen i yngre och äldre åldrar är nu betydligt snabbare än den för antalet personer i yrkesverksam ålder. Historiskt har kostnaderna i kommuner och landsting dessutom ökat väsentligt snabbare än vad som följer av den demografiska behovsutvecklingen. Kraven på välfärdstjänster ökar när invånarnas inkomster och köpkraft stiger.

Investeringstrycket på kommunsektorn är stort. Den växande befolkningen och behovet av att renovera eller ersätta äldre lokaler och anläggningar har inneburit kontinuerligt växande investeringar.

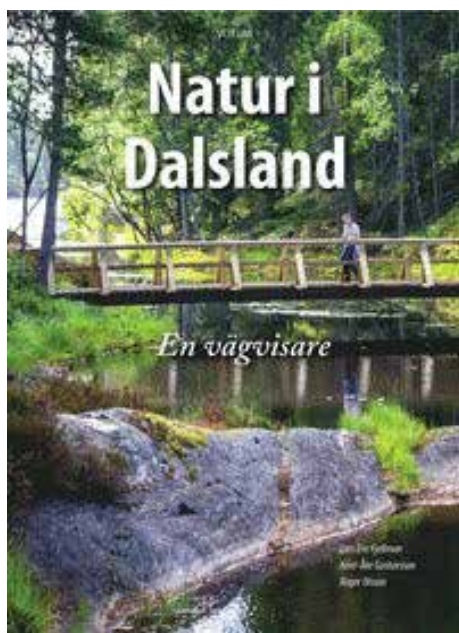
Miljöredovisning 2017

Under 2017 genomfördes ett stort antal aktiviteter för att uppnå kommunens miljöprogram. Nedan följer ett axplock av dessa, inordnade under miljöprogrammets fyra fokusområden.

Grönskande stad och land

Under året har arbete pågått med att ta fram en ny skogsbruksplan, som tar stor hänsyn till biologisk mångfald och skogens flerdimensionella värden. Planen är en viktig del för att uppfylla miljömålet om levande skogar. Under året har kommunen även bidragit till att ta fram guideboken "Natur i Dalsland" i syfte att stärka friluftslivet. Att skapa hälsofrämjande miljöer i kommunens tätorter ingår också som mål i miljöprogrammet för att nå detta har kommunen under året påbörjat byggnation av ett utegym och en aktivitetspark på Sjövallen.

I syfte att minska pappersanvändningen har kommunen under året genomfört flera digitaliseringsåtgärder. Elektroniska formulär har införts för ett antal stipendier och bidrag som kultur- och fritidsförvaltningen administrerar. Kommunen har även infört digitala körjournaler i den kommunala fordonsparken.

Vatten i världsklass

Näringsläckage från enskilda avlopp bidrar till övergödning och därför är utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp avgörande för att få friska sjöar och vattendrag. Kommunens blåplan innehåller en omfattande plan för VA-utbyggnad mellan åren 2014-2029. Under 2017 har VA-anläggningsarbete utförts i områdena Vänerkusten, Timmervik, Gestads Takan, Sikhall och Skaven/Öxnared. På Bastungen och Sikhall har offentliga och handikappsanpassade toaletter byggts under året, och anslutits till kommunalt VA-nät.

De enskilda avlopp som finns kvar inom kommunen inventeras av miljö- och hälsoskyddsförvaltningen i syfte att minimera näringsläckage.

Trygg miljö för stora och små

En del förskolor har under året påbörjat arbete för att bli diplomerade med Grön flagg, vilket kräver att verksamheterna arbetar aktivt med hållbar utveckling. Grön flagg innehåller pedagogiska aktiviteter och teman som utgör ett undervisningsverktyg som kan användas ute på förskolorna för att arbeta med hållbar utveckling.

Ett antal aktiviteter har genomförts i syfte att nå målet om hållbara inköp. Andelen ekologiska livsmedel som köpts in under året ligger på 29 %, vilket är en viss ökning från föregående år. När det gäller inköp av etiskt märkta produkter är kommunen blivit bättre när det gäller produktgruppen te, där har vi tidigare år legat lågt. För att kunna få in mer närproducerad mat i upphandlingarna har samhällsbyggnadsförvaltningen under året tagit fram en definition över vad som ska anses ingå i begreppet.

Klimatsmart i alla led

Energieffektivisering är en av nycklarna för att nå klimatmålen. Samtliga nya byggnader som kommunen uppför projekteras för bättre energivärden än vad byggnormen föreskriver. Innovativa energilösningar som solceller, Solar Tube och värmepumpar används. Projektet "Energibruk" startade under 2017 och går ut på att minska energianvändningen i skolor, genom beteendeförändringar. Flertalet av kommunens F-6-skolor deltar i projektet. Förutom energibesparingar leder projektet till en ökad kunskap om energifrågorna hos eleverna.

En annan utmaning att lösa är omställningen till klimatsmarta transporter och resvanor. Här har kommunen arbetat på flera fronter för att nå målet. Andelen kommunala fordon med förnyelsebara drivmedel har ökat under året och är nu ca 40 %. Ett antal åtgärder har gjorts under året för att öka cyklandet. Nya gång- och cykelvägar har anlagts utmed Groppbrovägen, Ollenicklas väg, Storgatan, Restadvägen/Raststigen och Residensbron. Belysningen har förbättrats längs med cykelvägar vid Torpavägen, mellan Vänersborg och Vargön, i Brälanda mellan Dalhemsgatan och Industrigatan samt vid två passager över Östra Vägen.

Genom projektet "Vintercyklist" kunde kommunen erbjuda gratis dubbdäck till ca 100 cyklister, som därigenom cyklar både säkrare och mer under vintern. Projektet "Cykelvänlig arbetsplats" gick ut på att uppmuntra arbetsplatser runt om i kommunen att göra det enklare för sina anställda att cykla såväl till och från jobbet som inom tjänsten. Elva arbetsplatser deltog i projektet. Kampanjen "Tack för att du cyklar" genomfördes under hösten och gick ut på att uppmuntra cyklister att fortsätta cykla under vinterhalvåret genom en gåva bestående av bland annat reflexväst och reflexband.

Välfärdsredovisning 2017

Utgångspunkter

I flera avseenden har Sverige och likaså Vänersborg en god folkhälsa, däremot är den ojämnt fördelad. Jämlig hälsa handlar ytterst om välfärd och livsvillkor, om att människors uppväxtvillkor, utbildningschanser, boendemiljö, arbetsmiljö och inkomster skiljer sig systematiskt åt mellan olika sociala grupper och att dessa skillnader måste bli mindre. Kommissionen för jämlig hälsa har redovisat sitt betänkande gällande vilka åtgärder som kan krävas för att nå regeringens mål om att sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Folkhälsoarbetet styrs av ett samverkansavtal upprättat mellan Vänersborgs kommun och Hälso- och sjukvårdsnämnden norra. Rådet för hälsa och social hållbarhet har genomfört dialoger med presidierna från samtliga nämnder i syfte att integrera folkhälsoexpertivet i förvaltningarnas ordinarie verksamheter.

Rådets fokus under dialogerna

Fokus vid dessa dialoger har varit att belysa skillnader i hälsa. För att uppnå ett långsiktigt socialt hållbart samhälle är ökad jämlikhet i hälsa en förutsättning. Ett socialt hållbart samhälle innebär att grundläggande mänskliga rättigheter respekteras och att inga grupper missgynnas strukturellt. Då forskning och erfarenhet visar att de som klarar av sin skolgång har betydligt bättre chanser att lyckas i fortsatta livet har barn och ungas uppväxtvillkor prioriteras. Att stödja fler till en lyckad skolgång är den viktigaste faktorn för barnens framtida hälsa.

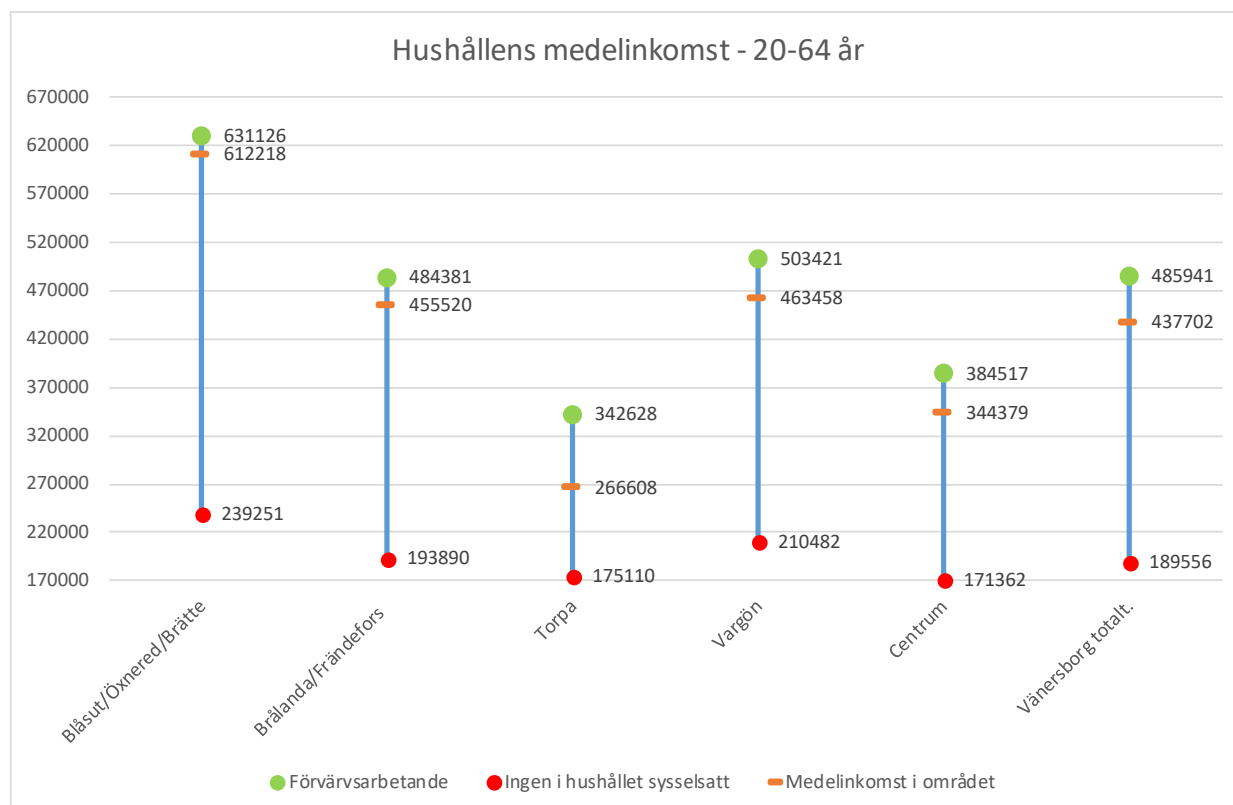
Utifrån bestämningsfaktorer för hälsa har skillnader i livsvillkor i olika delar i kommunen belysts för att synliggöra socioekonomiska skillnader i befolkningen. Några av de bestämningsfaktorer som lyfts är hushållens medelinkomst, utbildningsnivå,

måluppfyllelse i skolan, invånarantal varav andel barn, unga samt utrikesfödda. Alla kommunens delar redovisas inte utan enbart några som speglar olika livsvillkor. Från och med nu beställer kommunen data från SCB som är nedbrytbart på området till skillnad mot tidigare då data enbart gällde kommunnivå.

Medelinkomsten i Vänersborgs kommun är ca 437 tkr vilket är ett mått som inbegriper både hushåll med förvärvsarbete (i den gruppen ligger medelinkomsten på ca 486 tkr) samt hushåll där ingen är sysselsatt (en medelinkomst på ca 190 tkr, vilket är en andel på 16 % av befolkningen). Genom att bryta ner på olika stadsdelar blir skillnaderna tydliga. Torpa och Centrum är områden där de med högst inkomst inte når till det medel som gäller för kommunen som helhet. Blåsut/Öxnared/Brätte är det område där medelinkomsten är som högst. Noterbart är att andelen ensamhushåll påverkar resultaten i gruppen sysselsatta. Till exempel i området Centrum där det finns ett varierat bostadsutbud med en hög andel hyres- och bostadsrätter.

På vilket sätt spelar inkomstspridning någon roll? Forskning visar att ju större inkomstspridning, desto sämre är allas hälsa oberoende av inkomst. Internationella jämförelser visar att länder med mindre inkomstspridning har visat på bättre hälsa, jämfört med länder med stor inkomstspridning. Däremot kan vissa inkomstskillnader inom gränser för vad som kan uppfattas som rimliga medföra positiva effekter medan stora inkomstskillnader på strukturell nivå kan leda till sämre hälsa i samhället (Göteborgs Stad. 2014. Skillnader i livsvillkor och hälsa sid 92). Även barn och ungas livsvillkor påverkas av föräldrarnas ekonomiska villkor. Barnfattigdomsindex visar att klyftorna fortsätter öka mellan barn till ensamstående och sammanboende föräldrar, barn med svensk och utländsk bakgrund samt mellan rikare och fattigare stadsdelar i storstäder.

Utbildningsnivå är en av de viktigaste sociala bestämningsfaktorerna för hälsa och har stor inverkan på övriga hälsofaktorer.

Eftergymnasial utbildning påverkar möjligheterna till arbete, bättre inkomst och kan gynna en hälsosammare livsstil, en nivå som 30 % av befolkningen i Vänersborg har. Föräldrars utbildning har starkast samband med barnens betyg – medan inkomsten har mindre betydelse.

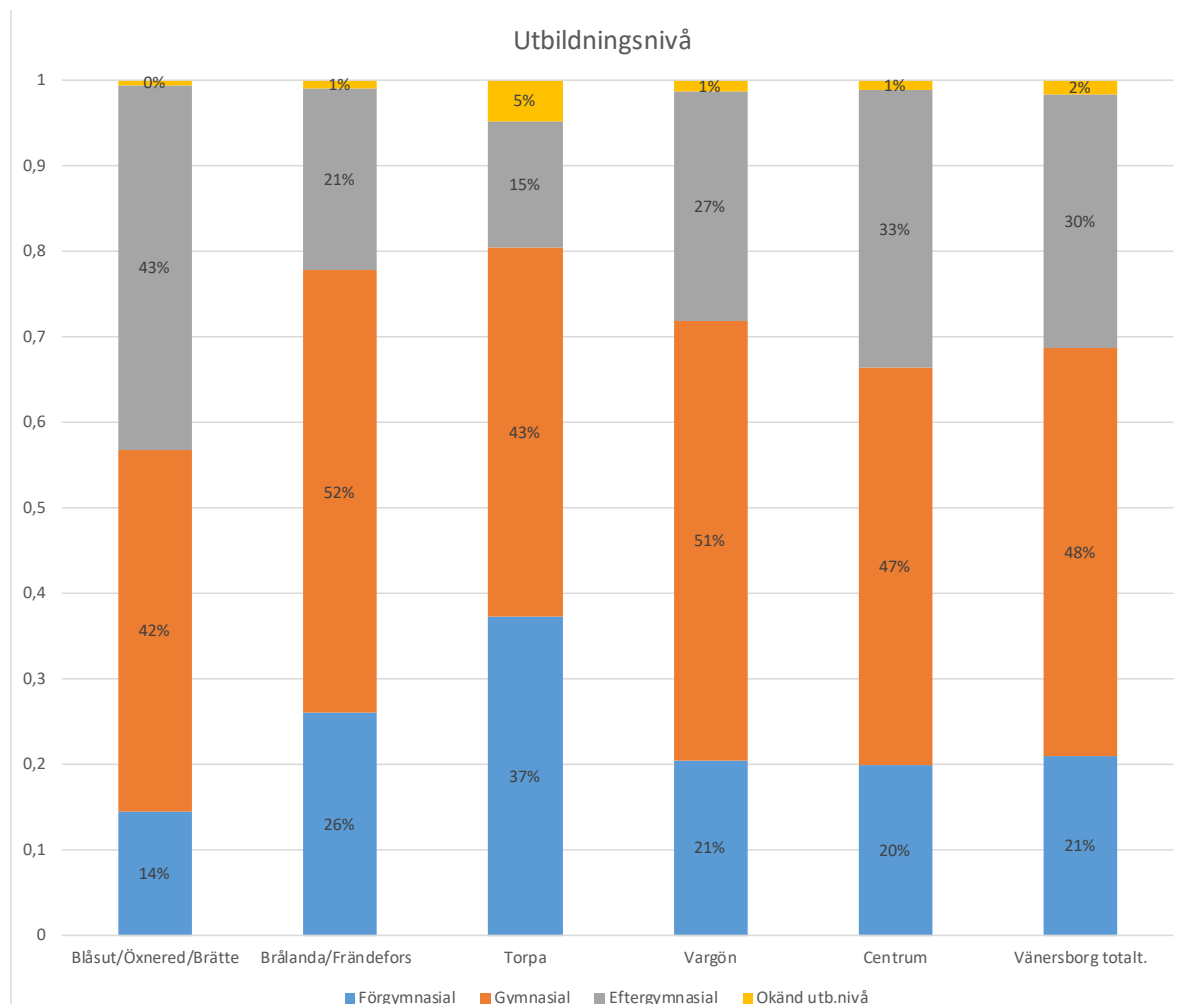
Sammanlagt 78 % av befolkningen i Vänersborg har gymnasial och eftergymnasial utbildning, övriga har förgymnasial alternativt okänd utbildningsnivå. Tydligast skillnad påvisas mellan Blåsut/Öxnered/Brätte (85 %) och Torpa (58 %).

Axplock av aktiviteter som rådet stöttat

Barn- och utbildningsförvaltningens utvecklingsarbete ”Villkor för lärande och utveckling” är en av de aktiviteter som Rådet för hälsa och social hållbarhet stöttat. Utvecklingsarbetet syftar till att få en ökad samsyn i arbetet med en ökad likvärdighet samt att uppnå en god teoretisk grund i det fortsatta arbetet för att öka målpuffyllelsen. All personal inom grundskolan fick en heldagsföreläsning, samt att utbildningsinsatser riktade till chefer inom förvaltningen samt elevhälsopersonal genomfördes. Aktiviteten ingår i förvaltningens övergripande fördjupade arbete med temat: organisera för ökad målpuffyllelse genom delaktighetsmodellen samt ”Olika är normen” där alla förskolechefer, rektorer och alla inom elevhälsoteamen gemensamt fördjupar arbetet i dessa frågor.

En annan aktivitet är Forum Torpa, ett forum för boende i

Torpa där de kan diskutera gemensamma angelägenheter som rör området. Aktiviteten syftar till att olika grupper ska mötas i dialog (i synnerhet olika etniska grupper), att boende ska träffa företrädare för kommunen och andra samhällsinstitutioner, att kommunen ska få bättre kunskap om behov och önskemål, att problem och möjligheter behandlas i ett forum där många olika perspektiv och kunskaper finns representerade. Samhällsbyggnadsförvaltningen bedriver arbetet i samverkan med Barn- och utbildnings förvaltningen, Socialförvaltningen och Kultur- och fritidsförvaltningen. Vid de träffar som genomförts har bland annat en grupp ungdomar engagerat sig och var med och utformade sin fritidsgård – Torpagården. Fritidsgården öppnades under hösten 2017 i en lokal på Torpaskolan. Detta ökar samverkansmöjligheterna mellan skola och fritidsgård, till exempel med läxläsning. Utöver det har också Tärnaskolan tillsammans med föräldrar startat upp föräldramötesträffar under hela läsåret samt att bostadsbolaget har arbetat med belysningen i området. Utifrån indikationer om ökat bruk av cannabis bland ungdomarna på gymnasieskolan har metoden DrogSmart utvecklats på gymnasiet. Drogförebyggande samordnare har arbetat tillsammans med en kurator på skolan. Metoden är nu implementerad i ordinarie verksamhet genom att den lagts in i Kunskapsförbundet västs årshjul. Drogfria aktiviteter som School's out och Lussebandyn har lockat ca 1 000 ungdomar att delta. Familjecentralen Sirius har fått utökad uppdrag. Tidigare arbetade de med barn upp till 6 år men det har nu utökats upp till 12 år. Primärvården har anställt en kurator, med placering på Sirius, vars uppdrag bland annat är att tydliggöra de olika aktörernas uppdrag och att informera vårdaktörerna om planerna med att utöka verksamheten till ett Familjens hus.

Övergripande målavstämning

Vänersborgs kommun - attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet

Kommunfullmäktige fastställde kommunens vision i december 2013. Visionen omfattar alla kommuninvånare och beskriver en framtida idealbild och en gemensam färdriktning.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Inriktningarna är fullmäktiges övergripande viljeinriktning som ordnas under fem områden: invånare, samhällsutveckling, ekonomi, verksamhetsutveckling och medarbetare. Kommunfullmäktige tolkar visionen och preciserar den till inriktningsmål. Under året görs delårsrapporter april och augusti och årsredovisning.

Den övergripande målavstämningen är en sammanfattning av hur de politiska inriktningarna infrias och hur kommunen närmar sig visionen.

Invånare

Fler invånare upplever livskvalitet, välbefinnande och trygghet.

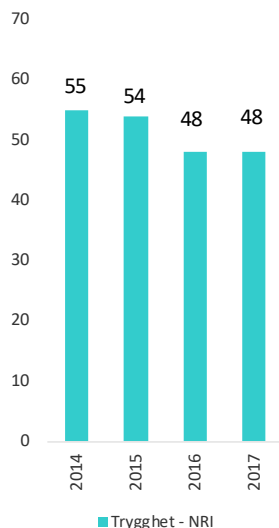
◆ Uppnåddes delvis under året

I SCB Medborgarundersökning ökade Nöjd Region-index, där drygt 90 procent angav att de är nöjda med det liv de lever. Kommunens Nöjd Region-index är på samma nivå som riket och VGR:s kommuner. Den upplevda tryggheten är fortfarande lägre än VGR (57) och riket (56).

Kostnaderna för skadegörelse på kommunens fastigheter ökade under 2017 till 769 tkr 2017, i jämförelse med 372 tkr för 2016. Den största ökningen har skett på skollokalerna och idrottsanläggningar. Brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder bedrivs för att minska skador och kostnader.

Inom verksamhetsområdena skola och äldreomsorg är trygghetsupplevelsen fortsatt hög, kring 90 procent. Barn- och utbildningsförvaltningen har ett ökat fokus på att minska antalet kränkningar och att minska frånvaron. Antalet anmälda kränkningar inom verksamheterna har ökat, men antalet anmälningar som lett till kritik från Skolinspektionen har minskat under 2017 (1) i jämförelse med 2016 (9).

På grundskolorna för åk. 7-9 har andelen elever med hög frånvaro ökat. I dagsläget är drygt 100 elever borta mer än en dag i veckan i genomsnitt.

Fler invånare ska bli delaktiga i utbudet av kultur, idrott, rekreation och föreningsliv

● Uppnåddes under året

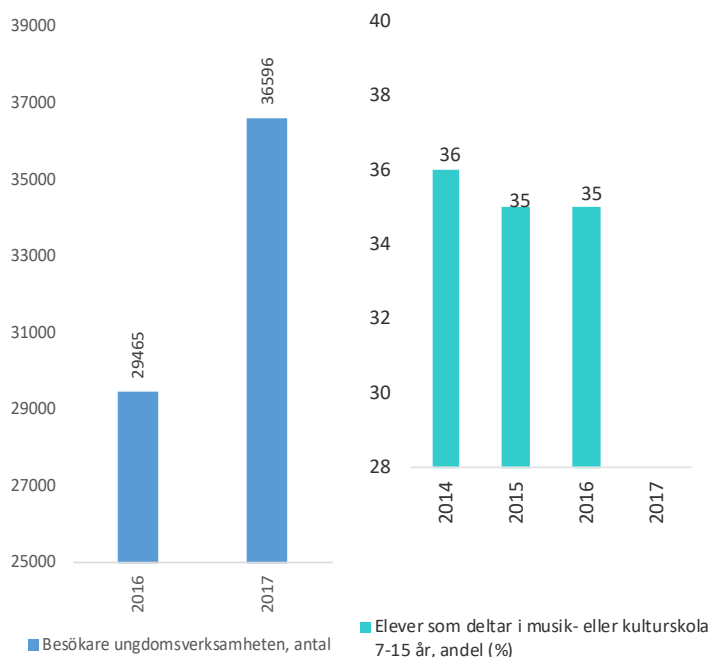
I SCB Medborgarundersökning angav 85 procent att de är delaktiga i rekreation i form av naturupplevelser.

Antalet besökare till den öppna ungdomsverksamheten har ökat med 24 procent. Gratis sommarlovs-aktiviteter för barn i åldersgruppen 6-15 år blev en succé! Antalet deltagare har nästintill fördubblats, från 640 (2016) till 2500 deltagare under sommaren 2017. Aktiviteterna finansieras genom statligt stöd.

Vid de kulturevenemang där det varit möjligt att mäta antalet besök har andelen ökat vid flertalet av verksamheterna, däribland musikskolans verksamhet och nationaldagsfirandet. Musikskolans ökning beror bland annat på medverkan i gymnasiets musikal, fler framträdanden på offentliga platser och i samband med andra organisationers aktiviteter. Intresset för dans ökar. Musikskolan har startat tre nya dansgrupper och har nu sammanlagt 17 grupper.

Publikantalet ökade på merparten av programpunkterna under Kulturveckan jämfört med tidigare år. I år var invigningen på samma dag som Oktobermarknaden, då även bibliotekets nysatsning, Kulturmarknaden, hade premiär med stor publik.

Antalet besökare till Konsthallen har däremot minskat med 15 procent och besökare till huvudbiblioteket har minskat med tre procent jämfört med föregående år.

Fler invånare ska vara nöjda med kommunens service och hur behov och förväntningar tillgodoses

◆ Uppnåddes delvis under året

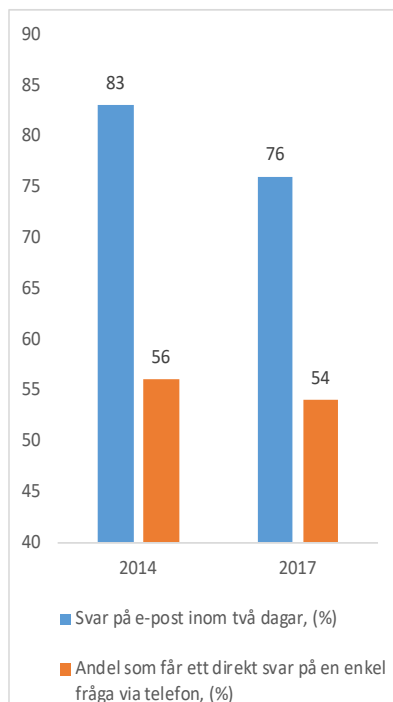
SCB:s medborgarundersökning visade att fler invånare var nöjda med kommunens service jämfört med 2016, och var på samma nivå som riket.

SKL:s kvalitetsmätning Kommunens kvalitet i korthet (KKiK) visade andelen som upplevde ett gott bemötande vid kontakt

med kommunen var 70 procent. Andelen som får snabbt svar via e-post (-7) och telefon (-2) minskade i jämförelse med senaste mätningen 2014. För båda områdena var detta betydligt lägre än Uddevallas resultat (e-post 99 och telefon 61 procent). Reception och växel arbetar vidare för att kommuninvånare och kunder ska få snabbare och rätt service. Studiebesök har genomförts i december för att få inspiration och föra dialog kring ett kommunalt servicecenter.

Elevenkättsvaren för åk. F-9 visar att de flesta elever upplever att de får det stöd de behöver för att nå kunskapskraven, i åk. 7-9 cirka 90 procent och F-6 cirka 95 procent.

En enkät som musikskolan genomfört under hösten visade att majoriteten av vårdnadshavarna var nöjda med utbudet och bemötandet från personalen.

Fler invånare anser att kommunen har en öppen dialog med invånare, företag och föreningar

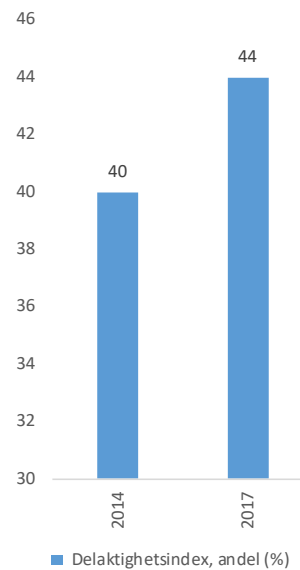
■ Uppnåddes inte under året

I SCB:s medborgarundersökning 2017 ligger Nöjd-Inflytande-Index kvar på en låg nivå. Kommuninvånarna har gett lägre betyg för möjligheter till kontakt och förtroende än genomsnittet. Invånarna angav att dialogen med invånare, företag och föreningar har försämrats.

I SKL:s kvalitetsmätning har kommunen ett lågt delaktighetsindex (44), vilket är bland de lägsta resultaten i mätningen och lägre än Trollhättan (48) och Uddevalla (93).

I åk. 7-9 anser 79 procent av eleverna att lärarna tar hänsyn till deras åsikter, vilket är ungefär på samma nivå som år 2015.

Viss dialog sker även via kommunens Facebook-sida.

Samhällsutveckling

Kommunens attraktionskraft ska öka inom närings-liv, regional- och statlig förvaltning, utbildning, kultur och turism

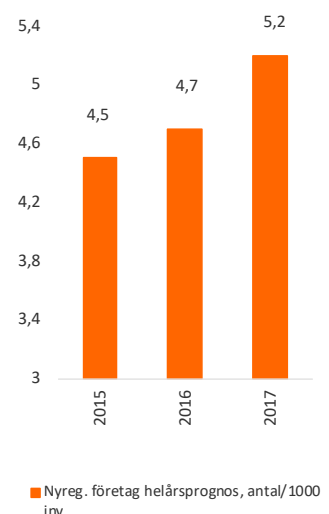
● Uppnåddes under året

Prognosen för antal nyregistrerade företag 2017 visar en ökning. Det är ett något högre intresse än för Trollhättan (4,9) och lägre än Uddevalla (6,2). Under 2017 såldes sex företagstomter: fyra på Holmängens verksamhetsområden, en på Trestad Center och en på Wargöns industriområde. Byggnation av Wargön Innovations test- och pilotanläggning påbörjades i augusti. Anläggningen ska vara färdig för inflyttning våren 2018.

Antalet nyanmälda platser hos Arbetsförmedlingen ökade i november med drygt 10 procent i jämförelse med samma period 2016. Andelen arbetslösa uppgick till 3,7 procent av registerbaserade arbetskraften, vilket är en minskning i jämförelse med november 2016. Det är 0,2 procentenheter lägre än riket och knappt högre än i regionen. Andelen personer i program med aktivitetsstöd är två procent högre än riket och 2,5 procent högre än regionen.

Polstjärnepriset har gett medial uppmärksamhet i media över hela Norden. Under Polstjärnepriset 2017 ökade publikantalet samt antalet hotellnätter, luncher och middagar i jämförelse med 2016.

Under sommaren har Sommarorkestrarna, Sommar-dansarna, Sommar-teatern, Musikstudion, Danskollo och Jazzkursen fått flera positiva reportage i lokal media. De sommarjobbade ungdomarna har även aktivt arbetat med att marknadsföra sitt arbete på sociala medier.

Fler attraktiva och energieffektiva boenden i hela kommunen

● Uppnåddes under året

Under året har 13 detaljplaner antagits för boenden. Samtliga kommunala småhustomter i Vänersborgs tätort samt Vargön har sålts under året. Flera tomter på Holmängens bostadsområde för flerbostadshus är sålda. Kvarteret Haren och Nabbensberg är fastigheter för flerbostadshus som kommunen erbjuder till försäljning.

Fler mötesplatser som är till för alla i hela kommunen

◆ Uppnåddes delvis under året

Under året har flera tillfälliga och permanenta mötesplatser skapats, såsom IT-guide på Biblioteket, pusshallplats i Plantaget och parkanläggning i kvarteret Läroverket. Aktivitetspark på Sjövallen planeras vara klar våren 2018.

Det saknas underlag om vilka mötesplatser som upphört under året.

Det ska vara enklare för företag att etablera sig och verka i kommunen

● Uppnåddes under året

Företagen är mer nöjda med företagsklimatet än tidigare. I SKL:s servicemätning Insikt gavs högsta omdömet för bemötande med index 79. Omdömen för myndighetsområden gav brandtillsyn högst betyg (85) medan bygglov (57) gavs lägst betyg. I Svenskt näringslivs enkätundersökning kring företagsklimatet i Sveriges 290 kommuner nådde kommunen resultatet 3,12, vilket är en förbättring med 25 placeringar i den totala rankingen.

För att förenkla företagarnas kontakt med kommunen har 50 tjänstemän, som möter företag i sitt arbete, utbildats till diplomerade företagslotsar. Dessutom har åtgärder genomförts för att förkorta handläggningstiden på bygglov och processen för framtagande av detaljplaner.

Ekonomi

Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt, så att de gör mesta möjliga nytta för kommuninvånarna utifrån de uppgifter som kommunfullmäktige delegerat till dem

◆ Uppnåddes delvis under året

I SCB:s medborgarundersökning är Nöjd-Medborgar-Index hos invånarna på samma nivå som riksgenomsnittet (55). Invånarnas nöjdhet inom förskolan var lägre än riksgenomsnittet.

Andelen nöjda brukare inom äldreomsorg ökade och både hemtjänst och särskilt boende hade en nöjdhet över 90 procent. Omdömet är högre än riket, Trollhättan och Uddevalla.

Äldreomsorgens kostnader var elva procent högre än vad strukturen och befolkningsunderlaget motiverar och Individ- och familjeomsorgens strukturkostnad var högst i Trestad. Både Trollhättan (-2) och Uddevalla (-7) har lägre strukturkostnad för Individ- och familjeomsorgen.

Medelmeritvärdet för elever i åk 9 minskade till 188,5 (-19), vilket är lägre än riket, Trollhättan och Uddevalla. Grundskolan tangerar sin strukturkostnad, medan förskolan har lägst strukturkostnad i Trestad. Kostnaden för gymnasieskolan var lägre i Vänersborg än strukturen motiverar (-3).

En hög strukturkostnad beror på en högre ambitionsnivå eller en lägre effektivitet.

Kommunens tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande och effektivt sätt

● Uppnåddes under året

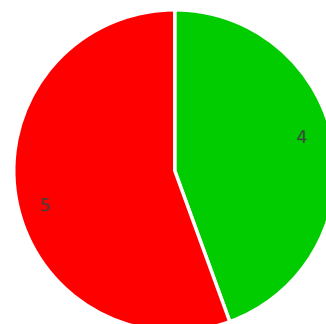
Fastighetsunderhållet har prioriterats de senaste åren och följer fastställda underhållsplaner. Kommunens skulder har förvaltats enligt fastställd finanspolicy.

Vänersborgs kommun ska i alla sammanhang ha en välskött ekonomi. All verksamhet ska bedrivas i en anda av god ekonomisk hushållning och i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om finansiella mål och ramar

◆ Uppnåddes delvis under året

Tre av fyra finansiella mål uppnås. Fyra av nio nämnder visar budget i balans. Det är dock endast kommunstyrelsen av de större nämnderna som visar budgetöverskott.

Antal nämnder med budget i balans

Verksamhetsutveckling

Medarbetarnas delaktighet, innovationskraft och kompetens ska stödjas och utvecklas

◆ Uppnåddes delvis under året

I personalenkäten angav 75 procent av de anställda att de upplever att deras kompetens och idéer tillvaratas på ett ganska eller mycket bra sätt. Vid 2015 års personalenkät var svarsalternativen annorlunda och resultatet visade då att medarbetarnas upplevelse av samma fråga var 70 på en hundrigradig skala. Barn- och utbildningsförvaltningen har haft i uppdrag att öka andelen personal i verksamheten med rätt kompetens för uppdraget. Andel behörig personal inom förskoleklass, skola och fritidshem har ökat till 86 procent (+5). Inom förskolan har behörigheten minskat till 89 procent (-1). I en enkät bland skolpersonal gällande relevanta uppdrag och arbetsuppgifter ansåg 53 procent att de fullt ut hade arbetsuppgifter som var kopplade till sin yrkesroll.

Verksamheten ska i ökad grad utformas så att den inkluderar alla

◆ Uppnåddes delvis under året

Det råder en bristande likvärdighet inom och mellan skolorna. För att öka likvärdigheten har skolorna arbetat med att hitta gemensamma lektionsstrukturer och förhållningssätt. Verksamheterna har genomfört insatser med fokus på genusperspektiv och jämställdhet. Under sommaren var Musikskolan värd för ett Popkolloläger som riktar sig till flickor och transpersoner i åldern 12-18 år. Det statligt finansierade projektet Social Inclusion 2.0, som sker tillsammans med Chobe District i Botswana, har målgruppen barn och unga med funktionsnedsättning. Syftet är att stärka deras självförtroende och få anhöriga och samhället att se bortom funktionsvariationer och istället se individernas kompetens och potential.

Vid upphandlingar beaktas att entreprenörerna ger möjlighet till social inkludering, det vill säga möjlighet till arbete för personer som har svårighet att komma ut på arbetsmarknaden.

Medarbetare

Vänersborgs kommun upplevs i högre grad som en attraktiv arbetsgivare

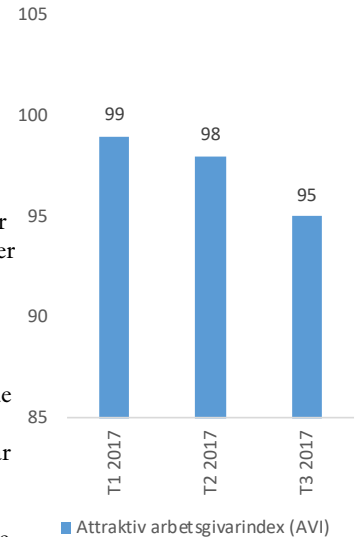
◆ Uppnåddes delvis under året

I personalenkäten angav knappt 40 procent av de anställda att de rekommenderar sin arbetsplats till vänner eller kollegor. Knappt 30 procent rekommenderar inte sin arbetsplats.

Prognosen för attraktivt arbetsgivarindex (AVI) visade ett index på 95 poäng, där maxpoäng är 180. Indexet har sjunkit med tre poäng vilket betyder att vi upplevs som mindre attraktiva i jämförelse med föregående år.

Personalomsättningen under 2017 ökade till tio procent (+1). Den totala sjukfrånvaron minskade med 0,5 procentenheter till 7,9. Kvinnor har högre andel sjukfrånvaro och uppgick under året till 8,8 procent (-0,6).

Utifrån dialog med chefer har aktiviteter tagits fram för att skapa förutsättningar för en god arbetsmiljö, såsom rutiner för tidigare insatser vid sjukfrånvaro, hälsoinspiratörer, digitalisering och arbetsmiljöutbildningar.

Områden	Inriktningsmål	2015	2016	2017
Invånare	Fler invånare upplever livskvalitet, välbefinnande och trygghet	◆	◆	◆
	Fler invånare ska bli delaktiga i utbudet av kultur, idrott, rekreation och föreningsliv	●	◆	●
	Fler invånare ska vara nöjda med kommunens service och hur behov och förväntningar tillgodoses	◆	◆	◆
	Fler invånare anser att kommunen har en öppen dialog med invånare, företag och föreningar	●	■	■
Samhällsutveckling	Kommunens attraktionskraft ska öka inom näringsliv, regional- och statlig förvaltning, utbildning, kultur och turism	●	●	●
	Fler attraktiva och energieffektiva boenden i hela kommunen	◆	◆	●
	Fler mötesplatser som är till för alla i hela kommunen	●	●	◆
	Det ska vara enklare för företag att etablera sig och verka i kommunen	◆	◆	●
Ekonomi	Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt, så att de gör mesta möjliga nytta för kommuninvånarna utifrån de uppgifter som kommunfullmäktige delegerat till dem	◆	◆	◆
	Kommunens tillgångar och skulder ska förvaltas på ett trygghande och effektivt sätt	●	●	●
	Vänersborgs kommun ska i alla sammanhang ha en välskött ekonomi. All verksamhet ska bedrivas i en anda av god ekonomisk hushållning och i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om finansiella mål och ramar	◆	◆	◆
Verksamhetsutveckling	Medarbetarnas delaktighet, innovationskraft och kompetens ska stödjas och utvecklas	●	◆	◆
	Verksamheten ska i ökad grad utformas så att den inkluderar alla	●	●	◆
Medarbetare	Vänersborgs kommun upplevs i högre grad som en attraktiv arbetsgivar	●	◆	◆

Personalredovisning

Personalkostnad intäkter

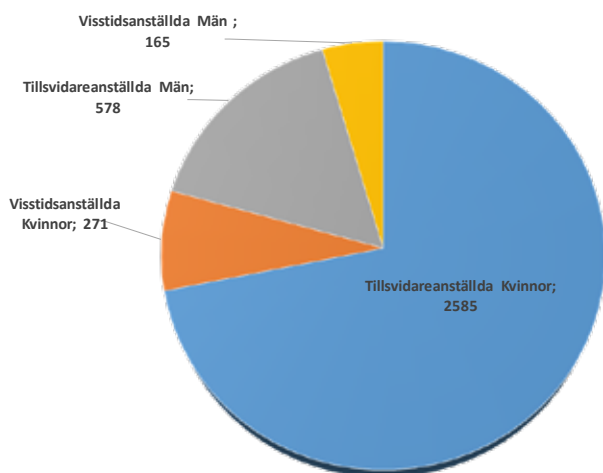
Den totala personalkostnaden inkl. löneskatt uppgick till 1709,5 mkr (1 574,5 mkr 2016). Av dem utgjorde personalkostnaderna 1 572,6 mkr och pensionskostnaderna uppgick till 136,9 mkr. Lönerelaterade intäkter uppgick till 66,0 (51,3 mkr 2016) och bestod av ersättning från försäkringskassan, varav LSS 26,2 mkr och från arbetsförmedlingen 39,8 mkr.

Medellönen omräknat till heltidslön för tillsvidareanställda ökade med 810 kr till 29 079 kr i genomsnitt. Männen medellön var i genomsnitt 29 647 kr och kvinnornas 28 952 kr.

Personalstruktur

Antalet anställda ökade och uppgick till 3 599 personer den 1 november 2017 (se diagram nedan). Det är en ökning med 120 anställda sedan 2016.

Antal Anställda	Kvinnor	Män	Totalt
Totalt antal anställda	2856	743	3599

Den genomsnittliga medelåldern för kommunens månadsanställda var 44 år.

Antalet årsarbetare (den summerade faktiska sysselsättningsgraden omräknat till heltidstjänster) var 3 444 vilket är en ökning med 105 årsarbetare från förra året. Utöver det anlidade kommunen timvikarier motsvarande 249 årsarbetare. En minskning med 9 årsarbetare från 2016. Sommarperiodens timvikarier motsvarade 100 årsarbetare, vilket utgjorde 40 % av årets anlidade timvikarier. Exklusive de nyttjade timmarna för sommarperioden juni, juli och augusti motsvarar årets timvikarier 146 årsarbetare (157 årsarbetare, 2016).

I tabellerna visas vilka helägda samt delägda bolag i Vänersborgs kommun har, samt antalet anställda inom varje.

Antal Anställda (Helägda bolag)	2016	2017
AB Vänersborgsbostäder (varav kvinnor i %)	62 (23%)	59 (24%)
Vattenpalatset Vänerparken AB (varav kvinnor i %)	8 (50%)	12 (58%)
Hunnebergs Kungajakt- och viltmuseum AB (varav kvinnor i %)	4 (50%)	4 (50%)
Fastighets AB (varav kvinnor i %)	1 (0%)	1 (0%)

Antal anställda (Delägda bolag)	2016	2017
Kunskapsförbundet Väst* (varav kvinnor i %)	692 (65%)	729 (67%)
Brålanda Biogas** (varav kvinnor i %)	1 (0%)	1 Konsult (0%)
Norra Älvsborgs Räddningstj.förb. (NÄRF)*** (varav kvinnor i %)	231 (6%)	233 (8%)

*Ägs till 39% ** Ägs till 73% *** Ägs till 36%

Övertid och mertid ökade

Under 2017 minskade övertidstimmarna medan mertidstimmarna ökade. Övertiden minskade med ca 1200 timmar till 22 500 timmar totalt. Mertiden uppgick till cirka 39 500 timmar vilket är en ökning med ca 700 timmar. Den totala kostnaden för övertid uppgick till ca 9 mkr vilket är en minskning med 0,6 mkr kostnaden. Mertiden ökade med 0,8 mkr till ca 7,3 mkr.

Sysselsättningsgrad

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden i kommunen bland tillsvidareanställda har sjunkit till 96 % i genomsnitt, jämfört med föregående år då den var 97 %. Den totala andelen heltidsanställningar minskade med två procentenheter, dock fanns det en ökning inom andelen deltidsanställda, se nedan.

Sysselsättningsgrad		
Kvinnor	2016	2017
Heltid	86%	84%
75 – 99 %	9%	11%
Under 75 %	5%	5%
Män		
Heltid	92%	91%
75 – 99 %	5%	6%
Under 75 %	3%	3%
Totalt		
Heltid	87%	85%
75 – 99 %	9%	10%
Under 75 %	4%	5%

Personlörlichkeit

Under året fick 20 personer en annan tjänst inom kommunen, medan 326 personer avslutade sin anställning i kommunen (260 personer 2016). Personlörlichkeit uppgår till totalt 11% (varav intern lörlichkeit 1% och extern lörlichkeit 10%). Personlörlichkeit i sig behöver inte vara något negativt eftersom det också är en förutsättning för att såväl kommunen som individen ska ha möjlighet att utvecklas.

Personlörutveckling

Personalenkäten 2017 visade att det skett en positiv utveckling för samtliga frågor sedan 2015. Samt att Vänersborgs kommun som arbetsgivare har fler ambassadörer än kritiker. Kommunens totala index var bättre än andra arbetsgivare som enkätföretaget jämfört med. Resultatet visade att 39 % kunde rekommendera sin arbetsplats till 9-10 på en 10-gradig skala, 31 % var passiva och 30 % var negativa. De friskfaktorer som framkom i undersökningen var; god stämning och arbetsklimat; ledarskap - att man får förtroende, förutsättningar och stöd från sin chef; att medarbetarnas kompetens och idéer tas tillvara på. De förbättringsområden som finns för kommunen som arbetsgivare är; arbetsbelastningen - att känna ork och energi efter arbetet; att arbetsplatsträffarna ska präglas av dialog och delaktighet; den fysiska arbetsmiljön inom några specifika förvaltningar; samt att det ska vara nolltolerans mot hot och våld.

HME-modellen är ett samlat index från 0-100 som mäter hållbart medarbetarengagemang utifrån tre frågeområden (Motivation, Ledarskap och Styrning).

HME-modellen mättes i personalenkäten 2017 och resultatet visade ett HME-index om 78 på en 100-gradig skala (76, 2015). Inom samtliga områden skedde en ökning jämfört med mätningen 2015.

En fjärde omgång av Karriärprogrammet har pågått under 2017 med 12 deltagare. Programmets syfte är att identifiera och utveckla kompetenta medarbetare med potential att bli Vänersborg kommuns framtida ledare. 74 % av programmets tidigare deltagare har fått en chefsjänst eller andra ledande uppdrag.

Chefsdagarna år 2017 hade fokus på kommunikativt ledarskap och innehållet utgår ifrån kommunens ledarprofil som innefattas i personalpolicyn. Under året genomfördes mätningar efter varje chefsdag där cheferna fick uppskatta sin känsla av de tre ledarkvalitéerna hållbar, kommunikativ och modig. I sammanställningen framgår att de som uppgav en fyra eller en femma på en femgradig skala gällande ledarkvaliteten hållbar var 48 % (2016, 52 %) för kvaliteten kommunikativ 60 % (2016, 68 %) samt för kvaliteten modig 67 % (2016, 73 %) av cheferna.

Vänersborgs kommun har deltagit i SKL:s projekt "sociala utfallskontraktet". En analys av organisationens sjukfrånvarogjordes genom att genomlysas kommunens arbetssätt och titta på kommunens rutiner och statistik, samt att man tagit del av synpunkter från medarbetare som varit sjukfrånvarande via enkäter och intervjuer.

En ny rutin kring sjukprocessen är framtagen. Det har gjorts en förtydligande och en förenkling av sjukprocessen. Den beskriver kommunens tillvägagångssätt för tidiga samtal vid tidiga signaler kopplat till sjukfrånvaron.

Inom olika verksamhetsområden i förvaltningarna har arbetet kring "jakten på kompetensen" startat. Ett arbete som syftar till att stärka förmågan att hitta rätt kompetens och behålla den i vår kommun. Handlingsplaner har skapats och det fortsatta arbetet pågår under 2018.

Förmågan att rekrytera och attrahera ny kompetens är något som många organisationer arbetar med idag. Inom flera av våra yrken finns ett stort behov av arbetskraft men tillgången av rätt kompetens är ofta begränsad. Det innebär att organisationer många gånger konkurrerar om samma kompetenser, där förmågan att attrahera men också att rekrytera rätt personer blir avgörande för organisationens verksamhet. Under året har Vänersborgs kommun arbetat med frågan och dels har ett nytt rekryteringssystem upphandlats, förvaltningarna har fått stöd i att skapa en kvalitativ rekryteringsprocess samt att annonseringsprocessen har omarbetats, genom att organisationen aktivt valt vilka kanaler kommunen ska söka efter kompetens.

Som ett komplement till avgångssamtalen finns det en frivillig avgångsenkät att fylla i för de personer som slutar i organisationen. Informationen samlas och analyseras på en övergripande nivå, för att strategiskt kunna prioritera och utveckla organisationen.

Resultatet från 2017 års avgångsenkäter gav följande svar:

Vad kunde ha fått dig att fortsätta arbeta i Vänersborgs kommun?

1. Högre lön	40 %
2. Bättre ledarskap	39%
3. Fler utvecklingsmöjligheter	26%
4. Om min kunskap tillvaratagits bättre	22%
5. Bättre arbetsmiljö	22%

I fritextsvar fick avsändarna ge råd till Vänersborgs kommun som arbetsgivare. Det som främst skrevs var att arbetsgivaren skulle lyssna på personalen, vara rädda om och ta väl hand om personalen. Svaren kan kopplas till samverkans frågor, nyttjandet av organisationens personella resurser samt arbetsmiljöfrågor.

Arbets skador och tillbud

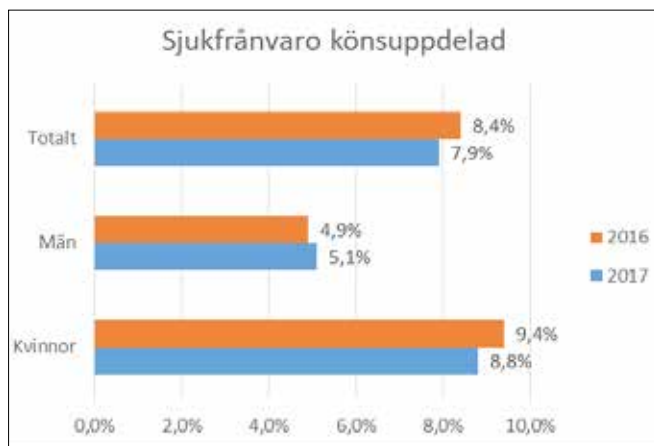
Systemet KIA (Kommunalt Informationssystem om Arbetsmiljö) har syfte att synliggöra risker, förenkla orsaksanalysen och vara redskap i det förebyggande arbetet i organisationen. Antalet anmälda arbets skador minskade under 2017 och uppgick till 392 stycken (411 stycken 2016). Tillbudet minskade och uppgick till 902 stycken (1 127 stycken 2016). Den vanligaste anmälningsorsaken för arbets skada var fall (där man snubblat eller halkat). Den vanligaste platsen där arbets skador skett var hos brukare (särskilt boende), enligt anmälningarna.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron (i procent av de anställdas tillgängliga ordinarie arbetstid i timmar) minskade totalt sätt i kommunen med 0,5 procentenheter till 7,9 %. Hos kvinnorna minskade sjukfrånvaron medan det för männen skedde en ökning. Den

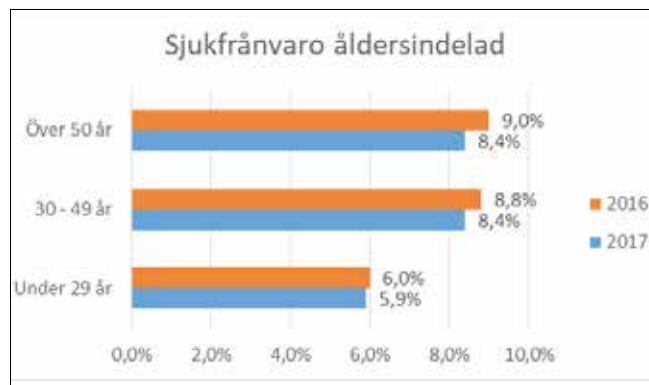
procentuella minskningen innebär att sjuklönekostnaden reducerats med ca 2 mkr, jämfört med om det skulle vart föregående års procentuella sjukfrånvaro.

Långtidssjukfrånvaron, det vill säga andelen sjukfrånvaro i procent som överstiger 60 dagar, minskade för kvinnorna med drygt 1 procentenhet och för männen minskade sjukfrånvaron med 3,6 procentenheter. Totalt sett skedde en minskning av sjukfrånvaron med närmare 2 procentenheter jämfört med föregående år. Se tabell nedan.

Sjukfrånvaro		
Långtidsfrånvaro från 60 dagar -	2016	2017
Kvinnor	60,2%	59,0%
Män	44,9%	41,3%
Totalt	58,1%	56,3%

I Sjukfrånvaron indelad per ålderskategori fanns en positiv trend bland samtliga kategorier 2017, jämfört med föregående år.

Sjuka 0-5 dagar

Andelen personer utan sjukfrånvaro ökade under 2017 då totalt 30 % av medarbetarna inte haft någon sjukfrånvaro alls (28 % av kvinnorna och 39 % av männen). Dock anses upp till fem sjukdagar vara en naturlig sjukfrånvaro under ett år. Totalt hade 57 % (+1 % jämfört med 2016) av medarbetarna ingen eller en naturlig sjukfrånvaro (0-5 sjukdagar), 55 % av kvinnorna och 68 % av männen. Jämfört med 2016 var det 2017 en större andel kvinnor (+2 %) och en mindre andel män (-1 %) som hade ingen, eller en naturlig sjukfrånvaro.

**KOMPETENSUTVECKLING
30 000 kr**

Tilldelas Tagelgatan 1 gruppbostad
För arbete med ett Hållbart arbetsliv 2017

Pascal Tshibanda
kommundirektör Pascal Tshibanda
Vänersborg 2017-12-01

Finansiell analys

Utgångspunkter

Den finansiella analysen utgår från följande fyra aspekter som är viktiga att beakta.

Vilken balans har kommunen haft mellan kostnader och intäkter under året och över tiden? Finns det varningssignaler? Hur utvecklas investeringarna?

Finns det några risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet? Hur är kommunen exponerad finansiellt?

Vilken finansiell motståndskraft har kommunen på lång sikt? Vilken betalningsberedskap finns?

Vilken kontroll har kommunen över den ekonomiska utvecklingen? Hur väl följs upprättade planer?

Avsikten med analysen är att identifiera eventuella finansiella problem och att klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning.

Sammanställd redovisning

I Vänersborgs koncern ingår, förutom kommunen, Kunskapsförbundet Väst (KFV), AB Vänersborgsbostäder (ABVB) och Fastighets AB Vänersborg (FABV). För ytterligare upplysning, se redovisningsprinciper.

Resultat och kapacitet

Koncernens resultat positivt

Det sammanställda resultatet för koncernen uppgick till 79 mkr. Av koncernens resultat stod kommunen för 76 mkr, Kunskapsförbundet Väst för 1 mkr, AB Vänersborgsbostäder för 9 mkr och Fastighets AB Vänersborg för 2 mkr. I kommunens resultat ingår en utdelning från FABV om 11 mkr som eliminerats i koncernen. Övriga elimineringar beror på skillnader i redovisningsprinciper. Koncernens resultat för 2016 uppgick till 90 mkr.

Kommunens resultat 76 mkr

Resultatet för kommunen var 76 mkr, vilket var 17 mkr högre än 2016. Resultatet var sammantaget 53 mkr bättre än budget. Nämnderna redovisade överskott med 7 mkr och finansförvaltningens nettokostnader ett överskott på 2 mkr. Skatter och generella statsbidrag var 28 mkr bättre än budget och finansnettot 11 mkr bättre än budget. I resultatet ingår jämförelsestörande poster med totalt 22 mkr. Posterna består av aktieutdelning från FABV och en återförd lösenkostnad för hyresavtal.

Kommunens resultatmål uppnåddes

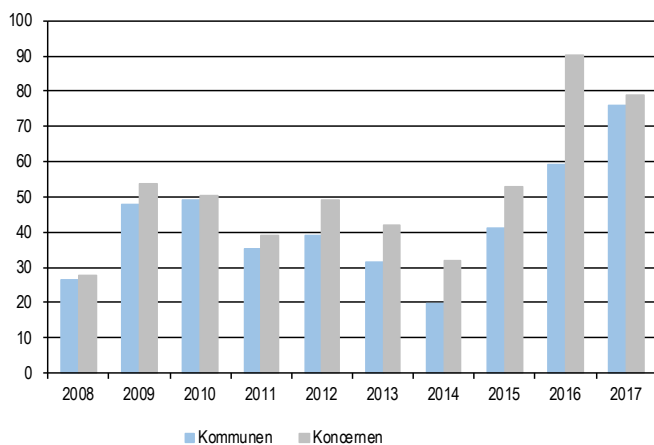
Finansiellt mål för kommunen

- Årets resultat bör uppgå till minst 1 % av skatter och generella statsbidrag. Långsiktigt bör resultatet uppgå till 2 %.

Enligt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) bör årets resultat uppgå till minst 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag för att god ekonomisk hushållning ska anses vara uppnådd. Huvudargumenten för positiva resultat är att nuvarande generation ska bära sina kostnader, att avsättningar krävs för framtida pensioner, att värdesäkra tillgångarna och att egenfinansiera investeringar. Dessutom bör det finnas en buffert för oförutsedda händelser. Kommunens resultat motsvarade 3,3 % av skatter och generella statsbidrag, vilket innebar att kommunens finansiella resultatmål uppnåddes för 2017.

Kommunens resultat	2015	2016	2017
Årets resultat, Mkr	41,3	59,4	76,1
Årets resultat / skatter och generella statsbidrag, %	2,0	2,7	3,3

Årets resultat 2008-2017

Balanskravet uppfylldes

Vid en avstämning mot det lagstadgade balanskravet enligt kommunallagen kan följande avräkning, göras:

Balanskravsutredning, Mkr	2015	2016	2017
Årets resultat enligt resultaträkning	41,3	59,4	76,1
Avgår realisationsvinster	-1,6	-2,9	-0,4
Förändring av resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0
Justerat resultat	39,7	56,5	75,7

Enligt balanskravsutredningen uppgick kommunens resultat till 75,7 mkr för 2017. Ingen förändring har skett av resultatutjämningsreserven. Vänersborgs kommun uppfyllde därmed balanskravet med god marginal.

Utveckling av skatte- och statsbidrag samt nettokostnader

Mellan 2016 och 2017 beräknas nettokostnadsökningen bli 5,8 % i koncernen och 5,3 % i kommunen.

En förutsättning för en långsiktigt hållbar ekonomi är att nettokostnaderna inte ökar snabbare än de intäkter kommunen får genom skatter och generella statsbidrag.

Procent	2015	2016	2017
Skatte- och statsbidragsutveckling	6,1	6,1	5,4
Nettokostnadsutveckling	5,0	5,0	5,3

Totalt uppgick skatteintäkterna och de generella statsbidragen till 2 308 mkr 2017, en ökning med 118 mkr eller 5,4 % jämfört med 2016. Totalt uppgick kommunens nettokostnader till 2 241 mkr 2017, vilket var en ökning med 112 mkr eller 5,3 % jämfört med 2016. Skatte- och statsbidragsutvecklingen och nettokostnadsutvecklingen följts därmed åt.

Utveckling av intäkter och kostnader

I koncernen har intäkterna ökat med en halv procent vilket är en kraftig minskning jämfört med föregående år. I kommunen har intäkterna ökat med knappt en procent. Ökningen av intäkterna har avtagit vilket förklaras framförallt av minskade bidrag från migrationsverket.

Av koncernens lönekostnader på 1 330 mkr avsåg 90 % lönekostnader i kommunen. Personalkostnaderna i kommunen uppgick till 1 573 mkr, vilket var en ökning med 112 mkr eller 7,8 % jämfört med 2016. Löneökningen uppgick till drygt 3 %. I övrigt förklaras ökningen av att antalet anställda ökat samt ökad semesterlöneskuld. Antalet anställda har ökat bl.a. eftersom Brålanda sjukhem och hemtjänst bedrivs i egen regi from 1 februari 2017.

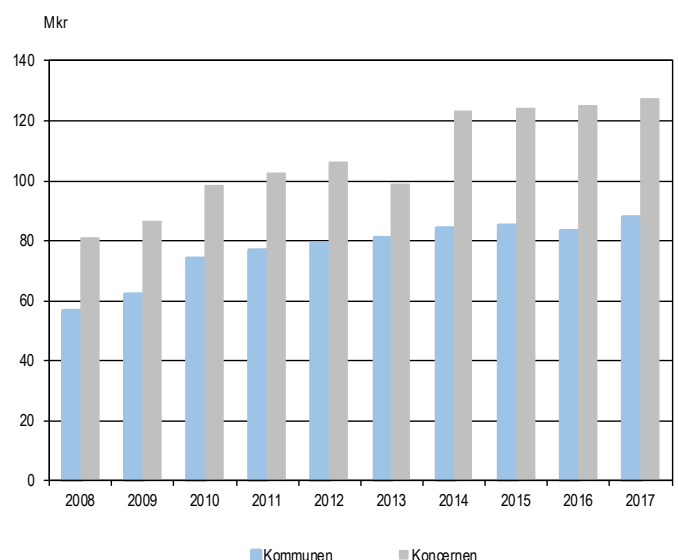
Pensionskostnaderna i kommunen redovisades till 136 mkr, en ökning med 21 mkr. Den höga ökningen förklaras av att pensionsutbetalningarna ökade med 4 mkr och avsättningen ökade med 8 mkr. Ökningen av avsättningen förklaras främst av att fler av de nyanställda har rätt till FÅP (förmånsbestämd ålderspension). Även den avgiftsbestämda pensionskostnaden ökade med 9 mkr. Prognoserna för de närmaste åren pekar på en kostnadsökning för pensionsavgifter.

Köp av huvudverksamhet uppgick till 446 mkr för kommunen, en minskning med 21 mkr. Av minskningen återfinns 36 mkr inom socialnämnden Minskningen beror på att Brålanda sjukhem och hemtjänst bedrivs i egen regi from 1 februari 2017.

Bidragen ökade med 1 mkr, försörjningsstödet ökade med 0,3 mkr.

I koncernen uppgick avskrivningarna till 127 mkr för 2017, vilket är en ökning med 2,5 mkr jämfört med 2016. Avskrivningskostnaderna i kommunen uppgick till 88 mkr 2017, vilket var en ökning med 5 mkr jämfört med 2016. Av ökningen avser 3 mkr skolfastigheter, 1 mkr omsorgsfastigheter och 1 mkr övrigt. Under en 10-årsperiod så har avskrivningskostnaderna, som en följd av höga investeringsnivåer, ökat från 57 mkr till 88 mkr per år och utgör över tiden en allt större del av kommunens kostnadsbild. Övergången till komponentavskrivning kommer på sikt bidra till ytterligare ökning av avskrivningarna.

Avskrivningar 2008-2017

Investeringar i bostäder, skola och VA

Årets nettoinvesteringar för koncernen uppgick till 347 mkr varav kommunen stod för 215 mkr, ABVB för 113 mkr, Fastighets AB för 16 mkr och KFV för 3 mkr. Koncernens investeringar har ökat med 7 mkr jämfört med 2016.

Enligt fullmäktiges beslut uppgår kommunens investeringsbudget till totalt 394 mkr för 2017. Nettoinvesteringarna uppgick till 215 mkr, vilket är 40 mkr högre än föregående år. Kommunens investeringar var 180 mkr lägre än budget. Av årets investeringar avsåg 111 mkr fastighetsinvesteringar, 63 mkr avsåg VA, gator och renhållningsverksamhet samt 20 mkr avsåg exploateringsverksamhet

Nettoinvesteringar kommunen, MKr	2015	2016	2017
Fastigheter	104,5	83,6	110,7
Gator och vägar	25,5	14,7	11,5
VA- och renhållning	57,4	49,6	51,2
Inventarier m.m.	9,1	17,6	21,2
Exploatering	14,5	9,7	19,9
Summa	211,0	175,2	214,5

De största investeringarna i kommunen under 2017 är VA-ledningar längs Vänerkusten 32 mkr och kommunhuset 27 mkr. Hittills har kommunen investerat 206 mkr i VA-ledningar längs Vänerkusten. Den totala budgeten t.o.m. 2017 uppgår till 236 mkr. Andra större projekt som genomfördes under 2017 var:

- Mariedalsskolans kök 16 mkr
- Idrottsanläggningar 13 mkr
- Boenden inom socialnämnden 10 mkr

Den totala avvikelserna mot budget för investeringar var 180 mkr. Projekt som försenades eller inte påbörjades:

- Ny förskola, 14 mkr
- Fridhems förskola, 18 mkr
- Mulltorpskola 12 mkr
- Kommunhuset 23 mkr

Andra delar som förklarar budgetavvikelsen:

- Övriga fastighetsinvesteringar, 44 mkr
- Exploatering, 32 mkr

Investeringsvolym i kommunen	2015	2016	2017
Nettoinvesteringar, mkr	211,0	175,2	214,5
Investeringsvolym/nettokostn. %	15,7	25,5	14,7
Skattefinansieringsgrad	59,8	81,4	76,4

Investeringsvolymen i förhållande till nettokostnaderna ökar under 2017 och uppgår till 9,6 %. När investeringsvolymen sätts i förhållande till nettokostnaderna kan jämförelser göras med andra kommuner. Som en jämförelse var den genomsnittliga investeringsnivån i Västra Götaland och Hallands kommuner 10 % av nettokostnaderna under 2016.

Skattefinansieringsgraden mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med det utrymme som skapats av avskrivningar och året resultat. Ett tal på 100 % och därutöver innebär att kommunen helt kan skattefinansiera sina investeringar, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet stärks.

Skattefinansieringsgraden var 76 % och minskade jämfört med 2016. Försämringen förklaras framförallt av den höga investeringsnivån. Den genomsnittliga skattefinansieringsgraden för Västra Götaland och Hallands kommuner låg i snitt på 105 % under 2016.

Finansiellt mål för kommunen

- Årets investeringar (exkl. exploatering och VA/renhållning) ska finansieras inom ramen för avskrivningar och årets resultat.

Målet anger om investeringarna kan finansieras med egna medel, utan att nya lån behöver tas upp. I kommunens mål exkluderas VA, renhållning och exploateringsverksamheterna.

Om målet överstiger 100 % har målet uppnåtts. Nyckeltalet uppgår till 100 % vilket innebär att målet uppnås.

Försämrad långsiktig finansiell styrka

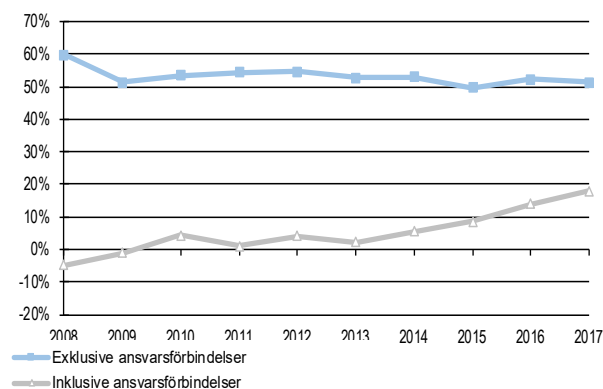
Soliditet är ett finansiellt nyckeltal som anger hur stor del av tillgångarna som är finansierade med eget kapital. Nyckeltalet används för att beskriva kommunens finansiella styrka på lång sikt. En förändrad åldersstruktur kommer att medföra en kraftig ökning av efterfrågan på kommunal service. En förbättrad soliditet gör kommunen bättre rustad att möta de finansiella påfrestningar som följer av denna utveckling och är därmed förenlig med god ekonomisk hushållning.

Koncernens soliditet var oförändrad och uppgick till 34 %. Soliditeten för ABVB var också oförändrad och uppgick till 11,3 %. Soliditeten för FABV sjönk från 61 % till 35 % vilket bl.a. förklaras av utdelningen till kommunen och investering i Wargön Innovation.

Om hänsyn tas till hela pensionsskulden, inklusive den del som redovisas som ansvarsförbindelse, förbättrades detta nyckeltal både för koncernen och kommunen.

Kommunens soliditet försämrades från 52 % 2016 till 51 % 2017, vilket gjorde att kommunens finansiella mål om förbättrad soliditet inte uppnåddes.

Soliditetsutveckling för kommunen 2008-2017

Finansiellt mål för kommunen

- Soliditeten bör förbättras.

Soliditetsmålet inklusive ej skuldfört pensionsåtagande för kommunen förbättrades från 14 % i bokslutet för 2016 till 18 % i bokslutet för 2017. Motsvarande genomsnitt för Västra Götalands kommuner låg på 16 % i bokslutet för 2016.

Den förbättrade soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen för pensioner förklaras av att ökade pensionsutbetalningar minskar ansvarsförbindelsen.

Kommunalskatten oförändrad

En viktig del av bedömningen av en kommuns finansiella kapacitet är vilken möjlighet kommunen har att påverka sina inkomstkällor. En redan hög kommunalskatt ger t.ex. ett mindre utrymme att öka skatteintäkterna genom att höja skatten.

Kommunalskatt

Kr per intjänade 100 kr	Vänerborgs kommun	Västra Götaland	Riket
Primärkommunalskatt	22:21	21:30	20:75
Total skattesats	33:69	32:78	32:12

Kommunens utdebitering uppgick år 2017 till 22:21 kronor per skattekrona. Utdebiteringsnivån är oförändrad sedan 2005, frånsett den skatteväxling med Regionen avseende kollektivtrafiken på 43 öre som gjordes 2012. Medelutdebiteringen för riket var 20:75 och för länet 21:30 kronor per skattekrona. Mått i relation till rikets medelskattekraft utgör Vänersborgs beskattningsbara inkomst per invånare 90 % vilket är något lägre än 2016.

Risk och kontroll**Kassalikviditeten ökade och målet nås**

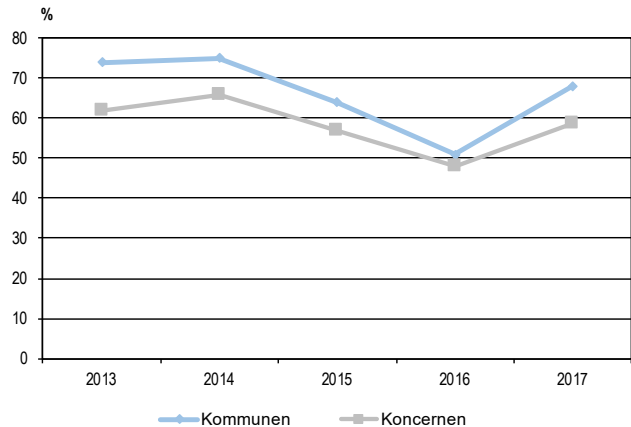
Koncernens kassalikviditet i bokslutet för 2016 låg på 48 %, och ökade till 59 % i bokslutet för 2017. Kommunens kassalikviditet ökade från 51 % till 68 %.

Finansiellt mål för kommunen

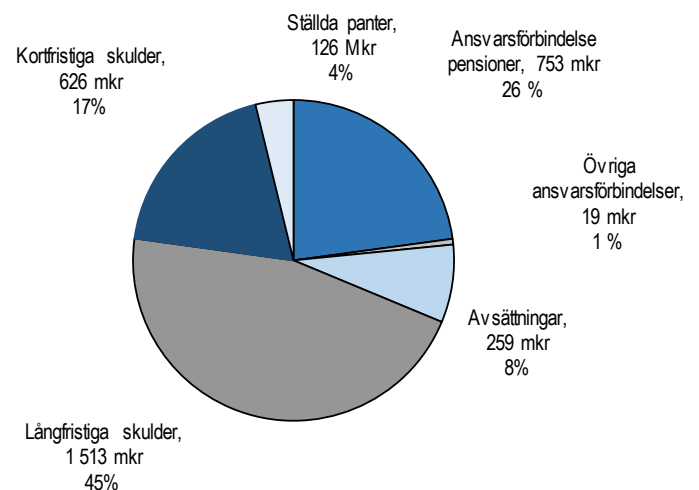
Kassalikviditeten bör vara minst 50 %.

Med målet om en kassalikviditet på minst 50 % menas att likvida medel, inklusive kortfristiga placeringar, tillsammans med kommunens checkkredit på 200 mkr bör vara minst 50 % av kortfristiga skulder. Måttet används för att spegla kommunens betalningsberedskap på kort sikt. I 2017 års bokslut uppgår kassalikviditeten till 68 %. Målet om en kassalikviditet på över 50 % uppnås därmed.

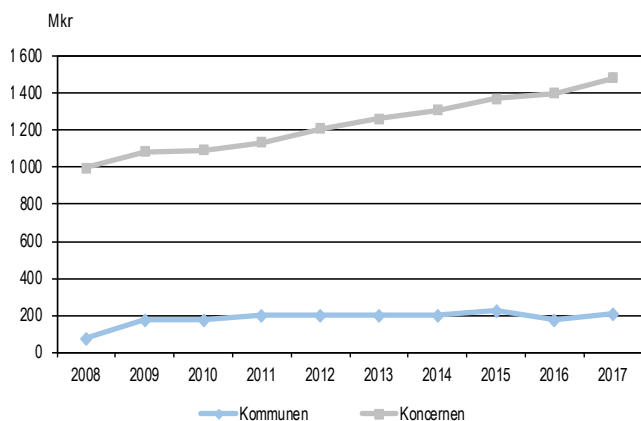
Sedan våren 2015 råder minusränta eller negativ ränta vilket innebär att räntesatsen sätts under noll. För att undvika negativ ränta på de likvida medlen har 100 mkr placerats kortfristigt samtidigt som checkkrediten höjts från 150 mkr till 200 mkr. Den kortsiktiga betalningsförmågan upprätthålls dock då den kortfristiga placeringen snabbt kan omvandlas till likvida medel och genom utnyttjandet av checkkrediten.

Kassalikviditet 2013-2017 %**Skulder och förpliktelser ökade**

Summan av alla skulder, avsättningar, samt ansvarsförbindelser för pensioner och borgensåtaganden utgör organisationens totala förpliktelsenivå. Den totala förpliktelsen uppgick 2017-12-31 till 3 296 mkr och ökade med 38 mkr jämfört med föregående år. Ökningen förklaras främst av att både de långfristiga och de kortfristiga skulderna ökar.

Låneskuld 2008-2017

Den långfristiga banklåneskulden i koncernen har ökat sedan 2008 och uppgick i bokslutet för 2017 till 1 513 mkr. I kommunen uppgår banklåneskulden till 185 mkr en ökning med 12 mkr. Den ökade belåningen beror på de senare årens högre investeringsnivåer.

Kommunens pensionsåtagande

Pensionsåtagande, Mkr	2015	2016	2017
Avsättning till pensioner (skuldförda)	213,1	211,2	219,1
- varav extra pensionsavsättning	90,0	90,0	90,0
Ansvarsförbindelse pensioner (ej skuldförda)	843,5	790,6	753,9
Total	1056,6	1001,8	973,0

Alla uppgifter inkl löneskatt.

Kommunens sammanlagda pensionsåtaganden för anställda och förtroendevalda uppgick till 973 mkr 2017, vilket var en minskning med 29 mkr jämfört med 2016. Av åtagandena redovisades 219 mkr som avsättningar i balansräkningen, en ökning med 8 mkr. Det finns inga finansiella placeringar avseende pensionsmedlen utan dessa har använts i den egna verksamheten, till investeringar m.m.

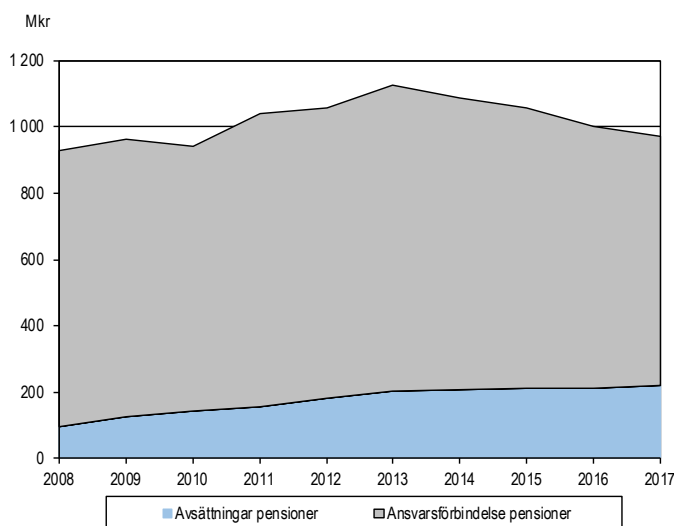
Resterande 754 mkr av kommunens pensionsåtagande avsåg pensioner intjänade före 1998. Detta var en minskning med 37 mkr jämfört med 2016. Minskningen mellan åren förklaras framförallt av utbetalningar.

Det totala pensionsåtagandet har ökat från 929 mkr år 2008 till 973 mkr år 2017. Av dessa är endast 219 mkr kostnadsfört och avsatt i balansräkningen. Resterande 754 mkr kommer att belasta resultatet när pensionen ska betalas ut.

Fram till 2006 redovisade Vänersborgs kommun sitt pensionsåtagande helt enligt blandmodellen, vilket innebar att endast det pensionsåtagande som uppkommit fr.o.m. 1998 fanns upptaget som avsättningar i balansräkningen. Resterande pensionsåtagande, de som var intjänade före 1998, redovisades som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen och belastar resultatet allt eftersom de betalas ut. Under åren 2007-2009 och 2012-2013 avsatte kommunen

sammantaget 90 mkr för pensioner i balansräkningen, avseende pensionsåtaganden som uppkommit före 1998. Detta är ett avsteg från blandmodellen enligt den kommunala redovisningslagen, men i linje med kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning

Pension 2008-2017

Uppföljning av räntor och amorteringar

Enligt Vänersborgs kommuns finanspolicy, ska kommunen förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. Med god avkastning avses inte bara avkastning på placerade medel, utan också kostnaden för finansiering och upplåning. All finansiell verksamhet är förenad med risker av olika slag och här följer en uppföljning gentemot kommunens finanspolicy:

Kommunens låneskuld per 2017-12-31 uppgick till 185 mkr.

Den genomsnittliga räntan var 2,60 % under 2017.

Låneskuldens exponering mot utländsk valuta får inte överstiga 20 % av kommunens långfristiga skuld. Då kommunen inte hade några lån i utländsk valuta fanns ingen valutakursrisk.

Den genomsnittliga vägda räntebindningstiden bör vara mellan två och fyra år och får inte understiga ett år eller överstiga fem år. Räntebindningstiden för kommunens lån var 1,85 år. Mer än 50 % av låneskulden överstigande 100 mkr, får inte ligga för räntekonvertering under varje enskilt kalenderår. Som mest ligger 48 % för räntekonvertering under ett enskilt år. Mer än 50 % av kommunens låneskuld överstigande 100 mkr får inte förfalla till betalning under ett enskilt kalenderår. Som mest förfaller 33,7 procent ett enskilt år.

Summa likvida medel, kortfristig placering och outnyttjad checkkredit ska utgöra minst 50 % av kortfristiga skulder. De likvida medlen, kortfristig placeringen samt outnyttjad checkkredit utgjorde 68 % av kortfristiga skulder. Kommunens likviditet var placerad hos emittenter/låntagare som är godkända enligt finanspolicyen.

Kommunen har ett swapavtal om 70 mkr. Syftet med avtalet är att smidigt kunna hantera ränterisken och förändra riskstrukturen i låneportföljen.

Kommunens borgensåtagande ökar

Koncernens borgensåtaganden var 18,5 mkr, en minskning om 1,5 mkr jämfört med 2016. Inkluderas ställda panter på 126 mkr uppgick förpliktelsen till 144,5 mkr.

Kommunens sammanlagda borgensåtagande uppgick 2017-12-31 till 1 268 mkr, vilket var 98 mkr högre jämfört med 2016. Detta berodde främst på att ABVB ökade sin upplåning, men även på att Fastighets AB Vänersborg lånade 25 mkr i samband med utveckling av Wargön Innovation

Kommunens ansvarsförbindelser, Mkr	Riskgrupp	2015	2016	2017
Föreningar m.fl.	1,0	12,4	12,4	12,2
Egna hem	1,0	0,8	0,6	0,3
Nätaktiebolaget Biogas Brålanda	2,0	3,3	3,3	3,0
Fyrstads Flygplats AB	2,0	0,2	3,4	3,4
AB Vänersborgsbostäder	3,0	1051,8	1136,0	1216,0
Fastighets AB Vänersborg	3,0	20,9	14,6	33,5
Summa		1089,4	1170,3	1268,4

Borgensåtaganden till föreningar m.fl. och egna hem (riskgrupp 1) uppgick till 13 mkr. Dessa åtagande är förknippade med viss risk, men utgör bara drygt 1 % av kommunens totala borgensåtagande.

Vid en riskgruppsindelning av kommunens borgensåtagande avser 1 249 mkr åtagande mot kommunens helägda bolag (riskgrupp 3). För dessa bedöms risken för att kommunen ska behöva infria sina borgensåtaganden som mycket liten. Kommunens totala borgensram för ABVB uppgår till 1 647 mkr, varav bolaget har utnyttjat 1 216 mkr. Vid årsskiftet hade ABVB 1 301 mkr i lån.

Nätaktiebolaget Biogas Brålanda har en total borgensram om 10 mkr. Kommunens andel som grundar sig på ägarförhållandet 73 %, är 7,3 mkr, varav 3,0 mkr var utnyttjad vid årsskiftet.

Mot Fyrstads Flygplats AB var borgensåtagandet 3,4 mkr, vilket beslutades under 2011. Bolaget ägs till 34 % av kommunen och åtagandet motsvarar kommunens andel av borgensåtagandet på 10 mkr

Arbetsgivaravgifter och pensioner

Årets arbetsgivaravgifter uppgick till 374 mkr och gav ett överskott mot budget på 7 mkr. Pensionskostnaderna uppgick till 134 mkr, vilket innebar ett underskott på 8 mkr jämfört mot budget. Räknar man även med de finansiella kostnaderna kopplade till pensioner uppgick pensionskostnaden till 137 mkr. Övriga poster på finansförvaltningen gav ett överskott om 7 mkr varav 2 mkr avser Va-verksamhetens resultat.

Skatteprognoserna positiva

Skatteprognoserna har legat på en relativt stadig nivå i de uppföljningar som gjorts under året. Baserat på SKL:s prognos i december redovisades skatteintäkterna till 10 mkr över budget

och de generella statsbidragen översteg budget med 18 mkr d.v.s. totalt 28 mkr bättre än budget.

Utdelning förbättrar finansnettot

Finansnettot uppgår till en nettointäkt på 9 mkr, främst beroende på en erhållen och budgeterad utdelning på 11 mkr från Fastighets AB Vänersborg. Utfallet är 11 mkr bättre än budget, beroende på lägre räntekostnader samt på en erhållen utdelning från Kommuninvest. Budgetavvikelsen på räntekostnader beror på att investeringar och upplåning inte skett i planerad omfattning.

Nämndernas budgetföljsamhet varierar

Att nämnderna följer fastställd budget och lämnar säkra prognoser under året är ett tecken på en god kontroll och är viktig för att upprätthålla en god ekonomisk hushållning.

Prognoser i delårsrapporter och utfallen i boksluten 2016-2017

Nämnd, Mkr	Bokslut 2016	Prog. apr-17	Prog. aug-17	Bokslut 2017
Barn- & utbildningsnämnd	-1,6	-16,9	-4,5	-2,1
Kommunstyrelse	28,7	15,1	30,8	23,9
Kultur- och fritidsnämnd	-2,3	0,0	-1,3	-0,8
Samhällsbyggnadsnämnd	-3,6	-2,8	5,0	-1,3
Socialnämnd	-0,8	-7,9	-15,2	-14,3
Övriga nämnder	1,4	-0,2	1,0	1,1
Summa	21,8	-12,7	15,8	6,5

Nämnderna redovisade i bokslutet ett överskott på 7 mkr, en försämring från augustiprognosen med 10 mkr. Fyra av nio nämnder redovisade överskott mot budget. Av de större nämnderna är det bara kommunstyrelsen som redovisar överskott. Utfallet på nämnderna stämmer över lag väl mot prognoser i delårsrapporterna.

Barn- och utbildningsnämnden redovisar överskott för förskola/pedagogisk omsorg med 3,9 mkr. Överskottet förklaras av färre antal barn än budgeterat. Grundskolan redovisar underskott med 7,0 mkr vilket bl.a. förklaras av ökade kostnader för fler elever framförallt personal- och lokalkostnader. Nämnd och administration redovisar överskott med 1,0 mkr. Totalt underskott 2,1 mkr.

Kommunstyrelsen redovisar ett sammanlagt överskott på 23,9 mkr gentemot budget. Av överskottet avser 19,0 mkr den politiska verksamheten, vilket avser förfogandeanslaget samt aktieutdelning från Fastighets AB. Kommunledningskontoren redovisar sammanlagt ett överskott på 3,7 mkr. Räddningstjänst- och försäkringar redovisar 3,3 mkr i överskott och Gymnasium/ Vuxenutbildning redovisar underskott på 2,2 mkr.

Kultur- och fritidsnämndens redovisar underskott på 0,8 mkr gentemot budget. Största delen av underskottet avser musik och ungdom.

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar underskott med 1,3 mkr. Underskottet avser service och kostenheten 1,2 mkr samt Va verksamheten 1,9 mkr.

Socialnämnden redovisar ett sammantaget underskott om 14,3 mkr för hela nämnden. Av underskottet avser 10,3 mkr verksamheten omsorg om funktionshindrade. Det är framförallt kostnader för köpta platser LSS och SoL som överskrider budget. Vård och omsorg redovisar underskott med 1,3 mkr. Det är underskott inom hemtjänsten och överskott inom särskilt boende eftersom budget tilldelats för helårsdrift av Niklasbergsvägen som startade i november. Individ- och familjeomsorg redovisar också underskott med 9,4 mkr det är framförallt HVB för barn och ungdomar samt familjehemsgruppen som visar underskott. Ekonomiskt bistånd redovisar överskott.

Vad gäller övriga nämnder redovisar överförmyndarnämnden ett underskott på 0,1 mkr, medan byggnadsnämnden redovisar överskott mot budget med 0,8 mkr.

Intern kontroll av semesterdagar, investering- och exploateringsplan samt fakturahantering

Det övergripande syftet med intern kontroll är att säkra en effektiv förvaltning och att undvika att det begås allvarliga fel. I Vänersborgs kommun finns ett reglemente antaget av fullmäktige 2011-11-23 § 147 och anvisningar till reglementet antagna av kommunstyrelsen 2015-01-21 §10 som förtydligar ansvaret för den interna kontrollen. Varje nämnd antar årligen internkontrollplaner, som innehåller både kommungemensamma granskningsområden och nämndspecifika områden för nämndens verksamhet. Resultatet från granskningarna enligt internkontrollplanen sammanställs och rapporteras till nämnden. Utöver beslutade internkontrollplaner görs även årliga granskningar av t ex registrerade beslutsattester och inventering av anläggningstillgångar. Nämndernas rapporter delges kommunstyrelsen efter att respektive nämnd behandlat rapporten. En kommungemensam arbetsgrupp samordnar arbetet.

För 2017 var det tre kommungemensamma granskningsområden. Föreläggning av semester vars syfte var att se över kommunens hantering av semesterdagar. Uppföljning investering- och exploateringsplan, med syftet att säkerställa verksamheternas genomförande av de investeringsprojekt som kommunfullmäktige framställt i samband med budget i MRP 2017. Fakturahantering med syftet att bedöma om redovisning och underlag avseende leverantörsfakturor är korrekta. Alla nämnderna har utfört internkontroll enligt kommunfullmäktiges reglemente. Uppföljning av mål görs i delårsrapporter och i årsredovisningen.

Känslighetsanalys – Vad händer om?

Kommunens ekonomiska resultat påverkas av händelser och beslut både inom och utom dess kontroll, exempelvis förändrade lagar, konjunkturläge och invånarnas ändrade krav och behov. Kommunen har ett ansvar för att ha beredskap för dessa faktorer och måste ha reserver och marginaler i sin ekonomi. Ett sätt

att göra detta tydligt är att upprätta en känslighetsanalys, som visar hur olika förändringar påverkar kommunens finansiella situation. Av nedanstående tabell framgår hur olika händelser var för sig skulle ha påverkat resultatet

Känslighetsanalys - Resultateffekt, Mkr	2017
Förändrad utdebitering med 1 kr	76,9
Förändrade generella statsbidrag med 1 %	6,0
Löneökning med 1 %	15,7
Prisförändring med 1 % på omkostnaderna	10,6
Ändrad lånskuld med 100 Mkr	2,6
Inlösen av 1 % av borgensförbindelserna	12,7
Ändrade taxor med 1 %	1,4
- inom skattefinansierad verksamhet	0,7
- inom taxefinansierad verksamhet	0,7

Sammanfattande slutsatser

Det sammanställda resultatet för koncernen uppgick till 79 mkr. Kommunens beslutade Mål- och resursplan för 2017 innebar ett budgeterat resultat på 23 mkr. Kommunens resultat uppgick till 76 mkr vilket är 53 mkr bättre än budget. Det positiva resultatet förklaras bland annat av ökade intäkter varav en stor del är av engångskaraktär såsom tomtförsäljningar, extra utdelning från koncernbolag samt återföring av lösenkostnad för hyresavtal. Skatteintäkter och statsbidrag bidrar också till budgetöverskottet samt ett lågt finansnetto som förklaras av försenade investeringar.

Fyra av kommunens nio nämnder redovisar överskott mot budget. Underskotten återfinns främst i kommunens större nämnder trots stora tillskott i budget.

Årets nettoinvesteringar för koncernen uppgick till 347 mkr, varav kommunen stod för 215 mkr, ABVB för 113 mkr, Fastighets AB för 16 mkr och KFV för 3 mkr. Trots att kommunens investeringsnivå är hög, den högsta sedan 2009, var den 180 mkr lägre än budget.

Kommunen klarade tre av fyra finansiella mål.

- **Periodens resultat av skatter och generella statsbidrag uppgår till 3 % Mål > 1 %**
- **Kassalikviditeten uppgår till 67 %, Mål >50 %**
- **Årets investeringar(exkl exploatering och VA/renhållning) ska finansieras inom ramen för avskrivningar och årets resultat uppgår till 101%, Mål >100 %**
- **Soliditeten uppgår till 51 %, Mål > 52 %**

Utifrån målanalysen görs den sammanlagda bedömningen att verksamheten, ur ett finansiellt perspektiv, bedrevs med god ekonomisk hushållning under 2017.

Framtid

Årets resultat uppgår till 76 mkr och är 53 mkr bättre än årets budget. Resultatet är bra och ger kommunen bättre ingångsvärden för framtiden. Kommande år väntar dock stora utmaningar i form av ett fortsatt högt investeringsbehov och en successivt ökad skuldsättning. Till detta kommer behov av insatser kopplade till social inkludering, konsekvenser av en åldrande befolkning och snabbt ökande pensionskostnader.

Enligt fastställd resultatbudget för 2018 uppgår kommunens resultat till 24 mkr, d.v.s. en budget som ligger i nivå med kommunens finansiella mål på 1 % av skatter och generella statsbidrag. Ställt i relation till den i Mål- och resursplan beslutade investeringsbudgeten på 498 mkr för 2018, kan endast en mindre del av årets investeringar finansieras med egna medel. Fastställd Mål- och resursplan 2018-2020 förutsätter en omfattande nyupplåning under kommande år.

Under de senaste åren har kommunens investeringsplaner legat på mycket höga nivåer, samtidigt har en eftersläpning av flera större projekt gjort att den verkliga investeringsnivån legat på mer normala nivåer utifrån kommunens storlek. För att få en tydligare samordning och mer realistiska tidsplaner för fastighetsinvesteringar har förändringar gjorts i kommunens budgetprocess inför 2019. Den totala investeringsnivån bedöms även kommande år att ligga på mycket höga nivåer, vilket leder till successivt ökade kostnader för avskrivningar och ränta. Även drift och underhållskostnader för fastigheter kommer successivt att öka, vilket leder till ett minskat ekonomiskt utrymme för övriga verksamheter i framtiden.

De senaste åren har den samhällsekonomiska tillväxten varit god. Kommunernas skatteunderlag har växt i takt med ökad sysselsättning och det stora flertalet av landets kommuner har redovisat höga resultatnivåer. Tillskott av statsbidrag har förbättrat situationen ytterligare. Högkonjunkturen förväntas bestå under 2018, men svårigheten att öka sysselsättningen från dagens höga nivåer tilltar och inför 2019 prognostiseras tillväxten av kommunernas skatteintäkter att avta.

Insatser kopplade till flyktingmottagande och social inkludering ställer fortsatta krav på omställning och anpassning av den kommunala organisationen. Betydande insatser behöver göras för att öka sysselsättningsgraden i de utsatta grupper som idag står utanför arbetsmarknaden.

I ett längre perspektiv innebär den demografiska utvecklingen, med en ökad andel äldre, att ett ekonomiskt utrymme måste frigöras från övrig verksamhet för att finansiera en betydande utbyggnad av äldreomsorgen. En annan konsekvens av samma utveckling är att den andel av befolkningen som arbetar och betalar skatt kommer att sjunka stadigt under de närmaste 20 åren.

En ytterligare aspekt på den demografiska utvecklingen är kommunens kostnader för tjänstepensioner. I takt med att allt fler före detta anställda befinner sig i pensionsåldern ökar kommunens pensionskostnader. Under kommande 10-års period från 2017 prognostiseras en kraftig och årlig ökning av kommunens pensionskostnader.

Finansiell profil

Har Vänersborgs kommun en god eller dålig ekonomi? För att besvara frågan måste kommunens ekonomi ställas i relation till något annat. Ett sätt att besvara frågan är att göra jämförelser med andra kommuner. Kommunforskning i väst (KFI) har sedan 90-talet tagit fram finansiella jämförelser mellan kommunerna. Metodiken presenteras kortfattat i faktarutan nedan.

Vänersborgs kommun har i stort sett en genomsnittlig finansiell profil. Kommunen tangerar riksgenomsnittet på de flesta värdena. Det är dock två nyckeltal som avviker. Kassalikviditeten har försämrats. Skattenivån är sämre då Vänersborgs kommun har högre skatt än genomsnittet.

<p>Kommunforskning i Väst (KFI) har tagit fram jämförande finansiella profiler för kommunerna. Utifrån åtta finansiella nyckeltal avseende kapacitet på lång och kort sikt, risk och kontroll görs en betygsättning av varje kommun i relation till genomsnittet i länet.</p> <p>I diagrammet nedan presenteras den finansiella profilen grafiskt genom den heldragna linjen. Betygsättningen sker i en skala 1-5 utifrån bokslut 2012. Betyget 5 är bäst och betyget 1 är sämst. Betyget 3 utgör det genomsnittliga betyget i länet.</p>	Nyckeltal i den finansiella profilen	
	Mått	Förklaring
	Skattesats	En låg skattesats anses positiv eftersom kommunen då lättare kan höja skatten.
	Soliditet	Självfinansieringsgrad. Eget kapital i procent av summa tillgångar.
	Finansiella nettotillgångar	Finansiella tillgångar - finansiella skulder i relation till kommunens nettokostnader. Speglar medellång betlaningsberedskap.
	Kassalikviditet	Finansiella tillgångar i procent av kortfristiga skulder
	Budgetföljsamhet	Budgetavvikelse för verksamhetens nettokostnader, kr per invånare.
	Resultat före extraord. poster	Resultat i kr per invånare.
	Genomsnittligt resultat -3 år	Genomsnittligt resultat i kr/invånare.
	Skattefinansiering av investeringar	Andel av investeringar som är finansierade av avskrivningar och årets resultat.

Spindeldiagram: KFI Vänersborgs finansiella profil 2014-2016

...i förhållande till riket

Driftredovisning

	Utfall intäkt	Utfall kostnad	Netto	Årets budget	Budget- avvikelse
Byggnadsnämnden	11 143	25 675	14 531	15 338	807
Kommunfullmäktige	0	2 184	2 184	2 189	5
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	2 548	9 159	6 611	6 722	111
Revisionen	0	1 015	1 015	1 208	193
Valnämnden	0	257	257	468	211
Överförmyndarnämnden	3 328	8 140	4 811	4 637	-174
Summa	17 020	46 429	29 409	30 562	1 153
Barn- och utbildningsnämnden					
Nämnd och administration	0	4 130	4 130	5 103	973
Barnomsorg	32 284	256 444	224 160	228 083	3 924
Grundskola/särskola	77 872	583 849	505 977	498 955	-7 022
Summa	110 156	844 422	734 267	732 141	-2 126
Kommunstyrelsen					
Styrelse	44	11 556	11 512	30 518	19 006
Kommunledning	51 538	127 568	76 030	79 721	3 691
Räddningstjänst/försäkringar	2 853	35 062	32 209	35 568	3 358
Gymnasium	4 638	175 055	170 417	167 708	-2 709
Komvux		27 800	27 800	28 355	555
Summa	59 072	377 040	317 968	341 870	23 902
Kultur och Fritidsnämnden					
Biblioteket och kultur	2 147	32 366	30 219	31 251	1 031
Arena och fritid	10 215	61 808	51 593	50 960	-632
Musik och ungdom	13 585	40 910	27 325	26 104	-1 221
Summa	25 947	135 084	109 137	108 315	-822
Samhällsbyggnadsnämnden					
Skattefinansierad verksamhet					
Nämnd och administration	478	6 965	6 487	6 840	353
Gator och vägar/Park/Teknik och trafik	38 072	103 736	65 664	66 141	477
Fastighetsenheten	182 860	193 147	10 288	11 712	1 424
Kost-/Städ-/Serviceenhet	123 618	126 588	2 970	1 738	-1 232
Summa skattefinansierad verksamhet	345 027	430 436	85 409	86 431	1 022
Taxebaserad verksamhet					
- Renhållningsverk	28 965	29 411	446	0	-446
- VA-verksamhet	53 034	54 951	1 918	0	-1 918
Summa avgiftsfinansierad verksamhet	81 999	84 363	2 364	0	-2 364
Summa	427 026	514 798	87 772	86 431	-1 341
Socialnämnden					
- Nämnd och administration	2 136	34 697	32 561	37 922	5 361
- Vård och omsorg	92 206	582 465	490 259	488 956	-1 303
- Individ- och familjeomsorg	102 597	247 024	144 428	135 050	-9 378
- Omsorg om funktionshindrade	45 549	294 578	249 029	238 722	-10 307
- Arbetsmarknadsenheten	36 440	54 460	18 020	19 393	1 373
Summa	278 928	1 213 224	934 296	920 043	-14 253
Summa nämndsverksamhet	918 148	3 130 998	2 212 850	2 219 362	6 512
Finansförvaltningen(verksamhetskostnader)					
Arbetsgivaravgifter	0	-75 364	-75 364	-68 018	7 346
Pensioner	100	134 339	134 239	126 402	-7 837
Övriga verksamheter	1 918	-3 208	-5 126	955	6 081
-varav reglering resultat VA			0		0
Intern finansiering (internränta)	25 483		-25 483	-24 162	1 321
Interna poster	-324 191	-324 191	0	0	0
Summa finansförvaltningen	-296 691	-268 424	28 266	35 177	6 911
Summa verksamhet	621 458	2 862 131	2 240 673	2 254 539	13 423

Investeringsredovisning

Investering per nämnd

Tkr	Utfall 2016	Budget 2017	Utfall 2017	Budget- differens
Barn- och utbildningsnämnden	3 530	5 200	3 780	1 420
Byggnadsnämnden	378	500	150	350
Kommunstyrelsen	862	6 600	2 921	3 679
Kultur- och fritidsnämnden	1 101	1 200	969	231
Samhällsbyggnadsnämnden	164 254	374 600	199 025	175 575
Socialnämnden	5 062	6 300	7 696	-1 396
Totalt	175 187	394 400	214 541	179 859

Investeringsprojekt	Projektets budget t.o.m. 2017	Ack utfall t.o.m. 2017	Budgetdiff t.o.m. 2017	Budget 2017 inkl överf.	Utfall 2017	Budgetdiff 2017
Tkr						
Fastigheter - Samhällbyggnadsnämnden						
Kommunhus	50 000	26 983	23 062	50 000	26 938	23 062
Produktionskök Mariedalsskolan	16 000	15 884	116	16 000	15 884	116
Rapsvägen LSS-boende	8 000	7 810	190	8 000	7 810	190
Matsal Ronnumskola, Fritidshem	7 400	6 450	950	7 400	6 450	950
Lindgården	0	4 576	-4 576	0	4 576	-4 576
Röseboskola kök och personal	0	3 653	-3 653	0	3 653	-3 653
Sportcentrum konstgräs och ishall	7 900	8 555	-655	4 100	7 410	-3 310
Onsjöskolan	4 500	3 870	630	2 600	3 246	-646
Idrottsgatan 7	10 000	3 170	6 830	10 000	3 170	6 830
Övriga				123 900	31 530	92 370
Totalt	103 800	80 951	22 894	222 000	110 666	111 334

* Budgetavvikelsen för 2017 beror bl.a. på att den nya förskolan har endast projektering påbörjats. Mulltorpsskola ej beviljat bygglov därav budgetöverskott. Fridhems förskola har försenats därav budgetöverskott.

Investeringsprojekt	Projektets budget t.o.m. 2017	Ack utfall t.o.m. 2017	Budgetdiff t.o.m. 2017	Budget 2017 inkl överf.	Utfall 2017	Budgetdiff 2017
Gator, vägar, VA och renhållning						
VA, Vänerkusten	236 140	206 345	29 795	49 100	32 417	16 683
VA-sanering Östra vägen	9 800	13 271	-3 471	4 800	8 069	-3 269
Skaven Blåplan	7 900	4 301	3 599	7 900	4 301	3 599
Rondell Korseberg	11 365	13 220	-1 855	2 000	2 108	-108
Gång- och cykelväg Gropbrovägen	2 800	2 495	305	2 800	2 495	305
Brålanda avloppsreningsverk	2 700	2 023	677	2 700	2 023	677
Övriga				25 550	11 339	14 211
Totalt	270 705	241 655	29 050	94 850	62 751	32 099

Vänerkusten: Sammantaget skiljer det 29 795 Tkr mellan budget och utfall. För 2017 är skillnaden 16 683 Tkr mellan budget och utfall. Detta beror på att vissa år har inte budgeten överförts.

Investeringsprojekt	Projektets budget t.o.m. 2017	Ack utfall t.o.m. 2017	Budgetdiff t.o.m. 2017	Budget 2017 inkl överf.	Utfall 2017	Budgetdiff 2017
Exploatering						
Holmängen, bostäder	19 300	17 859	1 441	14 400	12 982	1 418
Sanden	2 400	3 875	-1 475	2 400	3 875	-1 475
Va exploatering Skaven Öxnered	0	1 160	-1 160	0	1 160	-1 160
Övriga				35 400	1 912	33 488
Totalt	21 700	22 894	-1 194	52 200	19 930	32 270
Onsjö har inte genomförts pga föroreningar i marken. Öxnered bostäder har endast projektering påbörjats.						
Inventarier/maskiner						
Barn- och utbildningsnämnd				5 200	3 780	1 420
Byggnadsnämnden				500	150	350
Kommunstyrelsen				6 600	2 921	3 679
Kultur- och fritidsnämnden				1 200	969	231
Samhällsbyggnadsnämnden				5 550	5 676	-126
Socialnämnden				6 300	7 696	-1 396
Totalt				25 350	21 192	4 158
Summa investeringar				394 400	214 541	179 859

Resultaträkning					
Mkr		Kommunen		Koncernen	
		2016	2017	2016	2017
Verksamhetens intäkter	Not 1,4	615	621	955	961
Verksamhetens kostnader	Not 2,4	-2 661	-2 774	-2 885	-3 007
Avskrivningar och nedskrivningar	Not 3	-83	-88	-125	-128
Verksamhetens nettokostnader		-2 129	-2 241	-2 054	-2 174
Skatteintäkter	Not 5	1 630	1 707	1 630	1 707
Kommunalek. utjämning och generella statsbidrag	Not 6	561	601	561	601
Finansiella intäkter	Not 7,4	5	16	3	2
Finansiella kostnader	Not 8	-7	-7	-44	-54
Resultat före extraordinära poster		59	76	96	83
Skattekostnader	Not 9	0	0	-5	-3
Extraordinära intäkter				0	
Extraordinära kostnader		0	0	0	
Årets resultat, förändring eget kapital	Not 10	59	76	90	79

Kassafödesanalys					
Mkr		Kommunen		Koncernen	
		2016	2017	2016	2017
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	Not 10	59	76	90	79
Justering för ej likviditetspåverkande poster	Not 11	75	81	134	122
Kassaflöde från verksamheten före förändring av rörelsekapital		134	157	224	201
Ökning (-) minskning (+) kortfristiga fordringar	Not 17	-109	-16	-151	-36
Ökning (-) minskning (+) förråd		0	0	0	0
Ökning (+) minskning (-) kortfristiga skulder	Not 26	-21	71	11	80
Kassaflöde från den löpande verksamheten		4	212	84	245
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i materiella anläggningstillgångar		-175	-215	-340	-347
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	Not 12	5	0	5	0
Investering i finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	Not 12	0	0	0	0
Anläggnings- och investeringsbidrag		29	42	29	43
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-141	-172	-306	-304
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Ökning (+) långfristiga skulder	Not 21,22	26	75	117	176
Minskning (-) långfristiga skulder	Not 21,22	-75	-63	-82	-63
Ökning (-) långfristiga fordringar	Not 16	0	0	0	0
Minskning (+) långfristiga fordringar	Not 16	0	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-49	12	35	113
ÅRETS KASSAFLÖDE		-187	52	-187	54
Likvida medel vid årets början		201	14	201	14
Likvida medel vid årets slut		14	66	14	68

Balansräkning					
Mkr	Kommunen		Koncernen		
	2016	2017	2016	2017	
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar	Not 13	1 668	1 791	3 161	3 379
varav mark, byggnader och tekniska anläggningar	Not 14	1 609	1 726	3 092	3 303
varav maskiner och inventarier	Not 15	59	65	69	76
Finansiella anläggningstillgångar		103	103	44	44
varav aktier och andelar	Not 16	99	99	39	39
varav långfristiga fordringar och placeringar	Not 16	5	5	5	5
Summa anläggningstillgångar		1 771	1 894	3 205	3 422
Omsättningstillgångar					
Förråd		20	20	20	20
Kortfristiga fordringar	Not 17	261	276	297	333
Likvida medel	Not 18	14	66	14	68
Summa omsättningstillgångar		295	362	331	421
Summa tillgångar		2 066	2 256	3 536	3 843
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Ingående eget kapital		1 021	1 081	1 123	1 213
- därav avsatt till resultatutjämningsreserv		50	50	50	50
- direktbokning eget kapital					
Årets resultat		59	76	90	79
Summa eget kapital		1 081	1 157	1 213	1 292
Avsättningar					
Avsättningar pensioner	Not 19	211	219	214	223
Övriga avsättningar	Not 20	16	14	35	35
Summa avsättningar		228	233	249	259
Skulder					
Långfristiga lån	Not 21-24	173	185	1 401	1 513
Övriga långfristiga skulder	Not 25	117	143	126	153
Kortfristiga skulder	Not 26	468	538	546	626
Summa skulder		758	866	2 073	2 293
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		2 066	2 256	3 536	3 843
Ansvarsförbindelser					
Ansvarsförbindelser pensioner	Not 27	791	754	791	754
Övriga ansvarsförbindelser	Not 28	1 170	1 268	20	19
Ställda panter		0,0	0,0	126	126

Redovisningsprinciper och värderingsprinciper

Kommunens redovisning upprättas enligt kommunallagen och enligt kommunala redovisningslagen samt följer anvisningar och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning, RKR. I vissa fall, där praxis inte är enhetlig, görs vissa avsteg från rekommendationerna från normgivande organ. Dessa avsteg kommenteras nedan, under respektive rubrik. Kommunen följer också ett antal över-gripande principer, såsom principen om pågående verksamhet, objektivitetsprincipen, försiktighets-principen, matchningsprincipen samt principen om öppenhet. Detta ger sammantaget en rättvisande bild av kommunens ekonomiska resultat och ställning på bokslutsdagen.

Anläggningstillgångar

Med anläggningstillgång menas tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav. För att klassas som anläggningstillgång ska värdet vara över ett halvt basbelopp, d.v.s. över 22 400 kr. Värdet av anläggningstillgången är anskaffningsvärdet med gjorda avskrivningar över anläggningstillgångens nyttjandeperiod.

Avskrivningar beräknas på anskaffningsvärdet. Avskrivningstiderna baseras på anläggningstillgångarnas beräknade nyttjandeperiod och sker med rak nominell metod, d.v.s. linjär avskrivning. Avskrivning av färdiginvesterade anläggningstillgångar påbörjas kvartal vis.

Avskrivningstider:

Verksamhetsfastigheter	5-80 år
Fastigheter för affärsverksamhet	5-50 år
Gator, vägar och parker	5-33 år
Fastigheter för annan verksamhet	5-80 år

Vad gäller anläggningar med komponenter som förbrukas under olika tidsperioder införs metoden succesivt. Väsentliga komponenter har fastställts för de betydande byggnaderna samt Va-anläggningar.

Kommunen tillämpar huvudmetoden, vilket innebär att inga lånekostnader ingår i anskaffningsvärdet. Några immateriella anläggningstillgångar finns inte. En mindre korrigeringspost avseende materiella anläggningstillgångar justerades innevarande år

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Dessa redovisas i not.

Finansiella tillgångar

Vänersborg kommuns finansiella anläggningstillgångar består av aktier i kommunala bolag, andelar i förbund och i bostadsrätter. I anskaffningsvärdet ingår inga lånekostnader. Placeringsmedel är värderade till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet.

Koncernkonto

Koncernens tillgångar placerade i koncernkonto redovisas som likvida medel i kommunen. De kommunala bolagens andel redovisas som kortfristig skuld i kommunen och som kortfristig fordran i respektive bolag.

Leasing

De fåtal finansiella leasingavtal kommunen har redovisas som operationella då avtalens värde bedöms som obetydliga. Samtliga hyresavtal för lokaler överstigande tre år klassificeras också som operationell leasing vilket är en avvikelse mot RKR 13.2. I not 2 redovisas upplysningar om årets erlagda samt framtida leasing avgifter för operationella leasingavtal.

Intäktsredovisning

Kommunen följer RKR:s rekommendation nr 18, Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar. Det innebär bl.a. att investeringsbidrag och anläggningsavgifter för VA redovisas som förutbetalda intäkter. De förutbetalda intäkterna redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningarnas nyttjandeperiod. 1/45 intäktsförs per år.

Även VA-verksamhetens resultat redovisas som en förutbetald intäkt och dess egna kapital som kortfristig skuld till Va-kollektivet.

Pensioner

Pensionsskulden redovisas i överensstämmelse med Kommunal redovisningslag enligt blandmodellen. Pensionsrätt intjänad t.o.m. 1997 redovisas således som en ansvarsförbindelse. Från 2007 till 2009 och 2012 till 2013 gjordes dock extra pensionsavsättningar. Totalt uppgår de extra pensionsavsättningar till 90 Mkr inklusive löneskatt. Detta för att inte ytterligare vältra över kostnaderna för pensioner intjänade före 1998 på framtida skattebetalare. Detta är ett avsteg från redovisningslagen men i linje med kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning. Det finns inga finansiella placeringar avseende pensionsmedlen utan medlen har använts i den egna verksamheten, till investeringar m.m.

Pensionskostnader och pensionsskuld för kommunen grundar sig på Skandikon pensionsadministration ABs (Skandikon), beräkningar och prognoser, RIPS17 (beräkningar enligt metod som rekommenderas av Sveriges Kommuner och Landsting, SKL). Pensionsåtaganden för anställda i bolagen som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt Bokföringsnämndens K2.

Visstidsförordnanden för politiker som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalning. Dessa pensioner utgår från samma antaganden som RIPS17. Avtal som inte lösts ut redovi-

sas som ansvarsförbindelse.

Ålderspension för politiker redovisas som avsättning där storleken är beroende på den allmänna pensionen. Antaganden om storlek på ålderspensionen har gjorts av Skandikon då den allmänna pensionen inte är känd.

Kommunen har antagit bestämmelser om omställningsstöd och pensioner till förtroendevalda (OPF-KL) att gälla from denna mandatperiod. Redovisning sker enligt rekommendation.

Sammanställd redovisning

Enligt RKR:s rekommendation, 8.2 Sammanställd redovisning behöver endast de bolag och kommunalförbund vars omsättning och omslutning är mer än 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag ingå i koncernens räkenskaper. I koncernen ingår AB Vänersborgsbostäder, Kunskapsförbundet Väst och Fastighets AB Vänersborg.

Konsoliderade enheter	Ägd andel
AB Vänersborgsbostäder (ABVB)	100,0 %
Fastighets AB Vänersborg (FAAB)	100,0 %
Kunskapsförbundet Väst (KFV)	38,7 %

Enheter som inte konsolideras

Hunnebergs Kungajakt- och viltmuseum AB	100,0 %
Vattenpalatset Vänerparken AB	100,0 %
Nätaktiebolaget Biogas Brålanda	73,0 %
Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF)	35,6 %
Fyrstads Flygplats AB	34,0 %

Skillnader i redovisningsprinciper mellan bolagen och kommunen vad gäller investeringsbidrag och en uppskrivningsfond har justerats till kommunens gällande principer. Skillnader i pensionsredovisning ska inte justeras.

Kommunala uppdragsföretag

Under 2017 har inga kommunal uppdragsföretag anlåtats i större omfattning. Från och med februari 2017 övertog kommunen driften av sjukhem och hemtjänst i Brålanda. Under 2016 betalade Vänersborg kommun sammanlagt 51 Mkr till externa företag för driften av sjukhem och hemtjänst i Brålanda.

Semesterlöneskuld

Semesterlöneskuld och andra löneskulder till personalen redovisas som en kortfristig skuld. Årets skuldförändring ingår i verksamhetens nettokostnad.

Skatteintäkter

Kommunen följer RKR:s rekommendation 4.2 och använder SKL:s decemberprognos för skatteintäkter i bokslutet.

Tomtmark för exploatering

Tomtmark för exploatering redovisas som omsättningstillgång. Tomtförsäljning redovisas över resultaträkningen enligt grundläggande redovisningsprincip.

Noter

Resultaträkning

Not 1 Verksamhetens intäkter

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
Förljningsintäkter material	38	51	45	55
Taxor och avgifter	144	149	144	149
Hyror och arrenden	85	82	263	264
Bidrag	303	280	423	415
Försäljn.expl.fast & anl tillg	11	18	11	18
Övriga intäkter	34	42	69	59
Summa	615	621	955	961

I verksamhetens intäkter koncernen 2016 ingår jämförelsestörande poster på 17 mkr, se not 4.

Not 2 Verksamhetens kostnader

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
Löner	1 123	1 207	1 238	1 330
Pensionskostnader	92	109	98	117
Sociala avgifter och löne- skatt	368	400	408	443
Anläggnings- och under- hållsmaterial	12	11	13	11
Fastighetskostnader	142	142	240	244
Lokal och markhyror	106	106	73	61
Köp av huvudverksamhet	467	446	419	403
Övriga tjänster	156	163	179	185
Lämnade bidrag	97	98	97	99
Material	89	81	100	92
Övriga kostnader	9	8	19	18
Reaförluster och utrangeringar	0	4	0	4
Summa	2 661	2 774	2 885	3 007

I verksamhetens kostnader ingår jämförelsestörande poster på 11 mkr, se not 4.

Leasing, kommunen

Mkr	Beräknad kostnad		Beräknad kostnad 2023->
	2018	2019-2023	
Bilar (217 avtal)	5	4	0
Kontorsinventarier	11	9	0
Hyror med avtalstid > 3 år	91	358	595
Summa operationell leasing	107	371	595

Årets kostnad för leasing och hyror med avtalstid > 3 år, 104 mkr.

Not 3 Avskrivningar

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
Avskrivningar enligt plan	83	88	125	128
Nedskrivningar	0	0	0	0
Summa	83	88	125	128

Not 4 Jämförelsestörande poster

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
Twist avs statsstöd	0	0	17	0
Återförd lösenkostnad hyresavtal	0	11	0	11
Utdelning från Fastighets AB	0	11	0	0
Summa	0	22	17	11

Not 5 Skatteintäkter

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
Peliminär skatteinbetalning	1 636	1 713	1 636	1 713
Slutavräkningsdifferens föreg. år	2	2	2	2
Prel. slutavräkning inneva- rande år	-8	-8	-8	-8
Summa	1 630	1 707	1 630	1 707

Not 6 Kommunalekonomisk utjämning

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
Inkomstutjämning	387	415	387	415
Kostnadsutjämning	20	23	20	23
Bidrag LSS-utjämning	41	43	41	43
Kommunal fastighetsavgift	66	68	66	68
Generella bidrag från staten	49	52	49	52
Regleringsavgift	-1	0	-1	0
Summa	561	601	561	601

Not 7 Finansiella intäkter

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
Ränteintäkter	0	-	3	1
Utdelning aktier och andelar	2	13		1
Borgensavgifter	3	3		
Summa	5	16	3	2

I finansiella intäkter ingår en jämförelsestörande post på 11 mkr, se not 4.

Not 8 Finansiella kostnader

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
Räntekostnader	7	4	43	51
Ränta på pensionsskuld	1	3	1	3
Summa	7	7	44	54

Not 9 Skattekostnad

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
Skattekostnad	-	-	0	1
Uppskjuten skatt	-	-	5	3
Summa		0	5	3

Not 10 Årets resultat/ balanskravsutredning

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
Årets resultat enl resultaträkning	59	76	90	79
Avgår realisationsvinster	-3	0	-3	0
Förändring av resultatutjämningsreserv	0	0	0	0
Justerat resultat	57	76	87	79

Kassaflödesanalysen

Not 11 Justering för ej likviditetspåverkande poster

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
Justering för				
- av- och nedskrivningar	83	88	125	127
- gjorda avsättningar	0	12	5	13
- i anspråkstagna avsättningar	-5	-7	-5	-7
- realisationsvinster/förluster	-3	3	0	3
Övriga likviditetspåverkande poster	-2	-15	9	-14
Summa	75	81	134	122

Not 12 Försäljning av anläggningstillgångar

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
- försäljning av fastigheter	5	0	5	0
- försäljning av inventarier	0	0	0	0
Försäljning av materiella anl tillgångar	0	0	0	0
- försäljning av finansiella anl tillgångar	0	0	0	0
Summa försäljningar	5	0	5	0

Balansräkning

Not 13 Materiella anläggningstillgångar				
Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
Markreserv	11	11	11	11
Verksamhetsfastigheter	938	966	1 389	1 462
Fastigheter för affärsverksamhet	276	374	276	374
Publika fastigheter	198	194	198	194
Fastigheter för annan verksamhet	26	24	1 058	24
Bostäder och övriga fastigheter	0	0	0	1 056
Pågående investeringar	160	157	160	181
Summa	1 609	1 726	3 092	3 303

Inventarier				
	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
Maskiner	5	3	7	11
Inventarier	41	48	49	48
Bilar och andra transportmedel	12	13	12	16
Förbättringar annans fastighet	1	1	1	1
Summa	59	65	69	76

Not 14 Mark, byggnader och tekniska anläggningar, Kommunen 2017

Mkr	Mark reserv	Verksamhetsfastigheter	Fastigh för affärsverksamhet	Publika fastigheter	Fastigh för annan verksamhet	Summa mark bygg o tekn anl	Pågående arbeten	Totalt
Anskaffningsvärden								
Ing anskaffningsvärde	20,2	1 552,4	491,1	424,6	47,8	2 536,1	160,0	2 696,1
Årets investeringar *)	0,4	52,6	101,2	-70,2	0,0	84,0	109,4	193,4
Omklassificering/flyttning	-0,2	24,5	7,6	80,1	0,0	112,0	-112,3	-0,3
Årets försäljning	0,0	-0,8	0,0	0,0	0,0	-0,8	0,0	-0,8
Utrangerade anläggningar	0,0	-3,5	0,0	0,0	0,0	-3,5	0,0	-3,5
Utg ack anskaffningsvärden	20,4	1 625,2	599,9	434,5	47,8	2 727,8	156,8	2 884,6
Avskrivningar								
Ing avskrivningar	-5,4	-590,5	-214,8	-225,5	-21,9	-1058,1	0,0	-1 058,1
Årets avskrivningar	-0,3	-46,3	-10,7	-13,5	-1,8	-72,6	0,0	-72,6
Utrangerade/omklass	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	0,8
Utg ack avskrivningar	-5,7	-636,1	-225,5	-239,0	-23,7	-1 130,0	0,0	-1 130,0
Nedskrivningar								
Ingående nedskrivningar	-3,7	-23,4	0,0	-1,5	0,0	-28,6	0,0	-28,6
Årets förändring	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ack. nedskrivningar	-3,7	-23,4	0,0	-1,5	0,0	-28,6	0,0	-28,6
Ingående planenligt restvärde	11,1	938,4	276,3	197,6	25,9	1 449,3	160,0	1 609,4
Utgående planenligt restvärde	11,0	965,7	374,4	194,0	24,1	1 569,2	156,8	1 726,0

Not 15 Maskiner och inventarier

Kommunen, 2017, mkr	Maskiner	inven- tarier	Bilar och trans- port- medel	Föbättr annans fastigh	Påg arbeten	Totalt
Anskaffnings- värden						
Ingående anskaffnings- värde	16,8	169,1	28,3	3,4	0,0	217,6
Årets investe- ring	0,0	17,6	3,5	0,0	0,0	21,1
Försäljn och utrangering	0,0	-56,0	-2,9	0,0	0,0	-58,9
Flyttning	-0,7	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ack. anskaffnings- värde	16,1	131,4	28,9	3,4	0,0	179,8
Avskrivningar						
Ingående avskrivningar	-12,2	-127,9	-16,1	-2,7	0,0	-158,9
Årets av-/ned- skrivningar	-1,1	-11,2	-2,6	-0,3	0,0	-15,2
Försäljn och utrangering	0,0	56,1	2,9	0,0	0,0	59,0
Utg ack av- skrivning enl plan	-13,3	-83,0	-15,8	-3,0	0,0	-115,1
Ing planenl restvärde						
	4,6	41,2	12,2	0,7	0,0	58,7
Summa	2,8	48,3	13,1	0,4	0,0	64,6

Not 16 Finansiella anläggningstillgångar

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
AB Vänersborgsbostäder	58	58	0	0
Vänerhamn AB	1	1	1	1
Fastighets AB Vänersborg	1	1	0	0
Hunnebergs Kungajakt- och				
Viltmuseum AB	0	0	0	0
Fyrstads Flygplats AB	2	2	2	2
Vattenpalatset Vänerparken AB	7	7	7	7
Bostadsrätter	3	3	3	3
Kommuninvest	24	24	24	24
Nätaktiebolag Biogas Brålanda	1	1	1	1
Dalslands Turist AB	0	0	0	0
Övriga andelar	0	0	0	0
Kommunasurans Syd AB	1	1	1	1
Långfristig placering - Kom- muninvest	5	5	5	5
Summa	103	103	44	44

Andelskapitalet i Kommuninvest ekonomiska förening avser inbetalt andelskapital, 23 565 tkr. Kommuninvest ekonomiska förening har däremot beslutat om insatsemisioner om sammanlagt 10 535 tkr för Vänersborgs kommun. Vänersborgs kommun totala andelskapital i Kommuninvest ekonomiska förening uppgick 2017-12-31 till 34 101 tkr.

Vänersborgs kommun betalade 2009 ett villkorat aktieägartillskott till Nätaktiebolaget Brålanda Biogas på 1,8 mkr. Aktieägartillskottet kostnadsfördes på Vänersborgs kommun och ska återbetalas till kommunen när bolagets egna fria kapital uppgår till 2,5 mkr och någon av ägarna så kräver.

Not 17 Kortfristiga fordringar

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
Kundfordringar	26	75	47	114
Statsbidragsfordringar	33	34	33	34
Upplupna intäkt. & förutbe- talda kostnad.	89	50	99	71
Upplupna skatteintäkter	3	0	3	0
Kortfristig placering	100	100	100	100
Övriga korta fordringar	10	17	15	13
Summa	261	276	297	333

Not 18 Likvida medel

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
Kassa	0	0	0	0
Bank	14	8	14	10
- varav gåva Dorchimont	4	5	4	5
Plusgiro (likställt med bank)	0	58	0	58
Sända betalningar	0	0	0	0
Summa	14	66	14	68

Not 19 Pensionsavsättningar

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
Pensionsavsättningar				
Ingående avsättning	213	211	215	214
Pensionsutbetalningar	-4	-4	-4	-4
Nyintjänad pension	*	9	*	10
Ränte- och basbeloppsupp- räkning	*	2	*	2
Förändring av löneskatten	0	2	0	2
Övrigt	2	0	3	0
Utgående avsättning	211	219	214	223
Specifikation - Avsättning till pensioner				
Förmånsbestämd ålderspension	86	92	89	95
Särskild avtalspension	0	0	0	0
Avsättning förtoendevalda	11	12	11	12
Särskild löneskatt	24	25	24	26
Extra avsättning inkl särskild löneskatt	90	90	90	90
Totalt avsättningar	211	219	214	223

Utredningsgrad pensioner 99%.

Pensionsavsättningarna har inte placerats utan använts i verksamheten.

verksamheten

* Uppgiften saknas för föreg år eftersom kommunen upphandlade ny pensions-administratör 2016.

Not 20 Övriga avsättningar

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
Kommunalförbundet Närf	16	14	16	14
Uppskjuten skatt	0		19	21
Summa	16	14	35	35

Not 21 Långfristiga skulder

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
Utnyttjad checkkredit	26	0	26	0
Lån i bank och kreditinstitut	148	185	1375	1513
Summa	173	185	1 401	1 513

Not 22 Förfallotider på långfristiga skulder

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
Skulder som förfaller inom ett år	88,3	63	590	546
Skulder som förfaller senare än ett år men inom senast fem år efter balansdagen	85	123	811	967
Summa	173	185	1 401	1 513

Not 23 Räntebindningstid

Mkr	Kommunen	Koncernen
	2017	2017
Räntebindning till		
2018	90	348
2019		250
2020	70	329
2021		250
2022	25	337
Summa	185	1513

Kommunens genomsnittliga räntebidningstid inkl räntederivat 1,85 år
Kommunens genomsnittliga räntebidningstid exkl räntederivat 0,83 år

Not 24 Marknadsvärden räntederivat

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
Säkrad låneskuld	85	70	970	945
Marknadsvärde räntederivat	-12	-8	-124	-82

Räntederivaten används för att binda räntan så att ränterisken anpassas till de ramar som finns angivna i finanspolicyn. Om man istället valt att hantera ränterisken genom att binda räntan på varje lån för sig, hade skillnaden i räntekostnad varit försumbar. Marknadsvärdet är en ögonblicksbild av den kostnad som skulle uppstå vid en stängning av utestående derivatkontrakt. Kostnaden är jämförbar med den ränteskillnadsersättning som måste betalas till banken då bundna lån förtidsinlöses.

Not 25 Övriga långfristiga skulder

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
Anläggningsavgifter	79	117	79	117
Investeringsbidrag	26	26	36	36
Skuld lösen hyreskontrakt	11	0	11	0
Summa	117	143	126	153

Not 26 Kortfristiga skulder

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
Skuld till bolagen i kommunens koncernkontosystem	68	74	24	34
Leverantörsskulder	72	104	110	144
Skuld till VA-kollektivet	7	5	7	5
Löneskuld, timanställda	11	9	11	9
Semesterlöneskuld	88	93	100	105
Upplupna sociala avg & prelskatt	55	73	60	81
Upplupna kostnad & förutbetalda intäkt	83	86	141	140
Upplupen pensionskostnad	50	57	54	64
Förutbetalda skatteintäkter	8	14	8	14
Gåva Dorchimont	5	5	5	5
Övriga kortfristiga skulder	22	19	27	26
Summa kortfristiga skulder	468	538	546	627

Not 27 Ansvarsförbindelse pensioner

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
Ingående ansvarsförbindelse	934	881	934	881
Pensionsutbetalningar	-36	-38	-36	-38
Nyintjänad pension	*	-5	*	-5
Ränte- och basbeloppsuppräkning	*	18	*	18
Förändring av löneskatten	-10	-7	-10	-7
Ändring av försäkringstekniska grunder	*	6	*	6
Övrigt	-6	-9	-6	-9
Utgående ansvarsförbindelse	881	844	881	844
Avdrag för extra pensionsavsättningar				
inklusive löneskatt	-90	-90	-90	-90
Summa ansvarsförbindelse	791	754	791	754
Pensionsutfästelse förtroendevalda.				
Ing visstidspension förtroendevalda	4	3	4	3
Visstidspensioner förtrondevalda	-1	1	-1	1
Löneskatt visstidspensioner för fört.valda	0	0	0	0
Summa pensionsutfästelse	3	4	3	4

* Uppgiften saknas för föreg år eftersom kommunen upphandlade ny pensionsadministratör 2016.

Not 28 Övriga ansvarsförbindelser

Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2016	2017	2016	2017
Föreningar m.fl.	4	3	4	3
Egna hem	1	0	1	0
Folkets hus	9	9	9	9
Fastighets AB Vänersborg	15	34	0	0
AB Vänersborgsbostäder	1 136	1216	0	0
Nätaktiebolaget Biogas Brålanda	3	3	3	3
Fyrstads Flygplats AB	3	3	3	3
Privata medel	0	0	0	0
Fastigo	0	0	1	1
Summa	1 170	1 268	20	19

Vänersborgs kommun har i maj 1993 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Vänersborgs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2017-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s förpliktelser till 342 484 mkr och totala tillgångar till 349 244 mkr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 469 mkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 497 mkr.

Not 29 Interna mellanhavanden med koncernföretag, Mkr

Kostnader, intäkter, fordringar, skulder och finansiella poster:

	Försäljning		Fordringar, skulder		Finansiella poster	
	Köpare	Säljare	Borgenär	Gäldenär	Mottagare	Betalare
Kommunen	143	20	3	43	14	0
AB Vänersborgsbostäder (ägd andel 100%)	3	60	2	0	0	3
Fastighets AB Vänersborg (ägd andel 100%)	3	0	23	0	0	11
Kunskapsförbundet Väst (ägd andel 38%)	15	83	19	3	0	0

Jämförelsetal övergripande, kommunen						
	Enhet	2013	2014	2015	2016	2017
Omvärld						
Invånare	Antal	37 369	37 890	38 381	38 955	39 151
Skattesats, kommunen	Kr	22:21	22:21	22:21	22:21	22:21
Skattesats, totalt	Kr	33:34	33:34	33:69	33:69	33:69
Nyckeltal per invånare						
Tillgångar/invånare	Kr	48 719	48 760	53 550	53 039	57 623
Eget kapital/invånare	Kr	25 695	25 867	26 612	27 748	29 552
Skulder & avsättningar/invånare exkl. ansvarsförbindelse	Kr	23 022	22 890	26 937	25 291	28 071
Skulder & avsättningar/invånare inkl. ansvarsförbindelse pensioner	Kr	47 665	46 065	48 915	45 586	47 330
Personal						
Antal anställda kommunen den 1 november	Antal	2 918	3 006	3 168	3 479	3 599
- varav kvinnor	Antal	2 393	2 445	2 543	2 731	2 856
- varav män	Antal	525	561	625	748	743
Sjukfrånvaron	%	6,1	6,7	7,5	8,4	7,9
- varav kvinnor	%	6,7	7,5	8,4	9,4	8,8
- varav män	%	3,8	3,7	4,4	4,9	5,1
Antal årsarbeten	Antal	2 801	2 882	3 044	3 339	3 444
Resultaträkningen						
Årets resultat	Mkr	31	20	41	59	76
Årets resultat, andel av skatter och generella statsbidrag	%	2	1	2	3	3
Intäktsutveckling	%	4	-3	7	27	1
Kostnadsutveckling	%	3	3	5	10	4
Utveckling skatteintäkter och generella statsbidrag	%	3	3	6	6	5
Nettokostnader	Mkr	1 835	1 922	2 018	2 129	2 241
Verksamhetens nettokostnad, andel av skatt och statsbidrag	%	98	99	98	97	97
Balansräkningen						
Eget kapital	Mkr	960	980	1 021	1 081	1157
Investeringsnetto	Mkr	140	134	211	175	215
Självfinansieringsgrad, (årets resultat+avskrivningar/nettoinvestering)	%	80	78	60	81	76
Soliditet, eget kapital/tillgångar	%	53	53	50	52	51
Soliditet, inkl. ansvarsförbindelse pensioner	%	2	6	9	14	18
Kassalikviditet, likvida medel och checkkredit andel av kortfristiga skulder	%	74	75	66	51	68
Skuldsättningsgrad, totala skulder/tillgångar	%	47	47	50	48	49
-varav långfristig låneskuld	%	11	11	11	8	8
Förändring av tillgångsvärdet	%	5	1	11	1	9

Kommunfullmäktige

Ordförande: Lars-Göran Ljunggren (S)
1:e vice ordförande: Niklas Claesson (M)
2:e vice ordförande: Anna-Karin Sandberg (MP)

Årets verksamhet

Kommunfullmäktige har 51 ledamöter, varav 21 kvinnor och 30 män. Fullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och utses vid allmänna val vart fjärde år. Kommunfullmäktige fattar beslut i ärenden som rör mål och riktlinjer för de kommunala verksamheterna, kommunens budget, den kommunala skattesatsen, taxor och avgifter, investeringar, stadsplanering samt andra viktiga och övergripande frågor för kommunen. Under kommunfullmäktige finns en valberedning, som förbereder kommunfullmäktiges val och en demokratiberedning som bl.a. har till uppgift att förbättra medborgardialogen.

Under året har Kommunfullmäktige sammanträtt nio gånger och haft 208 stycken ärenden. Bland besluten kan noteras antagande av ny översiktsplan, biblioteksplan och förslag om nya valdistrikt.

En annan händelse var firandet av kommunens födelsedag, som går av stapeln i första lördagen i februari och som är ett uppskattat inslag bland kommunens invånare. Vid årets firande var det ca 700 besökare minglade med kommunens politiker i kommunhuset.

Ekonomisk analys

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Personal	1,1	1,3	1,2
Omkostnader	1,0	1,0	0,9
Nettokostnad	2,1	2,3	2,2
Nettobudget	2,1	2,2	2,2
Resultat	0	-0,1	0,0

Fullmäktige redovisade en budget i balans.

Valnämnden

Ordförande: Annika Larsson-Lindlöf (S)
1:e vice ordförande: Niklas Claesson (M)
2:e vice ordförande: Theresia Andersson (S)

Årets verksamhet

Valnämnden har tre ordinarie ledamöter och tre ersättare. Nämnden ansvarar för genomförandet av val i kommunen. Med val avses val till riksdag, landsting och kommunfullmäktige. Vidare ansvar valnämnden för folkomröstningar och val till EU-parlamentet. Arbetet sker i nära samarbete med Länsstyrelsen och Valmyndigheten.

Nämndens arbete går i cykler av mindre och mer aktivitet beroende på om det är något val. Under år 2017 hölls inga val, däremot påbörjades arbetet med indelning i nya valkretsar med anledning av ändringar i vallagen.

Ekonomisk analys Resultaträkning

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Personal	0,0	0,0	0,2
Omkostnader	0,0	0,0	0,0
Nettokostnad	0,0	0,0	0,0
Nettobudget	0,4	0,4	0,4
Resultat	0,4	0,4	0,2

Överskottet för valnämnden var 0,2 Mkr. Under året har inget val genomförts.

Revisionen

Ordförande: Thomas Boström (M)

Vice ordförande: Torsten Gunnarsson (S)

Årets verksamhet

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen, reglementet och med iakttagande av god revisionssed, granska all verksamhet som bedrivs inom nämnderna. De ska med sin granskning pröva om:

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som nämnderna ansvarar för är tillräcklig
- kommunstyrelsens och övriga nämnders beslut och verksamhet överensstämmer med de mål och beslut som fastställts av kommunfullmäktige samt följer lagstiftning, avtal och föreskrifter.

Följande granskningsprojekt har genomförts eller pågick vid skrivning av denna text;

- Delårsrapporten per 2017-08-31
- Intern kontroll 2017
- Årsredovisning 2017
- Inventarieförteckningar
- Näringslivsverksamhet
- Äldreomsorg
- Fastighetsunderhåll
- Strategisk kompetensförsörjning
- Plan - och exploateringsverksamhet
- Cybersäkerhet och intrångstest
- Rektors förutsättningar

Färdigställda rapporter finns att läsa på kommunens hemsida - Kommun&politik/kommunens organisation/revisionen/revisionensberättelse och rapporter.

Kommunens revisorer träffade också fortlöpande tjänstemän och företrädare för kommunens nämnder i syfte att få information och samtala om verksamhetsutveckling, metoder för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling samt den interna kontrollen.

Revisionen fortsatte under år 2017 att arbeta utifrån den formulerade strategin:

- förbättra väsentlighets- och riskanalys
- den årliga granskningen av nämndernas ansvarsutövande sk grundläggande granskning skall utvecklas
- aktivt verka för bättre intern kontroll
- aktivt verka för utveckling och metoder för kvalitets säkring och kvalitetsutveckling inom nämnderna
- stödja alla positiva processer i verksamhet och funktioner i dialog och samverkan med nämnderna.

Framtid

Revisionsstrategin enligt ovan ligger fast. Revisionen är nödvändig och det finns behovet av mer granskningar. Men revisionen behöver också synas mer och bättre. Därför är dialog och samverkan med dem som granskas viktig. Syftet är att revisionens arbete ska få tydligt genomslag.

Ett område som kan utvecklas är den sk grundläggande granskningen utifrån det utvecklingsarbete och den rapport som upprättats av SKL under 2016.

Ekonomisk analys

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Personal	0,4	0,4	0,3
Omkostnader	0,7	0,8	0,7
Nettokostnad	1,1	1,2	1,0
Nettobudget	1,2	1,2	1,2
Resultat	0,1	0,0	0,2

Barn- och utbildningsnämnden

Ordförande: Mats Andersson (C)
 Vice ordförande: Tove af Geijerstam (L)
 2:e vice ordförande: Joakim Sjöling (S)
 Förvaltningschef: Anne-Len Kriewitz

Årets verksamhet

Verksamheten omfattar barnomsorg, grundskola samt grundsärskola. I kommunens regi finns 27 förskolor och 10 dagbarnvårdare. Det finns 19 kommunala grundskolor och vid alla F-6 skolor finns det fritidshem. Det finns två fristående aktörer inom grundskolan, flera enskilda förskolor och aktörer för enskild pedagogisk omsorg.

Resultatavstämning

Nedan redovisas nämndens förväntade resultat som ska bidra till att fullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Invånare

Barn och elever upplever att arbetsro och motivation i lärandemiljön ökar

◆ Uppnåddes delvis under året

Barn- och utbildningsförvaltningen arbetar genom att följa upp värdegrundsarbetet och handlingsplanerna gällande diskriminering och kränkande behandling i förskolan och grundskolan. Antalet anmälda kränkningar har jämfört med 2016 sjunkit från 3 till 0 stycken i förskolan. Låg svarsfrekvens på vårdnadshavarenkäten men de vårdnadshavare som har svarat upplever att deras barn har arbetsro i förskolan. Arbetet med att förstå och definiera undervisningsbegreppet, delaktighet och inkludering har fått pedagogerna att reflektera tillsammans hur de arbetar med att motivera alla barn. Uppfattningen är att arbetet med färre barn i grupperna har ökat arbetsron för både barn och pedagoger. Frånvarorutinen har bidragit till att minska personalens frånvaro vilket förbättrat arbetsron. Grundskolorna för åk. F-6 har höga värden på andelen elever som upplever trygghet 90% och motivation 82%, vilket är ett tecken på att värdegrundsarbetet har fungerat bra. Resultaten är identiska med tidigare enkäter. Däremot är resultatet lägre för studiero, (69%). Anmälningar om kränkningar har ökat. Ökningen beror delvis på ökad rutinföljsamhet, den elevförtätning som skett, lokalbrist och till det en ökad personal- och rektorsomsättning. Antalet anmälningar till Skolinspektionen har minskat från 39 anmälningar 2016 till 25 anmälningar 2017. 2016 ledde 9 anmälningar till kritik från Skolinspektionen. I år har endast en anmälan lett till kritik. Resultatet på elevenkäterna för 7-9-skolorna är tryggheten hos eleverna 91 %, motivationen 76% och studieron 71%. Resultatet är bättre jämfört med 2015. Skolorna har förbättrat formerna för lektionsstruktur och förhållningssätt genom gemensamma rutiner.

Barn- och utbildningsförvaltningen anser att det förväntade resultatet delvis är uppnått på grund av bra resultat i elev- och vårdnadshavarenkäter.

Elevernas närvaro ökar.

■ Uppnåddes inte under året

På grundskolorna för åk. F-6 är andelen med mer än 25% frånvaro och elever med mer än 40% på en fortsatt låg nivå. En ökad rutinföljsamhet, tidiga insatser och tätare kontakt med vårdnadshavare är en framgångsfaktor. Den statliga lågstadiesatsningen har lett till en ökad lärartäthet vilket möjliggör att nå alla elever. Satsningar på värdegrundarbete och samverkan med elevhälsan är styrkor i arbetet för ökad närvaro. Skillnaderna mellan skolor kan bero på elevers psykiska och fysiska hälsa och i vilken omfattning ledigheter beviljas. Gällande åk. 7-9 har andelen elever med hög frånvaro ökat. I dagsläget är drygt 100 elever på 7-9-skolorna borta mer än en dag i veckan i genomsnitt. Förvaltningen upplever att anledningen till frånvaro är psykisk ohälsa och bristande motivation hos eleverna. Skolorna har inte hittat anpassningar för varje elev för att öka motivationen att delta i undervisningen. Särskilt svårt har det varit med de elever som under läsåret fått avslag på sin ansökan om uppehållstillstånd. Barn- och utbildningsförvaltningen anser inte att det förväntade resultatet är uppfyllt med anledningen av den höga och ökande frånvaron i åk. 7-9.

Alla barn och elever erbjuds att ta del av KUL-utbudet

● Uppnåddes under året

Alla barn och elever har erbjudits kulturutbudets aktiviteter både inom basutbudet och det valbara utbudet läsåret 2016/2017. Information om KUL-planen gavs i början av läsåret till förskolechefer och rektorer samt att informationen därefter har legat öppen för alla på intranätet vid läsårsstart att ta del av. I KUL-planen ligger vid läsårsstart fastställda datum för varje kulturaktivitet och vilken den inbokade enheten/klassen/barngruppen är. Inför läsåret 2017/2018 informerades nyanställd personal om KUL-planen och dess aktiviteter. Barn- och utbildningsförvaltningen har uppnått det förväntade resultatet på grund av att alla barn och elever har erbjudits att ta del av KUL-utbudet.

Fler elever upplever att de får det stöd de behöver för att uppnå kunskapskraven

● Uppnåddes under året

Enkätsvaren för åk. F-9 visar att de flesta elever upplever att de får det stöd de behöver för att nå kunskapskraven. I åk. 7-9 är det cirka 90% och i åk. F-6 är det cirka 95%. Det är svårt att göra en jämförelse över tid eftersom enkäterna tidigare enbart gjordes i åk. 2, 5 och 8 men resultaten är på ungefär samma nivå som tidigare. Barn- och utbildningsförvaltningen anser att det förväntade resultatet om elevernas upplevelse av stöd är uppnått på grund av höga resultat på elevenkäter.

Fler vårdnadshavare är nöjda med de samverkansformer som finns mellan hem och förskola/skola.

◆ Uppnåddes delvis under året

Samverkan mellan hem och skola sker på många olika sätt inom

förvaltningen. Exempel på forum mellan hem och verksamhet är Västbusmöten, föräldraråd, föräldramöten, utvecklingssamtal och lärplattform.

97% anser att förskolan tar hänsyn till vårdnadshavares information om deras barn, 90% anser att de får fortlöpande information om deras barns tillvaro i förskolan, 95% anser att dialogen fungerar bra. Resultaten är på samma nivå som vid senaste mätningen 2015. Däremot svarade enbart 71% att de fick tydlig information och information för att kunna stödja och uppmuntra vid utvecklingssamtal. I tidigare enkäter har enbart vårdnadshavare för fyraåringar svarat på enkäten, vilket gör jämförelsen över tid svår att göra.

90% av vårdnadshavarna i åk. F-6 och 84% i åk. 7-9 uppger att de får tydlig information om kunskapsutveckling samt 85% av vårdnadshavarna i åk. F-6 och 76% i åk. 7-9 uppger att de får tydlig information om barnets utveckling i förhållande till kunskapskrav och måluppfyllelse. Resultaten var över 90% vid föregående mätning, men då gjordes bara enkäten i åk. 2, 5 och 8, vilket gör jämförelse över tid svår att göra. Kartläggningar, diagnoser och screeningar har bidragit till ett tydligt underlag för elevens utveckling och vilka insatser som behöver göras. Barn- och utbildningsförvaltningen anser att den delvis uppnår det förväntade resultatet på grund av att variationen av nöjdhet är för stor men ändå relativt hög.

Ungas reella inflytande ökar i frågor som berör unga.

■ Uppnåddes inte under året

Det är lika många underlag till nämndärenden under 2017 (39%) som beaktar barnperspektivet som under åren 2015 (40%) och 2016 (39%). För att närma sig det förväntade resultatet har förvaltningen tagit fram en rutin för vad man som tjänsteman ska tänka på när beslutsunderlag tas fram till politiken men åtgärden har inte hunnit ge önskad effekt. Totalt i åk. F-6 anser 90% av eleverna att lärarna tar hänsyn till deras åsikter, vilket är på ungefär samma nivå som 2015. 79% uppger att de är med och påverkar arbetssättet. Förhållningssätt och bemötande mellan elever och vuxna har varit en framgångsfaktor. Goda relationer öppnar upp för inflytande och delaktighet. Elevernas uppfattning om möjligheten att påverka på vilket sätt de ska arbeta med olika skoluppgifter skiljer sig åt mellan skolorna för åk. 7-9. Andelen elever är på en skola 42% till skillnad från 84% på två andra. Skolan där eleverna har lägst möjlighet att påverka undervisningen har också avsevärt lägre kunskapsresultat. Totalt i åk. 7-9 anser 79% att lärarna tar hänsyn till deras åsikter, vilket är ungefär på samma nivå som 2015 i åk. 8. Resultatet för andelen elever som upplever att de är med och påverkar arbetssättet för olika skoluppgifter är lägre, endast 67%. Förhållningssätt och bemötande mellan elever och vuxna är en framgångsfaktor men har inte gett önskvärt resultat på alla skolor. Barn- och utbildningsförvaltningen anser att det förväntade resultatet inte är uppnått. Visserligen är den övervägande delen av enkätsvaren positiva, men det finns inga indikationer på att inflytande har ökat och variationerna är alltför stora.

Samhällsutveckling

Alla nya elever ska uppleva att de får en bra skolstart

● Uppnåddes under året

En enkät har genomförts med alla elever i åk. 1 för att följa upp hur de upplevt skolstarten. Cirka 97% av eleverna uppger att de känner sig trygga. På samma nivå ligger svaren för om de trivs och om de har fått lära sig något i skolan. Samarbeta och en bra rutin för överlämning mellan förskoleklass och åk. 1 är en framgångsfaktor. Det grundläggande värdegrundarbete som görs i förskoleklassen har bidragit till att skapa trygghet och trivsel. Fadderverksamhet, tydliga rutiner för dagen och rastvakter är ytterligare framgångsfaktorer. Barn- och utbildningsförvaltningen anser att de uppnått det förväntade resultatet på grund av positiva enkätsvar.

Fler använder verksamheternas lokaler utanför verksamhetstid

■ Uppnåddes inte under året

Barn- och utbildningsförvaltningens huvuduppdrag avser ökad måluppfyllelse inom utbildningsområdet. Förvaltningen har därför under 2017 inte prioriterat det förväntade resultatet "Fler använder verksamheternas lokaler utanför verksamhetstid". Intäkter från lokaluthyrning visar att förvaltningen ligger på en lägre nivå för åk. F-6 och 7-9 skolorna under perioden dec. 2016 till nov. 2017 jämfört med samma period året dessförinnan. En orsak till skillnaden är att Torpaskolan inte längre hyr ut lokaler till socialförvaltningens korttidstillsyn. I övrigt sker uthyrning enligt samma nivå. Torpaskolans aula disponeras kvällstid kostnadsfritt av Kultur- och fritidsförvaltningen. Ingen förskola har hyrt ut sina lokaler utanför verksamhetstid. Utifrån ovanstående resultat uppnår inte Barn- och utbildningsförvaltningen det förväntade resultatet.

Ekonomi

Effektiviteten och kvaliteten i verksamheten ökar.

◆ Uppnåddes delvis under året

Under åren 2015-2017 har 4-14% av samtliga nämndärenden beaktat perspektivet forskning, vilket är ett lågt resultat. I forskningen är också rapporter från Skolverket inräknade vilket inte alltid är forskning utan fakta och analyser som är framtagna på ett vetenskapligt sätt och därför kvalificerar det inom den här kategorin. Slutsatsen är att ifall rapporter från Skolverket tagits bort ur statistiken skulle antalet beslutsunderlag som beaktat forskning blivit ännu färre. För att närma sig det förväntade resultatet har förvaltningen tagit fram en rutin för vad man som tjänsteman ska tänka på när beslutsunderlag tas fram till politiken. Denna är ännu inte fullt implementerad.

För verksamheterna barnomsorg 1-5 år, grundskola åk. F-6 och grundskola åk. 7-9 har aktiviteterna handlat om Miljöprogram 2030. Antalet förskolor som har Grön flagg har ökat med 1. Tillsammans med Globala Skolan anordnades under hösten en kompetensutvecklingsdag på temat Interkulturellt förhållningssätt och om de globala målen. Detta var en uppstart på arbetet mot Grön Flagg för flera förskolor. Alla förskolor arbetar med hållbar utveckling men det tar längre tid än ett år för alla förskolor att få Grön Flagg.

Flera skolor för åk. F-6 är igång med energiprojektet 50/50 och har energiråd på skolan. Tärnanskolan har kopplat på ett arbete med gröna skolgårdar och projekt med skolträdgårdar. Några har börjat ett arbete tillsammans med projektledare i klasserna och i några skolor har projektledare endast informerat personal än så

länge. Planen är att 50/50 ska komma igång i klasserna på dessa skolor under 2018. Den totala kostnaden för 7-9 grundskolornas kopiering har minskat med 17% jämfört med 2016. Övergången till en-till-en-datorer för eleverna och att lärarna kan dela med sig av planeringar, arbetsuppgifter och information digitalt har lett till minskad kopiering på 7-9-skolorna.

Barn- och utbildningsförvaltningen uppnår delvis det förväntade resultatet utifrån ett varierande resultat.

Verksamhetsutveckling

Ökad andel personal i verksamheterna med rätt kompetens för uppdraget

◆ Uppnåddes delvis under året

Under året har en enkätundersökning genomförts på förvaltningen för att undersöka om medarbetarna anser att de har arbetsuppgifter som är naturligt kopplade till sin yrkesroll. Enkäten besvarades av 89% och en tiogradig skala användes där skala 1 innebär stämmer inte alls och 10 innebär stämmer helt. Samtliga medarbetare skattade sig mellan skala 7-10. 53% av medarbetarna anser att de fullt ut, skala 10, har arbetsuppgifter som är kopplade till sin yrkesroll. Det är avgörande för kvaliteten i arbetet att verksamheterna har rätt kompetens för uppdraget. Efterfrågad kompetens är viktigt för verksamhetsutvecklingen och medborgare/kundnöjdhet. Andel behörig personal inom förskoleklass, skola och fritidshem har ökat från 81% 2016 till 86% 2017. Inom förskolan har behörigheten minskat från 90% till 89%. Vad ökningen och minskningen beror på är inte analyserat men en enkät är utskickad till nyanställda. Under våren har förvaltningen ett resultat att presentera. Barn- och utbildningsförvaltningen anser att den delvis uppnår det förväntade resultatet på grund av att resultatet är varierande positivt och negativt.

Lärmiljön ger i ökande grad eleverna likvärdiga förutsättningar att uppnå bästa möjliga kunskapsresultat

■ Uppnåddes inte under året

Utifrån specialpedagogernas kartläggning av förskolans pedagogiska uppdrag, som visade att ungefär hälften av förskolorna arbetade målinriktat med undervisning, har förskolorna arbetat med undervisningsbegreppet och vad det innebär på olika nivåer i verksamheten. Arbetet är ännu inte helt implementerat. Betygen i åk. 6 är i stort sett oförändrade mellan 2016 och 2017 trots att verksamheten har fler elever med liten eller ingen skolbakgrund och lokalproblem. Flexibla lösningar, mindre grupper, ökat studiestöd och inläsningstjänst är exempel på främjande faktorer. Betygen varierar mellan skolenheter, vilket innebär att likvärdiga förutsättningar för eleverna att uppnå bästa möjliga kunskapsresultat ej har tillskapats. Arbetet med läsliften har dock ökat förutsättningarna för likvärdighet i lärmiljön men några konkreta effekter är ännu ej mätbara. Förutsättningar och insatser inom och mellan skolorna för åk. 7-9 uppvisar ännu större variationer gällande likvärdighet. Urvalsprocessen inför skolval åk. 7 har resulterat i klasser med 100 betygspoängs skillnad i medelmeritvärde. Under året har 7-9-skolorna fokuserat på likvärdighet inom och mellan enheter samt arbetat med att hitta gemensamma lektionsstrukturer och förhållningssätt. På organisationsnivå har verksamheten arbetat med att skapa förutsättningar för att öka likvärdigheten genom

att exempelvis lärarna träffas kontinuerligt i nätverksträffar där kollegialt lärande skolor emellan står i fokus. Rektorer träffas regelbundet och diskuterar likvärdighet och upprättar rutiner som gäller på alla skolor. Ovanstående åtgärder har ännu inte gett några effekter men förväntningen är att de ska göra det på längre sikt. Barn- och utbildningsförvaltningen uppnår inte det förväntade resultatet på grund av att vi har ett alltför olikvärdigt och lågt resultat.

Medarbetare

Fler medarbetare upplever ett hållbart arbetsliv

◆ Uppnåddes delvis under året

Barn- och utbildningsförvaltningen har påbörjat flera åtgärder genom organisering för ökad måluppfyllelse och nya rutiner vid sjukfrånvaro. Förvaltningen gör en översyn av chefers och pedagogers arbetsorganisation med en målbild som presenteras under våren.

En kommunövergripande personalenkät har genomförts men inga resultat finns ännu att delge.

Nyckeltal/jämförelsetal

Antal barn/elever: snitt år	Bokslut 2016	Budget 2017	Bokslut 2017	Utv. 16/17
Förskola, pedagogisk omsorg				
Totalt antal plac. 1-5 år	2 118	2 198	2 111	-7
-varav barn m delad plac	32	30	26	-6
-varav i enskilda alt., %	19	18	19	-
Nyttjandegrad %, snitt/år	90	92	89	-1
Fritids, ped. omsorg				
Totalt antal plac.6-13 år	1 908	2 034	2 014	106
-varav barn m delad plac	19	19	19	-
-varav i enskilda alt.,%	15	17	15	-
Nyttjandegrad %, snitt/år	56	60	58	2
Grundskola F-9				
Totalt antal elever	4 739	4 684	4847	108
-varav i enskilda alt., %	11	11	11	-
-varav Grundskola	46	50	49	3

Antal inskrivna barn och elever för budget och bokslut avser snitt för året. Förändringar/utveckling anges i antal placeringar för barn och elever, utom nyttjandegrad som anges i procentenheter.

Inom förskola och pedagogisk omsorg 1-5 år har antal placeringar minskat med 7, det är färre barn i enskild pedagogisk omsorg samt att det från hösten finns färre kommunala barnomsorgsplatser beroende på ombyggnation av Fridhems förskola. Inom fritidshem och pedagogisk omsorg 6-13 år är antal placeringar 106 fler än 2016. Inom grundskola och grundskola finns det 108 fler elever jämfört med föregående år.

Ekonomisk analys

Resultaträkning mkr	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017
Statsbidrag	-44,8	-73,0	-73,8
Övriga intäkter	-29,1	-31,0	-36,4
Summa intäkter	-73,9	-104,0	-110,2
Personal	439,5	496,0	522,9
Omkostnader	288,0	312,7	318,8
Avskrivn. och internränta	5,1	4,1	2,7
Kostnader	732,6	812,9	844,5
Nettokostnad	659,2	708,8	734,3
Nettobudget	669,6	707,2	732,1
Resultat	-9,1	10,4	-2,1

Barn- och utbildningsnämnden uppvisar den 31 december ett underskott om 2,1 Mkr. Detta underskott motsvarar en budgetavvikelse om 0,29 %.

I delårsrapporterna per april och augusti har prognoserna visat mot ett underskott på -16,9 Mkr respektive -4,5 Mkr.

Under året som gått har Barn och utbildnings-nämndens budget förändrats med 31,1 Mkr. Budgettillskotten har bestått av:

- Utökning fler barn och elever, totalt 15,7 Mkr.
- 15,2 Mkr för årets löneökningar.
- 0,1 Mkr för lovskola årskurs 8-9.

Både intäkter och kostnader har överstigit budgeterade nivåer. Intäkterna består främst av statsbidrag från Migrationsverket och Skolverket. Kostnadsökningarna är främst personalkostnader men även övriga kostnader så som lokaler, mat och läromedel.

Årets semesterlöneskuld ökade med 1,1 Mkr, vilket är 0,8 Mkr lägre än budgeterat.

Anslagsbindningsnivå mkr	Intäkt	Kostnad	Netto	Budget-diff
Nämnd/Adm	0	4,1	4,1	1,0
Förskola, pedagogisk omsorg 1-5 år	-32,3	256,4	224,2	3,9
Grundskola F-9, fritidshem, pedagogisk omsorg 6-13 år Grundskola	-77,9	583,8	506,0	-7,0
Netto	-110,2	844,5	734,3	-2,1

Barnomsorg innefattar förskola och pedagogisk omsorg 1-5 år. I grundskola redovisas fritidshem och pedagogisk omsorg 6-13 år.

Nämnd och administration uppvisar ett överskott om 1,0 Mkr.

Förskola, pedagogisk omsorg 1-5 år uppvisar ett överskott om 3,9 Mkr. Överskottet beror främst på att kostnader för extern barnomsorg samt enskild pedagogisk omsorg inte kommit upp i budgeterad nivå.

Grundskola F-9, fritidshem, pedagogisk omsorg 6-13 år samt grundskola uppvisar ett underskott om 7,0 Mkr. Underskottet inom grundskolan kan hänföras till de senaste årens stora elevökningar, mycket tid och kraft går till att organisera verksamheten utifrån lokaltillgång, större klasser och elever med särskilda behov.

Personal	2015	2016	2017
Antal anställda	1 061	1 207	1 178

Antalet anställda inom Barn- och utbildningsförvaltningen har under 2017 minskat med 29 personer. Det är främst visstidsanställda som har blivit färre (19 personer). Minskning finns inom förskolan (-41 personer) och beror till största delen på övergången till Samhällsbyggnadsförvaltningen för förskolans måltidspersonal.

Investeringar mkr	Investe-ringsplan	Utfall	Budget- diff
Förvaltning, barnomsorg o grundskola	5,2	3,7	1,5
Netto	5,2	3,7	1,5

Årets investeringar avser arbetsmiljöåtgärder samt inköp av möbler och inventarier på grund av fler barn och elever. Den största investeringsposten 2017 gäller inventarier till Idrottsgatan 7.

Byggnadsnämnden

Ordförande: Bo Dahlberg (S)
 Vice ordförande: Lena Eckerbom Wendel (M)
 Förvaltningschef: Sophia Vikström

Årets verksamhet

Byggnadsnämnden beslutar om tillstånd för byggnation, rivning, större markarbeten samt förhandsbesked om möjligheten att få bygglov. Nämnden ansvarar för dispensprövningar och tillsyn av strandskyddet och den kommunala lantmäteriverksamheten. Nämnden beslutar om nya namn på kvarter och gator samt har det övergripande ansvaret för fastighetsbildning. Nämnden ansvarar också för mätning och kartframställning samt utveckling av geografiska informationssystem (GIS). Nämnden ansvarar för detaljplanering och områdesbestämmelser.

Resultatavstämning

Nedan redovisas nämndens förväntade resultat som ska bidra till att fullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Invånare

All planering ska skapa förutsättningar för hållbarhet utifrån visionen.

- Uppnåddes under året

Hållbarhet och attraktivitet beaktas och belyses i varje detaljplan. Bland annat har plan- och bygglovsenheten haft ett möte med Kretslopp och vatten angående Blåplanens innehåll och intentioner.

Aktiviteter utifrån miljöprogram 2030 ska tas fram utifrån befintlig budgetram.

- Uppnåddes under året

Utbildning i Eco Driving har genomförts under året. Avstämning mot miljöprogram 2030 beaktas i varje detaljplan.

Fler invånare ska uppleva bra bemötande och ett snabbt, tydligt och kompetent agerande i kontakter och ärenden med förvaltningens representanter.

- ◆ Uppnåddes delvis under året

KLM har under året genomfört enkätundersökning som visar på ett bra bemötande. Ett fåtal har påpekat att handlingarna kan vara svåra att förstå. Nästa år ska KLM jobba med klarspråk för att avhjälpa detta. Kart- och GIS-enheten har medverkat i föreläsning gällande bemötande. De har även, likt plan- och bygglovsenheten, tagit fram enkäter i syftet att ta reda på vad kunderna tycker om servicen. Inom bygglov har få svarat på enkäten men de som svarade var positiva. Åtta enkäter från plan skickades ut till externa exploatörer och alla åtta svarade. Kunderna var mycket nöjda och betyget är huvudsakligen 10. Ett möte med presidiet angående ökad andel klagomål på bygglovssidan gjordes i december. Nytt arbetssätt som ska bidra till kortare handläggningstider kommer under 2018 testas av

bygglov: ärenden som inte kompletteras av sökande i tid kommer att skrivas av.

Dialogmöten ska hållas med företag, föreningar och invånare.

- Uppnåddes under året

Förvaltningen håller i mäklarträffar, deltar i frukostforum, Bomässan, Bodialog samt i samrådsmöten.

Invånare, företag och föreningar med ärenden hos Byggnadsförvaltningen ska uppleva att kommunen har en öppen dialog i gemensamma frågeställningar.

- Uppnåddes under året

Kart- och GIS-enheten medverkar i aktiviteter som hålls i anda av "Förenkla helt enkelt". De behandlar företag liksom privata kommuninvånare likvärdigt. Plan- och bygglovsenheten deltar i, och håller i, olika möten och bjuder in till dialog, till exempel samrådsmöten i samband med detaljplaner.

Samhällsutveckling

En effektivare ärendeprocess från ärendestart till beslut.

- Uppnåddes under året

Kategorisering av bygglovsärenden sker i syftet att effektivisera. Planverksamhet testas numer planändring istället för ny plan i syftet att korta ner planprocessen vilket har resulterat i flera antagna detaljplaner. Handläggningstid på både plan och bygglov har under året kortats ner. Bygglov har även påbörjat uppföljning av LEAN-processen.

Utvecklingsplaner ska finnas för sjö-, grön- och centrumnära boende, rekreation och näringsliv.

- Uppnåddes under året

Flera nya planuppdrag som möjliggör sjö-, grön- och centrumnära boende är på gång. Bland annat är detaljplanerna för Haren, Misteln och Nabbensberg antagna. Alla fritidsplaner utmed Vänerkusten är ersatta med nya detaljplaner. Planering av Skaven/Öxnered pågår. Planprogram för Sanden är godkänt av Kommunfullmäktige. Översiktsplanen är inlämnad till Kommunfullmäktige för godkännande.

Byggnadsnämnden ska fortsätta att utveckla olika former av mötesplatser.

- Uppnåddes under året

Utveckling av förvaltningens digitala dialogverktyg "Mitt Vänersborg" sker löpande. Personalen föreläser på olika skolor om verktyget så att de unga ska få komma till tals.

Ekonomi

Skattemedlen ska hanteras effektivt och med transparens så att de ger mesta möjliga nytta för invånarna och vid nämndövergripande frågor ska ökad samverkan mellan berörda förvaltningar ske.

- Uppnåddes under året

Samrådsförslag för detaljplaner för Skaven/Öxnered har tagits fram i samråd med berörda förvaltningar. Planer görs flexibla för att kunna möta olika behov i framtiden och därmed används skattemedlen mer effektivt.

Verksamhetsutveckling

Ökad samverkan med andra berörda förvaltningar.

- Uppnåddes under året

Samverkan sker löpande i planberedningsmöten, samrådsmöten, informationsmöte m.m. Applikationen "Mitt Vänersborg" har utvecklats tillsammans med Ung i VBG.

Fler av medarbetarna ska uppleva att deras delaktighet, innovationskraft och kompetens utvecklas och tas tillvara i arbetet på förvaltningen.

- Uppnåddes under året

Förvaltningsmöten där medarbetare får chans att komma till tals har hållits ca var sjätte vecka.

Befattning ska finnas som är lämplig för personer i arbetsmarknadsåtgärder.

- Uppnåddes under året

En person på bygglovssidan har fått tidsbegränsat anställning för scanning. Anställning har skett i samverkan med AF och AMA.

Verksamheterna ska präglas av en god arbetsmiljö, såväl fysiskt som psykosocialt.

- Uppnåddes under året

Personalenkät genomfördes i november och kommer utvärderas i januari 2018.

Medarbetare

Anställningsförhållanden i form av flexibilitet, sysselsättningsgrad, kompetensutveckling mm ska vara utformade så att de lockar personal till våra verksamheter.

- ◆ Uppnåddes delvis under året

Möjligheten att gå ner i tjänst eller vid behov arbeta hemifrån finns och nyttjas av flera handläggare. Dock har det funnits svårigheter att rekrytera personal till flera av förvaltningens tjänster.

Förvaltningen ska erbjuda ett hållbart arbetsliv där ohälsotalen sjunker, där målen för verksamheten tydliggörs och där upplevelsen av ork och energi ökar.

- Uppnåddes under året

Under året har ett friskvårdsprojekt startats där medarbetarna får en friskvårdstimme. Timmen ska användas till gemensamma aktiviteter för att även stärka samverkan. Förvaltningen har ingen hög sjukfrånvaro.

Nyckeltal/jämförelsetal

Bygglov	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Utveckling 16/17
Handläggningstid	5 veckor	5 veckor	Ingen förändring
Boende			
Färdigställda bostäder	67 stycken	74 stycken	+7 stycken

Färdigställda bostäder innebär att bygglov har sökts samt att byggnaden är uppförd och inflyttningsklar. Det gäller både enbostadshus och antal lägenheter i flerbostadshus. Tidigare har antal bygglov redovisats.

Ekonomisk analys

Resultaträkning, mkr

	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017
Statsbidrag	0,2	0,2	0,2
Övriga intäkter	8,6	11,6	11,0
Summa intäkter	8,8	11,8	11,2
Personal	16,3	17,2	18,4
Omkostnader	5,3	6,7	6,4
Avskrivningar/ internränta	0,8	0,9	0,9
Kostnader	22,4	24,8	25,7
Nettokostnad	13,7	13,0	14,5
Nettobudget	13,7	14,9	15,3
Resultat	0	1,9	0,8

I augusti prognostiserades ett överskott på 1,2 mkr vid årets slut. Byggnadsnämnden som helhet visade för 2017 ett överskott mot budget på 0,8 mkr, vilket fördelades med +1,0 mkr på kostnadssidan och -0,2 mkr på intäktssidan. Byggnadsnämndens verksamheter kan inte i någon större grad påverka intäktstillflödet utan är beroende av vad utomstående aktörer genomför. Det i sin tur gör att nämnden ibland redovisar stora avvikelser på intäktssidan.

Nämndverksamheten samt administrationen redovisade båda en positiv avvikelse mot budget på 0,1 mkr. För KLM blev det ett överskott mot budget på 0,9 mkr där merparten av överskottet berodde på ledighet, sjukskrivning och vakans på personalsidan. Kart/GIS fick ett utfall motsvarande budget. Planenheten redovisade ett underskott mot budget på 0,4 mkr vilket främst berodde på kostnader utöver budget för köpta plantjänster

enligt upphandlat ramavtal. Bygglovsenheten fick ett överskott mot budget på 0,2 mkr, vilket till största delen berodde på lägre personalkostnader än budgeterat.

Personal			
	2015	2016	2017
Antal anställda	30	32	32

Investeringar			
Mkr	Investe- ringsplan	Utfall	Budget- diff
Inventarier	0,5	0,2	+0,3
Netto	0,5	0,2	+0,3

Investeringen på 0,2 Mkr är en laserskanning.

Kommunstyrelsen

Ordförande: Marie Dahlin (S)
 Vice ordförande: Gunnar Lidell (M)
 2:e vice ordförande: Bo Carlsson (C)
 T.f. Kommundirektör: Pascal Tshibanda

Årets verksamhet

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Kommunstyrelsen biträds av kommundirektören som till sitt förfogande har ekonomikontoret, IT-avdelningen, kommunkansliet, personalkontoret och utvecklingskontoret.

Kommunstyrelsen ska bland annat leda förvaltningen och utvecklingen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamheter. Kommunstyrelsen ska också leda och samordna kommunens ekonomi och verksamheter samt den översiktliga fysiska planeringen.

Folkhälsoverksamheten samordnas av Rådet för hälsa och social hållbarhet. Rådet består av politiker från kommunen och Västra Götalandsregionen med uppdrag att skapa förutsättningar för en positiv hälsoutveckling för kommunens invånare och att utjämna skillnader i hälsa. Folkhälsoarbetet styrs av ett samverkansavtal med Norra Hälso- och sjukvårdsnämnden. Under året har en fritidsgård öppnats på Torpa och utbildningsförvaltningen har genomfört utbildningen ”Villkor för lärande och utveckling” till samtliga pedagoger. Familjecentralen Sirius har fått ett ökat uppdrag riktat mot barn upp till 12 år vilket gör att utvecklingen mot ett Familjens hus är påbörjat.

Nytt medborgarlöfte för 2018 har undertecknats mellan kommunen och polismyndigheten med särskilt fokus på trygghet i det offentliga rummet. En ny organisation samt arbetsmetod för kommunens Brottsförebyggande råd samt en strategi mot våldsbejakande extremism och extremt våld har antagits. Nya brottsförebyggande samverkansprojekt med tillhörande åtgärdsplaner har tagits fram för Sportcentrum.

Kommunen har deltagit i ett samverkansprojekt tillsammans med Migrationsverket, Polisen samt Restad Gård AB med fokus på framtagande av trygghetskapande åtgärder på Restad Gård. Grannsamverkansområdena har utökats. En ny upphandling gällande bevakning har genomförts.

Bostadsförsörjningsprogram 2017-2022 är antagen av kommunfullmäktige i juni.

Projektet Wargön Innovation fortlöpte under 2017, med byggstart av test- och demoanläggning. Här ska miljömässigt hållbara material utvecklas till kommersiella produkter. Anläggningen kommer stå klar sommaren 2018.

Frukostforum är idag en mötesplats för alla med koppling till näringslivet och en bra förutsättning att skapa ett bra företagsklimat, i år har i snitt 90 personer deltagit per gång. Nöjd-kund-index vad gäller företagsärenden i kommunen är hög.

Arbetet med den lokala kompetensplattformen har startats upp under året och en kartläggning av bristyrken i Vänersborg har gjorts i samarbete med Arbetsförmedlingen.

Den kommunövergripande kommunikationen har påbörjat ett förändringsarbete med fokus på rörlig bild och sociala medier. Kommunens Facebooksida fortsätter att få bra betyg i nationella jämförelser. Under året har flera filmer producerats, exempelvis kring säkerhet för barn, bostadsbyggande och en allmän film om Vänersborg. Dessutom har en digital introduktion tagits fram för nyanställda och chefer.

Nyckeltal om måluppfyllelse redovisas på hemsidan för att öka invånarnas möjlighet att jämföra kvalitén i och resultat av kommunens arbete.

Den nationella utmaningen med att attrahera, rekrytera och behålla personal är något som alla offentliga arbetsgivare behöver arbeta med. På personalkontoret har arbetet med frågan intensifierats. Ett nytt rekryteringssystem har upphandlats. Rekryterings- och annonseringsprocessen har effektiviserats.

IT-driftstoppet som skedde i slutet av 2016 har under året utvärderats och ett stort arbete har lagts ner i början av året för att återställa samtliga fysiska och virtuella servrar efter det stora driftstoppet. Ett nytt system för backuplösning har upphandlats.

Under 2016 upphandlades ett nytt dokument- och ärendehanteringssystem som har införts under året.

Resultatavstämning

Nedan redovisas Kommunstyrelsens förväntade resultat som ska bidra till att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Invånare

Kunskapen om Miljöprogram 2030 ska öka bland invånare, organisationer och näringsliv

- Uppnåddes under året

Information om kommunens Miljöprogram 2030 har spridits genom deltagande i näringslivets frukostforum, skolbesök, möte med Naturskyddsföreningen, frågeställning i SCB medborgarundersökning, samt dialogträffar med deltagare i projektet Vintercyklister.

Invånarnas möjligheter till resultatjämförelse av kommunens arbete ska öka

- Uppnåddes under året

En översikt över kommunens kvalitetsmått (KKiK) har presenterats på hemsidan. Webbsidan för kvalitetsjämförelse har en hög visningssiffra med drygt 700 besökare per månad. I den övergripande målavstämningen görs jämförelser med riket, Västra Götalandsregionen (kommuner) samt Trestadsregionen

Kommunens användning av digitala forum och verktyg ska förbättras

- Uppnåddes under året

Vänersborg har en av kommunsveriges mest aktiva Facebooksida-

dor med över 6000 gillare. Invånarna har deltagit i aktiv dialog där många gillat, kommenterat och delat inlägg. I snitt publiceras tre inlägg per dag där två nyheter per vecka handlar om Socialförvaltningens olika verksamheter. Inlägget om 3D-konst på torget nådde flest personer, knappt 30 000 och samhällsinformation om kokningsrekommendation av dricksvatten nådde över 28 000.

En medveten satsning har gjorts där användningen av film har ökat för att ge mer lättillgänglig information. Karta-GIS-enheten har börjat arbeta med VR-teknik (verklighetskänsla i 3D-format) för att visa upp bl.a. detaljplaner i en verklighetstrogen miljö.

Invånarnas möjligheter till kommunikation med de förtroendevalda ska förbättras

■ Uppnåddes inte under året

Införandet av ambulerande fullmäktigesammanträden har ökat möjligheten för invånare i olika kommundelar att få tillgång till de förtroendevalda.

I SCB:s medborgarundersökning 2017 ligger Nöjd-Inflytande-Index kvar på en låg nivå. Kommuninvånarna har gett lägre betyg för möjligheter till kontakt och förtroende än genomsnittet. Invånarna angav att dialogen med invånare, företag och föreningar har försämrats.

I SKL:s kvalitetsmätning har kommunen ett lågt delaktighetsindex (44), vilket är bland de lägsta resultaten i mätningen och lägre än Trollhättan (48) och Uddevalla (93).

Samhällsutveckling

Fler företag vill etablera sig i kommunen

● Uppnåddes under året

Prognosen för nyregistrerade företag är 5,2 per 1000 invånare, vilket en ökning med 0,5 procentenheter jämfört med 2016. Det är ett något högre intresse än för Trollhättan (4,9) och lägre än Uddevalla (6,2). Under 2017 såldes sex företagstomer: fyra på Holmängens verksamhetsområden, en på Trestad Center och en på Wargöns industriområde. Byggnation av Wargön Innovations test- och pilotanläggning påbörjades i augusti. Anläggningen ska vara färdig för inflyttning våren 2018

Företagens nöjdhet om företagsklimatet i kommunen ska öka

● Uppnåddes under året

Företagen är mer nöjda med företagsklimatet än tidigare. I SKL:s servicemätning, Insikt, gavs högsta omdömet för bemötande med index 79. Omdömen för myndighetsområden gav brandtillsyn högst betyg (85) medan bygglov (57) gavs lägst betyg. I Svenskt näringslivs enkätundersökning kring företagsklimatet i Sveriges 290 kommuner nådde kommunen resultatet 3,12 vilket är en förbättring med 25 placeringar i den totala rankingen.

Ekonomi

Effektiviteten och kvaliteten i ärendehantering ska öka

◆ Uppnåddes delvis under året

Ingen mätning har genomförts. Effektiviteten och kvaliteten i ärendehantering upplevs ha ökat genom införandet av kommunens nya dokument- och ärendehanteringssystem.

Rollfördelningen mellan politiker och tjänstemän ska förtydligas

◆ Uppnåddes delvis under året

I samband med införandet av nya kommunallagen har en instruktion antagits för hur Kommundirektören ska leda förvaltningen under Kommunstyrelsen. En reviderad delegeringsordning för Kommunstyrelsen har tagits fram som gäller för 2018.

Skador på kommunens egendom ska minska

■ Uppnåddes inte under året

Kostnaderna för skadegörelse på kommunens fastigheter ökade under 2017 till 769 tkr, i jämförelse med 372 tkr för 2016. Den största ökningen har skett på skollokaler och idrottsanläggningar. Brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder bedrivs för att minska skador och kostnader.

Användning av kommunala jämförelser ska öka

◆ Uppnåddes delvis under året

Kommunens samlade kvalitetsmått inom KKiK (SKL) finns presenterade på hemsidan där jämförelse sker med riksgenomsnitt samt snitt för kommuner i VGR. Nyckeltal till inriktningsmål jämförs om möjligt även med Trestad.

Behov finns att utveckla jämförelser med andra jämförbara kommuner så att analyserna kan utgå ifrån liknande förutsättningar snarare än geografisk lokalisering.

Verksamhetsutveckling

Antalet gemensamma kvalitetsverktyg och metoder för verksamhetsutveckling ska öka

■ Uppnåddes inte under året

Inga gemensamma kvalitetsverktyg har införts under året.

Dialogen med nysvenskar ska förbättras

● Uppnåddes under året

Kommunfullmäktige har beslutat om att ge kommunstyrelsen ansvaret för integrationsfrågor, där områdena arbetsmarknad (näringsliv/anställning), boende samt social inkludering ska prioriteras. En arbetsgrupp har utsetts av kommundirektören med särskilt ansvar för att samordna arbetet med social hållbarhet, inkludering och integration. Kommunen är ansvarig för ett EU-projekt som syftar till en förbättrad integrationsprocess av nyanlända, där åtta EU-länder deltar i projektet. En organisationsförändring på Socialförvaltningen införs under 2018 för att på ett effektivare sätt arbeta med social inkludering och integrationsfrågor. Skolans föräldrasamverkan har resulterat i en föräldrautbildning samt Hjälpande händer har lämnat in en behovsanalys för ökad trygghet.

Double Cup har pågått under året, vilket är möten mellan arbetsplatser och nyanlända i etableringsfasen för att skapa integration och nätverkande. Översättning av information på kommunens hemsida pågår för att nå fler invånargrupper.

En visionsbaserad värdegrund är känd och tillämpas i alla verksamheter

■ Uppnåddes inte under året

Inga aktiviteter har genomförts.

Ungas reella inflytande ska öka i frågor som berör unga

◆ Uppnåddes delvis under året

För att utveckla de årliga Ungdagarna utses två elever per skola för att ingå i en utvärderings- och utvecklingsgrupp. Resultatet ligger till grund för planeringen av kommande års ungdomar. En grupp ungdomar har genom Forum Torpa varit delaktiga i utformningen av fritidsgården Torpagården som öppnades under hösten 2017.

Medarbetare

Fler medarbetare ska uppleva en god arbetsmiljö

◆ Uppnåddes delvis under året

I personalenkäten ställdes frågan om de anställda kunde rekommendera sin arbetsplats till någon. Hela 39 procent av svaren angav en 9:a eller 10:a, 31 procent, en 7a eller 8a och 30 procent angav 0 till 6 på en tiogradigskala.

Utifrån dialog med chefer har aktiviteter tagits fram för att skapa förutsättningar för en förbättrad arbetsmiljö, såsom rutiner för tidigare insatser vid sjukfrånvaro, hälsoinspiratörer, digitalisering och arbetsmiljöutbildningar.

Ekonomisk analys

Resultaträkning, mkr			
	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017
Bidrag	8,2	7,8	8,3
Övriga intäkter	40,7	44,1	50,8
Summa intäkter	48,9	51,9	59,1
Personal	50,7	54,4	63,6
Omkostnader	305,7	303,1	310,7
Avskrivningar/Internränta	3,1	3,0	2,8
Summa kostnader	359,5	360,5	377,1
Nettokostnad	310,6	308,6	318,0
Nettobudget	322,9	337,4	341,9
Resultat	12,3	28,8	23,9

Kommunstyrelsens sammanlagda resultat redovisar ett över-

skott på 23,9 mkr, vilket är en avvikelse mot budget på ca 7 %. Nettokostnaderna ökade med 3 % från 2016, vilket beror på både ökade omkostnader och personalkostnader.

Intäkterna är högre än föregående år och beror bl.a. på ökade projektintäkter och försäljning av verksamhet/tjänster. Personalkostnader har ett högre utfall 2017 och beror på lönerrevision och fler anställda på projektmedel. Ökade kostnader för bl.a. köp av verksamhet bidrog till ett ökat utfall på omkostnader jämfört med föregående år.

I delårsrapporten per augusti prognostiserades ett överskott på 30,8 mkr. Skillnaden på resultatet mot prognosen beror i första hand på att efter delårsbokslutet i augusti togs beslut att dela ut, 7,8 mkr, till nämnderna.

Anslagsbindningsnivå, mkr

Mkr	Intäkt	Kostnad	Netto	Budget-diff
Styrelse		11,5	11,5	19,0
Kommunledning	51,6	127,5	76,0	3,7
Räddningstjänst/försäkring	2,9	35,1	32,2	3,4
Gymnasium/ Vuxenutbildning	4,6	202,9	198,3	-2,2
Netto	59,1	377,1	318,0	23,9

Kommunstyrelsen, politisk verksamhet

Kommunstyrelsen redovisade sammanlagt ett överskott på 19,0 mkr. Kommunstyrelsens förfogande anslag visar ett överskott på 17,7 mkr. Överskottet består främst av utdelning från Fastighets AB med 10,7 mkr samt 7 mkr av övrigt förfogandeanslag. Arbetsmarknadsåtgärder visar ett överskott på 0,4 mkr. Kostnader för hyror har varit lägre än budget, då sektionssalen inte använts.

Kommunledning

Kommunstyrelsens förvaltning redovisade ett överskott på 3,7 mkr.

Ekonomikontoret hade ett utfall som var 1,2 mkr bättre än budget. Överskottet avsåg intäkter för e-handelsrabatter samt lägre systemkostnader och personalkostnader än budgeterat.

Vattenpalatset visar ett överskott på 0,5 mkr och beror på en återbetalning av oanvänt bidrag för 2016.

IT-kontoret totalt visar ett budgetöverskott på 2,4 mkr och beror på att kostnader för bl.a. växel, hyror och avskrivningar har varit lägre än budgeterat samt utebliven satsning på digitalisering.

Kommunkansliet redovisade ett underskott på -1,6 mkr. Det nya diarie- och ärendehanteringssystem kräver en systemförvaltare, en utökning med en tjänst, vilket medför ett underskott på -0,5 mkr. Ökade kostnader för licensavgifter, -0,2 mkr. Dubbelbemanning för arkivet under våren samt för kommunsekreterartjänst under hösten, gav ett underskott på -0,5 mkr. Ökade övriga omkostnader -0,4 mkr.

Personalkontoret inkl. löneadministration redovisade en budget i balans. Budgetunderskott avseende utvecklingsinsatser till förvaltningarna och företagshälsovården vägs upp av motsvarande överskott på personalkostnader och hyror.

Utvecklingskontorets verksamheter visade både positiva och negativa avvikelser men totalt ett överskott på 0,1 mkr. Näringsliv och

internationell verksamhet visade överskott medan verksamheten för kommunikation visade ett underskott.

Vänerparken, borgensåtagande m.m. visar ett överskott på 1,1 mkr. Av återförd avsättning för hyreskostnader för Vänerparken på 11,3 mkr, har 7,7 mkr finansierat tilläggsanslag till nämnderna. Avvecklingskostnader avseende kommundirektör uppgick till 2,5 mkr.

Gymnasiet/Komvux

Underskottet blev - 2,2 mkr. Gymnasieverksamheten visat ett underskott på - 2,7 mkr och beror på ökat elevunderlag. Vuxenutbildningen hade en avvikelse på 0,5 mkr.

Räddningstjänst och försäkringar

Räddningstjänsten ingår i norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF). Kommunens kostnader för räddningstjänst består av förbundsbidrag och pensionskostnader. Verksamheten redovisade ett överskott på 3,4 mkr, beroende på lägre pensionskostnader än budgeterat.

Investeringar

Mkr	Investeringsplan	Utfall	Budget diff
Kommunstyrelsen	0	0	0
Kommunledning	6,6	2,9	3,7
Räddningstjänst/försäkring	0	0	0
Netto	6,6	2,9	3,7

Av årets investeringsbudget på 6,6 mkr förbrukades 2,9 mkr. Byte av ärendehanteringssystemet förbrukade 1,8 mkr av anslaget på 2,0 mkr. Av anslaget för kommunledningskontoren, 0,9 mkr förbrukades 0,3 mkr. IT-kontoret använde 0,5 mkr av avsatta investeringsmedel på 1,0 mkr. Investeringskostnader för utveckling av intranätet blev 0,3 av anslaget på 0,5 mkr. Av anslaget 1,0 mkr för införande av E-arkiv samt anslaget för E-handelssystem, 1,2 mkr, har inga medel förbrukats. Nytt E-handelssystem införs under första halvåret 2018.

Personal

	2015	2016	2017
Antal anställda	95	105	113

Kultur- och fritidsnämnden

Ordförande: Marika Isetorp (MP)
Vice ordförande: Henrik Josten (M)
Förvaltningschef: Håkan Alfredsson

Årets verksamhet

Verksamheten omfattar allmänkultur, arena fritid, bibliotek, evenemang, fornvård, konsthall, musikverksamhet, lokalhistorisk forskning, hembygdsvårdande verksamhet, teater, ungdomsverksamhet, Vänersborgs museum samt bevarandet av kulturmiljöer och kulturminnen.

Resultatavstämning

Nedan redovisas nämndens förväntade resultat som ska bidra till att fullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Invånare

Antalet brukare som är nöjda med utbud, service och bemötande inom kultur och fritid ska under 2018 ökat med 10 % jämfört med 2016.

◆ Uppnåddes delvis under året

SCB:s medborgarundersökning som genomfördes under året visar att invånarna är nöjda både med kulturverksamheterna och idrotts- och motionsanläggningarna. Kulturen har något högre betyg än anläggningarna. Ökningen från 2016 är marginell och inte statistiskt säkerställd. Båda verksamheterna har högre betyg än Vänersborgs kommun som helhet men ligger på samma nivå som riket. Undersökningen visar också att invånarna är nöjda med möjligheter till fritidsaktiviteter och det kommersiella utbudet. Resultatet avseende detta har förbättrats något jämfört med 2016 och ligger över Vänersborgs kommun som helhet. Nöjdheten med det kommersiella utbudet ligger på samma nivå som riket medan fritidsmöjligheter ligger något högre än riket.

Fler invånare och nya grupper ska delta i kultur och fritids verksamhet.

● Uppnåddes under året

Genom stöd från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, har verksamheten genomfört en mängd sommarlovsaktiviteter för barn i åldersgruppen 6-15 år, vilket nådde cirka 2 500 deltagare över hela kommunen jämfört med cirka 640 deltagare föregående år. Antalet besökare till ungdomsverksamheten har ökat samtidigt som antalet besökare till konsthallen och biblioteket minskat jämfört med 2016.

Fler nyanlända ska omfattas av verksamheten.

● Uppnåddes under året

Upplevelsen är att fler föräldrar med utländsk härkomst besöker musikskolans expedition för att få veta mer om hur deras barn kan delta i verksamheten. Flera sommaraktiviteter ägde rum på Restad gård, vilket skapade förutsättningar för alla att delta och fler ensamkommande deltar också i aktiviteter på fritidsgårdar-

na jämfört med tidigare.

Antalet flickor som deltar inom idrott och öppen fritidsverksamhet ska öka.

◆ Uppnåddes delvis under året

Andelen flickor som deltar i den öppna fritidsverksamheten har totalt sett minskat jämfört med föregående år, från 38 % 2016 till 33 % 2017. Andelen tjejer som är medlemmar i en idrottsförening har ökat från 40 % 2015 till 58 % 2016.

Under 2017 ska antal besökare vid kultur och fritids evenemang ha ökat med 5 % per verksamhet jämfört med 2015.

◆ Uppnåddes delvis under året

Vid de evenemang där det varit möjligt att mäta antalet besök, alternativt uppskatta, har andelen ökat vid flertalet av verksamheterna.

	2015	2016	2017	Utveckl 15/17
Aurora music	3 351	1 882	1 202	-64%
Musikskolan	10 870	13 684	22 778	110 %
Nationaldagen	400	600	800	100 %
Polstjärnepriset	820	1 000	1 050	28 %
Schools out	302	331	449	49 %
Ungkulturfestivalen	290	250	180	-38 %

Antal deltagare i Musikskolans verksamhet ska under 2017 ökat med 5 % jämfört med 2015.

■ Uppnåddes inte under året

Antalet elever i den frivilliga musikskolan ligger konstant under perioden. Andelen elever som musikskolans personal möter i den ordinarie undervisningen på grundskola och gymnasium har sjunkit med 24 %. Det är inget musikskolan kan påverka utan styrs av skolans behov.

Fler invånare ska kunna involveras i nämndens berednings- och beslutsprocesser.

● Uppnåddes under året

Invånarna har på olika sätt involverats i beredningen inför framtagandet av program för fortsatt utveckling av Sportcentrum. Invånarna har också haft möjlighet att nominera kandidater till idrottdarstipendiet, kulturpris och kulturstipendiet.

Samhällsutveckling

Nämndens verksamheter, utbud och evenemang ska i ökad grad synliggöras.

● Uppnåddes under året

Förvaltningen arbetar löpande med att hitta fler kanaler och Kulturveckans flaggor kompletterades med en banderoll i Gågatekrysset. Annonser i tryckt media har kompletterats med

digitala annonser och radioinslag. Synlighet via nyhetsbrev och tidningsbilagor i Vänersborgaren fortsätter. Musikskolan har publicerat fler artiklar på hemsidan och facebook jämfört med tidigare.

Biblioteket som mötesplats ska utvecklas för att nå fler.

● Uppnåddes under året

I syfte att mångspråksavdelningen ska bli mer synlig och tillgänglig för fler har den flyttat från Mötesplats Tärnan till huvudbiblioteket. Åtgärden medför att bibliotekets övriga avdelningar och verksamheter blir synliga för fler och möjligheten till integration ökar då placeringen gör att verksamheten når invånare från alla delar av kommunen. Detta bidrar också till samordningsvinster med bibliotekets övriga verksamhet, exempelvis bokcirkel och språkcafé, samt bättre arbetsmiljö för personalen.

För att säkra anläggningarnas attraktivitet, öka tillgänglighet och möjliggöra för fler att delta ska ett program för fortsatt utveckling av Sportcentrum som mötesplats antas av nämnden senast första kvartalet 2017.

■ Uppnåddes inte under året

Program för fortsatt utveckling av Sportcentrum antogs av nämnden 2017-04-18.

För att erbjuda kommunens kulturliv möjlighet att utveckla den publika verksamheten och för att möjliggöra ett ökat utbud som lockar fler besökare ska nämnden aktivt verka för att kommunen under mandatperioden etablerar en ny stor, bred och centralt belägen mötesplats för kultur.

◆ Uppnåddes delvis under året

Frågan hanteras av Kommunstyrelsens arbetsutskott.

Ekonomi

Förvaltningens avtal och överenskommelser ska vara kvalitets-säkrade och följa de kommunala styrdokumenterna.

◆ Uppnåddes delvis under året

Vid internkontrollen framkom att några av förvaltningens avtal inte föregåtts av en korrekt upphandlingsprocess och att det till viss del råder missförstånd om upphandlingsreglerna. Åtgärder är framtagna och kommer att genomföras under 2018.

Arena Fritids intäkter ska under 2017 ökat med 2 % jämfört med 2015.

● Uppnåddes under året

Intäkterna har ökat med 9 % mellan 2015 och 2017.

Verksamhetsutveckling

Medarbetarna ska, som en del i förvaltningens utvecklingsarbete, ges möjlighet att omvärldsbevaka i större utsträckning.

● Uppnåddes under året

Alla medarbetare ges möjlighet till omvärldsbevaktning och utveckling såväl individuellt som arbetsgruppsvis via interna aktiviteter, externa konferenser och seminarier samt planerade studieresor.

Antalet anställda som upplever att de har ork och energi kvar efter arbetsdagen ska öka under mandatperioden.

◆ Uppnåddes delvis under året

Hållbart arbetsliv är i fokus och insatser genomförs löpande utifrån behov. Vilket resultat dessa insatser genererat bör framgå i personalenkäten som genomfördes under hösten. Resultatet av enkäten presenteras i början av 2018.

Fler anställda ska ta del av nämndens arbete och känna trygghet med fattade beslut.

◆ Uppnåddes delvis under året

Andelen anställda som tar del av nämndens beslut har ökat från 63 % 2015 till 73 % 2017. Däremot har andelen som helt eller delvis upplever en trygghet med fattade beslut minskat från 91 % 2015 till 86 % 2017.

Verksamheten ska vara tillgänglig och bedrivas så att alla invånare oavsett kön, funktionsvariation, etnisk tillhörighet, religion eller sexuell läggning ges möjlighet att delta.

● Uppnåddes under året

Under sommaren var Musikskolan värd för ett Popkolloläger som riktar sig till flickor och transpersoner i åldern 12-18 år. Förvaltningen medverkar även i projektet Social Inclusion 2.0 som är ett SIDA-finansierat utbyte mellan Botswana och Vänersborg. Målgruppen är barn och unga med funktionshinder. Musikskolan har påbörjat utbildningsinsatser för personalen under rubriken *På lika villkor* där tyngdpunkten ligger på genusperspektiv och jämlikhet.

Nyckeltal/jämförelsetal

	Budget 2016	Bokslut 2017	Utveckl 16/17
Musikskola			
Totalt antal elever	2 121	2 233	5 %
varav grundskola	584	761	30 %
varav frivilliga	1 450	1 416	-2 %
varav Kunskapsförbundet	87	56	-36 %
Ungdomshuset			
Öppet antal kvällar/år	210	191	-9 %
Besökande i snitt/kväll	48	60	24 %
varav flickor i %	25	17	-32 %
varav pojkar i %	75	83	11 %
Bibliotek			
Antal utlånade media totalt	210 550	181 316	-14 %
Antal timmar öppet per vecka	94	88	-6 %
Huvudbibliotek antal besökare	166 119	161 936	-3 %
Kultur			
Konsthallen antal besökare	7 358	6 282	-15 %
Museet, antal besökare*	17 501	15 812	-10 %

Fritidsverksamhet			
Antal bidragsberättigade föreningar	45	49	9 %
Antal medlemmar 7-25	5 869	5 780	-2 %
Antal deltagartillfällen	21 471	18 717	-13 %
Totalt antal deltagare i aktivitet	219 368	190 219	-13 %

*Även Kulturlagrets besökssiffror ingår i utfallet.

Ekonomisk analys

Resultaträkning, mkr			
	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017
Statsbidrag	-4,3	-6,2	-8,5
Övriga intäkter	-17,8	-17,7	-17,4
Summa intäkter	-22,1	-23,9	-25,9
Personal	33,3	38,1	41,4
Omkostnader	92,4	92,4	92,4
Avskrivningar och internränta	1,6	1,4	1,2
Summa kostnader	127,3	131,9	135,0
Nettokostnad	105,2	108,0	109,1
Nettobudget	106,7	105,7	108,3
Resultat	1,5	-2,3	-0,8

Kultur- och fritidsnämnden uppvisar i bokslutet ett underskott på totalt 0,8 mkr. Denna avvikelse mot budget utgör 0,8 %. Helårsprognosen vid delårsrapporten per augusti var att nämnden skulle ha ett underskott på -1,3 mkr. Årets underskott är mindre än vad som prognostiserats och anledningen är att kultur- och fritidsnämnden har erhållit 1,0 mkr för att täcka utökade kostnader för larm och bevakning hos arena fritid.

Anslagsbindningsnivå, mkr				
Mkr	Intäkt	Kostnad	Netto	Budget-diff
Nämnd/Bibliotek och Kultur	2,1	32,4	30,2	1,0
Arena och Fritid	10,2	61,8	51,6	-0,6
Musik och Ungdom	13,6	40,9	27,3	-1,2
Netto	25,9	135,0	109,1	-0,8

Följande verksamheter återfinns under respektive anslagsbindningsnivå:

- Kultur- och fritidsnämnden, administration, bibliotek och kultur/allmäknkultur.
- Arena fritids verksamheter avser alla fritidsanläggningar i kommunen, evenemang samt fiske/fornvård.
- Musik och ungdoms verksamheter avser musikskola, ungdomshus, fritidsgårdar, danspool och musikakademi.

Nämnd och administration

Nämnd och administration visar ett underskott på -0,2 mkr vilket avser ökad semesterlöneskuld och ökade IT kostnader.

Bibliotek

Biblioteket visar ett överskott på 0,7 mkr. Detta avser vakant tjänst som bibliotekschef där rekrytering påbörjades under hösten 2017.

Kultur och konsthall

Kultur och konsthall visar ett överskott på 0,5 mkr. Detta avser ökade intäkter och minskade verksamhetskostnader jämfört med budget.

Arena och Fritid

Arena fritid visar ett underskott på -0,9 mkr. Detta avser ökade verksamhetskostnader, som lokalvård, fastighetsskötsel, leasing av maskiner, reparation av maskiner och underhåll av fastighet som tillhör enheten.

Evenemang

Verksamheten visar ett överskott på 0,3 mkr, vilket avser ökade intäkter jämfört med budget.

Musikskolan

Musikskolan visar ett underskott på -0,3 mkr. Detta avser ökade verksamhetskostnader såsom fastighetsskötsel, lokalvård och reparation samt underhåll.

Ungdom

Ungdom tillsammans med danspoolen uppvisar ett gemensamt underskott på -1,0 mkr. Danspoolens underskott är -0,7 mkr vilket avser personalkostnader och ungdomsverksamheten har ett underskott på -0,3 mkr vilket avser personal- och verksamhetskostnader som hyra, lokalvård och förbrukningsmaterial.

Musikakademin

Verksamheten visar ett överskott på 0,1 mkr vilket avser ökade intäkter.

Personal

	2015	2016	2017
Antal anställda	74	91	89

Nyckeltalen avser en ögonblicksbild 1 november respektive år. I siffrorna ingår tillsvidareanställda (även tjänstlediga) och visstidsanställda. Personal med bidrag för arbetsmarknadsåtgärder ingår också (2017: 5 personer).

Investeringar

Mkr	Investe-ringsplan	Utfall	Budget- diff
Nämnd, Bibliotek & Kultur	0,7	0,4	0,3
Arena och Fritid	0,5	0,4	0,1
Musik och Ungdom	-	0,2	-0,2
Netto	1,2	1,0	0,2

Årets investeringar avser möbler och IT-portal till biblioteket och Ljudteknik/teknikbås till Folkets hus. Arena fritid har investerat i nya entrédörrar till Arena Vänersborg, explizitmodul, fotbollsnät med tillbehör samt avbytarbås. Musikskolan har köpt in instrument och möbler. Genomförda investeringar täcks inom budgetram.

Miljö- och hälsoskydds-nämnden

Ordförande: Per Sjödahl (MP)
Vice ordförande: Henrik Harlitz (M)
Miljö- och Hälsoskyddschef: Mikael Reinhardt

Verksamhetsbeskrivning

Nämnden styr sin verksamhet genom tillsynsplaner samlade i en verksamhetsplan. Verksamhetsplanen är utformad efter kommunens gemensamma inriktningsmål med särskilt beaktande av kommunens fastställda miljömål. Dessutom sker lagstadgad tillsyn enligt livsmedelslagen, miljöbalken, strålskyddslagen tobakslagen m.fl.

Resultatavstämning

Nedan redovisas nämndens förväntade resultat som ska bidra till att fullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Invånare

Nämnden ska ha utfört 30 stycken tillsynsbesök så att större säkerhet nås vid försäljning av kemiska produkter.

- Uppnåddes under året

30 tillsynsbesök avseende kemiska produkter är utförda.

Nämnden ska genom information till alla förskolor öka kunskapen om riskerna med att barn exponeras för UV-ljus

- Uppnåddes under året

10 förskolor besöktes under 2017.

Nämnden ska i sitt arbete öka fokus på värdet av ekosystemtjänster i ärenden, planer och samhällsplanering.

- ◆ Uppnåddes delvis under året

Förvaltningen har deltagit i utbildningar inom området under 2017.

Nämnden ska vara delaktig i att de kommunala naturreservaten underhålls och sköts.

- Uppnåddes under året

En kommunal ”Grön grupp” har bildats tillsammans med Samhällsbyggnadsförvaltningen. De kommunala naturreservatens skötselplaner granskas tillsammans med Skog och natur.

Samhällsutveckling

Nämnden ska verka för att fler energieffektiva boenden byggs i kommunen

- Uppnåddes inte under året

Uppdraget ligger utanför nämndens ansvarsområde.

Ekonomi

Nämnden ska verka för en ökad förvaltningsöverskridande samverkan som ger effektiva och kvalitativa processer

- ◆ Uppnåddes delvis under året

Ett arbete har inletts med att tydliggöra och beskriva interna arbetsprocesser. Samhällsbyggnadsförvaltningen, Byggnadsförvaltningen, Kommunstyrelseförvaltningen och Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen deltar i arbetet.

Verksamhetsutveckling

Kompetensutveckling ska ske enligt bedömt behov i kompetensutvecklingsplan.

- ◆ Uppnåddes delvis under året

Kompetensutveckling sker löpande genom kurser, utbildningar och nätverksträffar. Medarbetarnas upplevelse av kompetensutvecklingen kommer att redovisas i personalenkäten.

Nämnden ska verka för en ökad förvaltningsöverskridande samverkan som ger effektiva och kvalitativa processer.

- ◆ Uppnåddes delvis under året

Samarbete har inletts med enheterna Kretslopp och vatten samt Plan och bygg, där syftet är utforma en intern planprocess för att öka effektiviteten.

Medarbetare

Alla medarbetare ska ha möjlighet att kompetensutvecklas, för att utvecklas i sin roll och öka sin flexibilitet.

- Uppnåddes under året

Alla medarbetare har under 2017 haft möjlighet att kompetensutvecklas. Medarbetarnas upplevelse kommer att redovisas i samband med personalenkäten.

Ekonomisk analys

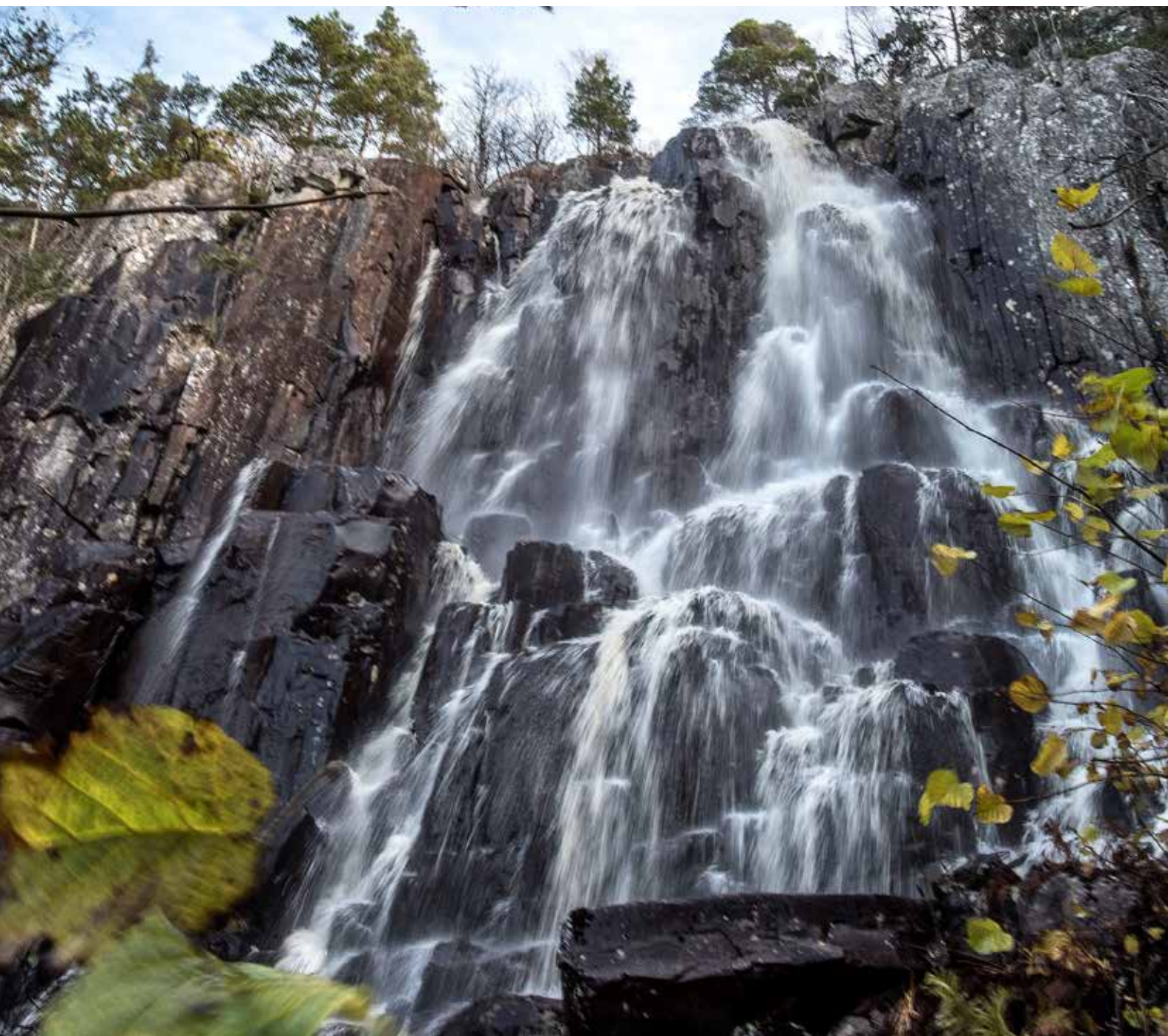
Resultaträkning, mkr			
	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017
Intäkter	2,3	2,4	2,5
Personal	6,9	7,1	7,6
Omkostnader	1,4	1,7	1,5
Kostnader	8,3	8,8	9,1
Nettokostnad	6,0	6,4	6,6
Nettobudget	6,2	6,5	6,7
Resultat	0,2	0,1	0,1

Nämnden redovisar ett överskott med 0,1 mkr vilket motsvarar en avvikelse på cirka 2 %.

Personalkostnaderna på förvaltningen har totalt under året avvikit från budget med knappt 0,3 mkr lägre kostnad än budgeterat. Tillsättning av personal har inte skett i den grad som förväntades.

Vad gäller intäkterna är dessa drygt 0,1 mkr över budget och det är intäkterna från verksamheterna Hälsoskydd och Avlopp som står för de största differenserna mot budget procentuellt räknat.

Förvaltningens omkostnader överstiger budget med knappt 0,3 mkr och går att härleda främst till inköp av förbrukningsmaterial såsom nya instrument, dataskärmar, arbetskläder, tryckmaterial och telefoner.

Samhällsbyggnadsnämnden

Ordförande: Benny Augustsson (S)
 Vice ordförande: Peter Göthblad (L)
 2:e vice ordförande: Anders Wiklund (MP)
 Förvaltningschef: Sophia Vikström

Årets verksamhet

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för stora delar av kommunens tekniska verksamhet såsom drift och anläggning inom park och gata, projektering samt trafikärenden. Vidare handhas fastighetsförvaltning, intern service såsom lokalvård, vaktmästeri, telefoni, tryckeri och bilpool samt måltidsproduktion till skola och äldreomsorg. Nämnden ansvarar därtill för balansräkningsenheterna VA- och renhållningsverket.

Resultatavstämning

Nedan redovisas nämndens förväntade resultat som ska bidra till att fullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Invånare

Fortsatt utbyggnad av trygghetsbelysning i kommunen.

- Uppnåddes under året

Gatuenheten har upprättat trygghetsbelysning Skräcklan runt samt på Karins bro, Residensbron och kv. Läroverket.

Andelen ekologiska och närproducerade livsmedel ska utgöra minst 25 % av den totala andelen livsmedelsinköp.

- Uppnåddes under året

Kostenheten har köpt ekologiska livsmedel för 29,2% av den totala livsmedelskostnaden.

Fortsätta arbetet med social hänsyn/inkludering så att fler människor hjälps in i arbete.

- Uppnåddes under året

Fastighetsenheten har erbjudit en person från Arbetsmarknadsavdelningen provanställning. Serviceenheten och AMA har ett bra samarbete när det gäller att hitta praktikplatser och att öka mångfalden. Vid nyrekrytering av personal tas hänsyn till att öka mångfalden. Kostenheten har deltagit i projektet Future Kitchen som är ett samarbetsprojekt mellan Arbetsförmedlingen, Västra Götalandsregionen, (Migrationsverket), Skolmat-sakademin, Måltid Sverige, Supportgroup Restad Gård, Skara, Vara, Götene, Uddevalla och Vänersborg. Enheten hade sju praktikanter i projektet. Kostenheten tar även emot praktikanter från utbildningsarrangören A-star för storköksutbildning och praktikanter från MÅG Trollhättan, Vuxenutbildningen, Arbetsförmedlingen och AMA. Under första halvåret var det 10 - 11 personer som praktiserade inom enheten. Flera av dessa har fått timanställning inom enheten efter praktikperioden och en person har fått en tillsvidareanställning. Enheten har sex personer med olika typer av anställningsstöd.

Kommunens naturmiljöer ska vara tillgängliga för alla och det ska vara enkelt för alla invånare att ta sig till fots, med cykel eller med kollektivtrafik till grönområden och strandmiljöer.

- Uppnåddes under året

Utbyggnad av gång- och cykelvägar enligt investeringsplan uppnås. Tekniska har på uppdrag av Gatuenheten projekterat och byggt gång- och cykelvägar utmed Olle Niclas väg, Gropbrovägen samt utmed Tegelbruksvägen ihop med ett belysningsprojekt. Tekniska har även på uppdrag av Gatuenheten projekterat och byggt två handikappanpassade busshållplatser på Gropbrovägen samt planerar för ytterligare en på Restadvägen. Under året har även badplatserna Nordkroken och Gardesanna utvecklats. Bl.a. har en enkel handikappsramp till badet lagts ut på Nordkroken. Även lekgungor har installerats. Vidare har Bastungens café fått permanent WC med kommunalt VA, inkl. handikapps WC. En uppgradering av Dalbostigen har gjorts där röjning skett.

Ökad samverkan i tidigt skede med Kultur- och fritidsförvaltningen för att få till bra evenemang.

- Uppnåddes under året

Flera dialogmöten är gjorda, t.ex. vid Earthour.

Fler invånare ska uppleva bra bemötande och ett snabbt, tydligt och kompetent agerande i kontakter och ärenden med kommunens representanter.

- Uppnåddes under året

Kretslopp och vatten har utbildat fyra st. företagslotsar och infört flera e-tjänster. Serviceenheten har en kontinuerlig dialog om innebörden och vikten av bra service och bemötande till kommuninvånarna, dess betydelse och hur det skapar en samsyn och gemensamt förhållningssätt. Reception och växel arbetar vidare utifrån "Förenkla helt enkelt". Studiebesök till Servicecenter i Uddevalla har genomförts. Syftet var att få inspiration och föra dialog kring vinster med ett kommunalt Servicecenter. I omorganisationen av vaktmästeriet gavs varje arbetslag ett gemensamt telefonnummer som kommunicerades ut till kund istället för ett till varje vaktmästare. Nu är det "en väg in" vilket har fallit väl ut.

Fler dialoger ska genomföras, som en del i beslutsprocessen.

- Uppnåddes under året

Dialogmöten inför VA-utbyggnaden har under året hållits vid ett flertal tillfällen gällande Sikhall, Skaven, Dereviken, Nordkroken, Norra Timmervik och Sannebo.

Samhällsutveckling

Inköp och försäljning av mark för verksamhet och boende ska öka.

◆ Uppnåddes delvis under året

Alla kvarvarande kommunala småhustomterna i Vänersborgs tätort, samt Vargön, är sålda under året. Det finns inga kommunala tomter i exploateringsbudget 2018 för att kunna tillgodose behovet av kommunala tomter. Flera fastigheter på Holmängens bostadsområde är sålda. Kontakt har dock tagits för att genomföra inköp av mark.

Kommunens attraktionskraft ska öka genom verkställighet av blåplanen.

● Uppnåddes under året

Tidplanen för VA-Vänerkusten håller. Etapp 6, Sikhall beräknas vara klart 2018. Etapp 7, överföringsledning mellan Sikhall och Dereviken, är färdigställd. Etapp 8, Timmervik södra och norra samt Gestads Takan södra och norra är färdigställda. Utökad verksamhetsområde södra Timmervik pågår och utökad verksamhetsområde norra Timmervik är återremitterat från Kommunfullmäktige. På Skaven/Öxnered byggs en överföringsledning från Brätte/Trestad center mot Öxnered. Beräknas vara klar januari 2018. Arbetet med att ansluta befintligt område på Skaven kommer att pågå under 2018. Nordkroken vatten och spillvatten har påbörjats och ska vara slutfört 2018.

Fler attraktiva och energieffektiva boenden ska ges möjlighet att komma till stånd genom verkställighet av blåplanen.

● Uppnåddes under året

Blåplan del 2 följer tidplan och budget. I juni har Kommunfullmäktige beslutat om investeringsmedel för VA Onsjö, fortsatt utbyggnad på Vänerkusten samt Vänersnäs. Byggnation av ledningar pågår i Öxnered.

Energioptimering ska prioriteras vid renovering och nybyggnation av kommunala boenden.

● Uppnåddes under året

Kommunen äger LSS-byggnader där energioptimering görs vid både ny- och tillbyggnation.

Platser för spontanaktiviteter ska finnas i alla kommundelar.

● Uppnåddes under året

Aktivitetspark på Sjövallen har påbörjats, beräknas helt klar våren 2018.

Förvaltningen ska aktivt medverka i utformningen av Kulturaxeln.

● Uppnåddes under året

Parkanläggning på kv. Läroverket färdigställdes 2017. Parken är en tillfällig lösning tills att beslut om framtida lösning tas. Utformningen av parken har gjorts i dialog med museet. En utredning har även gjorts angående kv. Läroverket då det gäller utformning av sessionssal och konserthall. Uppdraget blev att

driva projektet med en sessionssal på kv. Myrten som i framtiden kan möta kraven på storregion.

Förvaltningen ska bidra till att förbättra kommunens placering i rankingen enligt Svenskt näringsliv.

● Uppnåddes under året

Arbetet fortsätter med att bli ännu bättre och komma högre på den nationella rankingen när det gäller arbetet med "Förenkla helt enkelt". Växel och reception arbetar utifrån de uppräta- de handlingsplanerna och försöker effektivisera processerna genom att ta fram e-tjänster. Berörda medarbetare har deltagit i föreläsningar som projektgruppen för "Förenkla helt enkelt" tagit fram. Det har även skett en fortsatt positiv och konstruktiv dialog med externa företag som vill etablera sig i Vänersborgs kommun och där det finns möjlighet till fastighetsförsäljning.

Ekonomi

Verkställighet av energiplanen ska ske och arbetet med förvaltningens energieffektiviseringar ska delges intressenter.

● Uppnåddes under året

Arbete enligt energiplanen fortskrider som planerat.

Arbetsätt och arbetsformer ska utvecklas för att bidra till effektivare verksamhet.

● Uppnåddes under året

Inom Serviceenheten arbetar samtliga verksamheter med att hitta former och arbetsätt för att alla ska få en bättre arbetsmiljö med flexibilitet. Efter översyn och kartläggning har enheten anpassat bemanning utifrån behov och avtal. Serviceenheten fortsätter att utveckla lagarbete, flexibelt schema och kompetensutveckling. Arbetslaget Sportcentrum inom vaktmästeriet har tillsammans varit delaktiga och arbetat fram ett schema där man går från att arbeta varannan helg till var tredje helg. Dessa nya scheman har fallit väl ut. Genom förnyad maskinpark inom område Sportcentrum har arbetet kunnat effektiviseras och kvalitetshöjts till verksamhetens bästa. Vidare har förskoleköken från årsskiftet övergått till Kostenheten från Barn- och utbildningsförvaltningen. Arbete för att utveckla verksamheten pågår under året. Hittills har man bl.a. utbildat personalen i bra måltider i förskolan, födoämnesallergi, livsmedelshygien grund och repetition. På Lindgårdens kök pågår ett arbete för att effektivisera hanteringen av matdistributionen med hjälp av kostplaneringssystemet Mashie. Lindgården har vidare utvecklat e-blanketter i samarbete med Kart- och GIS-enheten för beställning inom särskilda boenden (SÄBO) så att man helt kan frångå faxbeställningar.

Fastigheter, gator och ledningsnät etc. ska förvaltas på ett långsiktigt ekonomiskt optimalt sätt.

◆ Uppnåddes delvis under året

Tack vare god tilldelning av kommunala medel för underhåll av kommunägda byggnader så som skolor, fritidsanläggningar, m.m. har byggnaderna kunnat underhållas på ett långsiktigt ekonomiskt bättre sätt. Det eftersatta underhållet har under de senaste fem åren minskat från 100 mkr till dagens ca 60 - 70

mkr. Den Tekniska enheten ansvarar för VA-driften och har kontinuerliga möten med Kretslopp & Vatten för att få största möjliga värde för driftpengarna. Tekniska, tillsammans med Gatuenheten, tar fram gatusektioner som ska vara hållbara och ekonomiskt fördelaktiga ur driftsynpunkt. Inom Serviceenheten finns ett långsiktigt mål om att golvvård ska ingå i alla städavtal. Serviceenheten har kommit överens med Barn- och utbildningsförvaltningen om en femårig plan för underhåll av golven på skolor och förskolor. Frågan om total städya har lyfts på avtalsmöte med Barn- och utbildningsförvaltningen. Målet för total städya uppgår till 30 %, endast 20 % är uppnått.

Nämnden ska ha full kostnadstäckning för avgiftsfinansierad verksamhet och samverkan över nämndgränser och förvaltningar ska ske för att på bästa sätt uppnå Kommunfullmäktiges mål

■ Uppnåddes inte under året

Kostenheten tecknade avtal med Kunskapsförbundet Väst, Socialförvaltningen och Barn- och utbildningsförvaltningen för skolluncher, förskolor och fritids. Kostenheten gör trots detta ett relativt stort negativt resultat. Bland annat för att ökade livsmedelspriser inte kompenseras av kund. Barn och utbildningsförvaltningen har vidare sagt upp avtalen för omförhandling med både Kostenheten och Serviceenheten. De uppsagda avtalen gäller från 2019. Kultur- och fritidsförvaltningen har sagt upp avtalen för vaktmästeri och lokalvård från och med år 2019.

Förvaltningens kunskap i ekonomistyrning och ekonomifrågor ska öka.

◆ Uppnåddes delvis under året

Förutsättning för att uppnå målet ökades i samband med att samtliga chefer på förvaltningen erbjudits utbildning i ekonomistyrning i vintras. Serviceenheten arbetar för att alla deras medarbetare ska förstå den kommunala ekonomin. För att nå målet förs en dialog kring ekonomi i möten med personal på olika nivåer. Serviceenhetens ekonom har även utbildat chefer och arbetsledare internt. Målet har dock inte uppnåtts då utbildningsinsatsen för övriga medarbetare som skulle skett under hösten inte har genomförts på grund av tidsbrist. Planeras att istället genomförs till våren.

Verksamhetsutveckling

Fler medarbetare ska uppleva att deras delaktighet, innovationskraft och kompetens utvecklas och tas tillvara i arbetet på förvaltningen.

● Uppnåddes under året

Kostenheten har löpande möten med flera arbetsgrupper t.ex. matsedelplaneringsgrupp, receptgrupp, dietkocksgrupp och köksansvariga där medarbetarna är delaktiga i arbetet. I arbetet med handlingsplanerna och uppföljningsarbetet utifrån personalenkäten är samtliga medarbetare delaktiga. En utbildning i livsmedelshygien och mångfaldsutbildning har även getts till kostenhetens personal. Ett flertal av personalen har även fått utbildning i vegetarisk matlagning. Inom vaktmästeriet har medarbetarna i arbetslaget Sportcentrum varit delaktiga med att arbeta fram ett nytt arbetsschema. Reception och växel har

fördelat arbetsuppgifter på fler medarbetare vilket har möjliggjorts genom extern och intern utbildning. Inom lokalvården har ett arbete med nya arbetssätt och andra arbetstider tagits fram där medarbetarna varit delaktiga under hela processen. Gemensamma APT för tjänstemän och kollektivanställda har införts på Tekniska. Där följs projekten upp och förbättringar diskuteras. Vidare har utbildning för anläggningsarbetare i elsvetsning och stumsvetsning skett. Utbildning av projektörer i nya Nova-Point samt utbildning i läcksökning för två medarbetare är också genomfört.

Ökad samverkan med övriga nämnder och förvaltningar ska ske.

◆ Uppnåddes delvis under året

Under hösten har förvaltningen tillsammans med presidiet haft flera övergripande möten med Barn- och utbildningsförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen, samt ett med Kommunstyrelsen, gällande fastighetsfrågor. Uppstart av samhällsbyggnadsprocess gjordes under våren 2017 men nedprioriterades pga. fastighetsinvesteringar hösten 2017 och kommer att lyftas igen under våren 2018.

Verka för att fler personer som har svårigheter att nå ut på reguljär arbetsmarknad ges möjlighet till sysselsättning som kan stärka dem i deras strävan att erhålla tillsvidareanställning.

● Uppnåddes under året

Ökad andel uppdrag från olika enheter till Gatuenhetens verksamhet Skog och Natur.

Medarbetare

Förvaltningen ska erbjuda medarbetarna ett hållbart arbetsliv där ohälsotalen sjunker, där målen för verksamheten tydliggörs och där upplevelsen av ork och energi ökar.

◆ Uppnåddes delvis under året

Under hösten har ett par enheter bjudit in en yogainstruktör vilket varit mycket uppskattat. En extra insats i hälsa och välbefinnande kommer att göras för Kost- och Serviceenheten under våren 2018. Vidare har korttidsfrånvaron ökat något på enheten för lokalvård. Efter översyn ser närmsta chef att det ofta är samma personer som är sjuka. Rekrytering av arbetsledare på Serviceenheten har genomförts som ett led i att minska arbetsbelastningen för enhetschef. Översyn av ledningsorganisation är genomförd och beslutad, dock kvarstår en vakant tjänst som enhetschef på grund av hänsyn som måste tas.

Den 1 januari 2017 tog Kostenheten över 34 personer inom förskoleköken från Barn- och utbildningsförvaltningen. Antalet sjukdagar går därför inte att jämföra övergripande med föregående år. Sjukfrånvaro är 2 procentenheter högre än 2016. Majoriteten av sjukdagarna ligger på gruppen 2-14 dagars sjukskrivning men sjukskrivningar i intervallet dag 15-90 är också högt. Majoriteten av sjukdagar ligger på måndagar. Under årets första tre månader var sjukfrånvaron mycket hög. Svårt att få vikarier och vid många tillfällen hade man inte tillräckligt med vikarier att tillgå. Sjukdomsorsakerna är mycket blandade. Då det i början av året var mycket magsjukor med avstängning från arbetet som följd påverkas kostnaden för sjukfrånvaron. Högst osäkert om

ohälsotalen kommer att sjunka trots arbete med uppföljningar. Samtliga medarbetare har getts ergonomiutbildning och förhoppningsvis kan detta på sikt minska förslitningsskador och ge tips vad man kan göra för att stärka sig.

Anställningsförhållanden i form av flexibilitet, sysselsättningsgrader, kompetensutveckling mm. ska vara utformade så att det lockar personal till våra verksamheter.

◆ Uppnåddes delvis under året

Från 1 maj har alla medarbetare på Serviceenheten heltidstjänster enligt politiskt beslut, vilket har genomförts inom budgetram. En konsekvens är att alla medarbetare måste arbeta på fler objekt. Detta har inneburit att lagarbete inom vaktmästeri och lokalvård har utvecklats så att alla i respektive arbetslag har ansvar för alla objekt inom laget. Ytterligare konsekvenser är att lokalvårdarnas arbetstider även förläggs kvällstid på rullande schema. Avtalen med Kostenhetens kunder är i grunden styrande för vilka möjligheter som finns att reglera arbetstiderna.

Nyckeltal/jämförelsetal

Debiterad kvantitet renvatten.

Rubricerad post har en direkt relation till intäkterna.

Måltider, städservice

Rubricerade poster är verksamheter inom kost- och serviceenheterna och har en direkt relation till det ekonomiska utfallet.

Hushållsavfall

Mängden hushållsavfall har ingen direkt relation till intäkterna. På kort sikt finns en relation till kostnaderna, då avgifterna tas ut per ton.

Nyckeltal/jämförelsetal

	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Utveckl. 15/17
Fastigheter förvalta lokaler			
Skolor och förskolor, yta kvm	98 116	102 603	+4 487
Omsorgsfastigheter, yta kvm	18 515	16 239	-2 276
Kontorsfastigheter, yta kvm	20 837	34 694	+13 857
Fritidsfastigheter, yta kvm	46 728	53 527	+6 799
Fastighetsunderhåll kr/kvm	243	195	-48
Kost och service			
Måltider antal 1000-tal portioner/år	1 176	1 419	+243
Städyta kvm per dag	91 000	99 000	+9 000
Vatten			
Debiterad kvantitet renvatten, 1000-tal kbm	2 266	2 325	+59
Avfall			
Hushållsavfall, antal ton	7 331	7 246	-85

Ytorna är korrigerade enl. vad som är försäkrat. ”Kalla” ytor är medräknade, har ej varit det tidigare år.

Ekonomisk analys

Resultaträkning, mkr

	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017
Statsbidrag	4,4	5,0	4,7
Övriga intäkter	298,9	308,7	340,3
Summa intäkter	303,3	313,7	345,0
Personal	107,9	118,5	134,3
Omkostnader	178,2	198,2	211,3
Avskrivningar/ränta	94,4	85,0	84,8
Kostnader	380,5	401,7	430,4
Nettokostnad	77,2	88,0	85,4
Nettobudget	74,7	84,9	86,4
Resultat	-2,5	-3,1	1,0

Skattefinansierad del.

Anslagsbindningsnivå, mkr

Mkr	Intäkt	Kostnad	Netto	Budget-diff
Nämnd/Adm	0,5	6,9	6,4	+0,4
Gatuenhet/ Tekniska	38,1	103,8	65,7	+0,4
Fastighetsenhet	182,8	193,1	10,3	+1,4
Service/kostenhet	123,6	126,6	3,0	-1,2
VA-verksamhet	53,0	54,9	1,9	-1,9
Renhållning	29,0	29,4	0,4	-0,4
Netto	427,0	514,7	87,7	-1,3

Den skattefinansierade delen inom samhällsbyggnad redovisar ett överskott 1,0 mkr. Avvikelserna är i de flesta fall små i förhållande till omslutningen. Störst avvikelse redovisar kostenheten som fick ett underskott i storleksordningen 1,7 mkr. Av balansräkningsenheterna uppvisar renhållningsverket ett underskott, 0,4 Mkr, även va-verket fick ett underskott 1,9 mkr.

Nämnd/Administration

Anslagsbindningsnivån innefattar nämnd/administration samt förvaltningsövergripande kostnader. Oförutsedda kostnader var relativt låga under året samt att en tjänst var vakant stor del av året, överskottet mot budget blev 0,4 mkr.

Gatuenheten/Tekniska

Tekniska svarar för projektering och utförande av anläggningsarbeten främst inom gatuenhetens och va-verkets verksamhetsområden. Tekniska/Gatuenheten redovisar ett utfall som är 0,4 mkr under budgeterat värde. Under året förstärktes gatuenhetens budget med 5,0 mkr genom att fastighetsenhetens budget minskades då försäljningsintäkterna inom fastighet blev utöver budget. Detta gjorde att beläggningsunderhållet kunde ökas. Enheten hade även i ramarna fått ett extra anslag för året på 3,0 mkr, vilket gjorde att gatuunderhållet höll en hög nivå under året. Förutom ”vanligt” underhåll har även återställning efter fiber-

grävningar tagit enhetens resurser i anspråk.

Fastighetsenheten

Enheten uppvisar ett överskott mot budget, 1,4 mkr. Fastighetsenhetens försäljningsintäkter blev höga under året vilket gjorde att 5,5 mkr av budgeten kunde flyttas till andra delar inom samhällsbyggnad. Under året fanns en tillfällig budgetförstärkning på 7,0 mkr vilken var avsedd för fritidsfastigheter. Mycket av arbetet under året har riktats mot investeringarna då det är flera stora skolprojekt som är i gång eller planeras, upprustning av kommunhuset samt planering för byggnation av ny sessionssal.

Service- och kostnheterna

Anslagsbindningsnivån uppvisar ett överskridande i storleksordningen 1,2 mkr. Kostnhetens underskott blev 1,7 mkr. Enheten har haft en hög sjukfrånvaro under året samt ökade livsmedelskostnader vilket inte kan kompenseras fullt ut i de interna avtalen. Serviceenheten redovisar ett överskott 0,5 mkr. Inom serviceenheten är det vaktmästeri och städverksamhet som svarar för överskottet.

Personal			
	2015	2016	2017
Antal anställda	309	322	318

Investeringar			
Mkr	Investe- ringsplan	Utfall	Budget- diff
Nämnd/adm	0	0	0
Gatuenhet/teknisk	19,1	13,5	5,6
Fastighetsenhet	222,0	110,7	111,3
Service/kostnhet.	2,0	1,6	0,4
VA-verksamhet	73,5	50,9	22,6
Renhållning	5,8	2,5	3,3
Exploatering	52,2	19,9	32,3
Netto	374,6	199,1	175,5

Utfall investeringar 2017-12-31

Inom gatuenheten har anläggande av busshållplatser och gc-vägar dominerat årets investeringar. Det enskilt största projektet har varit gc-väg längs Gropbrovägen, 2,5 mkr. Av årets kostnader avser 1,0 mkr parkanläggningar

Inom fastighetsenheten belöpte årets investering i kommunhuset på 26,3 mkr. Nytt produktionskök i Mariedalskolan 15,9 mkr. Boenden åt socialförvaltningen 10,0 mkr, främst boenden på Rapsvägen i Brålanda samt Tegelbruksvägen. Anläggningar för idrott 12,5 mkr. I övrigt dominerar ett antal investeringar i skolor och förskolor.

Inom va-verksamheten har investerats i va längs vänerkusten motsvarande 30,9 mkr. Under året färdigställdes etapp 6 Sikhall, överföringsledningen mellan Vänersborg och Rörvik samt etapp 8 södra och norra Gestad-Takan därtill södra och norra Timmervik. Skaven, blåplan 4,3 mkr. Åtgärder i verken 3,6 mkr.

I övrigt mest saneringsarbeten.

Renhållningsverkets investeringar avser 0,5 mkr, kretsloppspark, i övrigt fordon/maskiner.

Exploateringen avser främst bostadsområdet på Holmängen, 13,0 mkr samt Sanden 3,9 mkr, och anläggande av cykelbro i anslutning till Residensbron.

Balansräkningsenhet Renhållningsverket

Renhållningsverket ansvarar för insamling av hushållsavfall samt fungerar som entreprenör när det gäller insamling av återvinningsbart material.

För insamling av återvinningsbart material enligt producentansvaret finns 27 återvinningsstationer utplacerade inom kommunen. Miljöstationer finns i Brålanda, Vänersborg och Vargön. Återvinningscentralen vid Nygatan har fortsatt varit högt frekventerad

Renhållningsverket ska följa de nationella och övergripande mål, som beslutats av riksdagen, samt de regionala och lokala mål, som är upptagna i ”Miljöstrategi inför 2000-talet” och i kommunens avfallsplan.

I kommunens avfallsplan framgår bland annat att avfallsmängden till deponi kontinuerligt ska minska, att avfallens innehåll av miljöförstörande ämnen ska minska samt hur ett slutligt omhändertagande av allt avfall ska göras. Det kan konstateras att det miljöfarliga avfallet i hushållsavfallet nästan är obefintligt, men arbetet fortskrider med att minska det ytterligare.

Förarbetet med ny kretsloppspark är klart, under 2018 kommer byggandet att påbörjas. En ny lastväxlarbil med kran har inköpts för att kunna tömma sk jordbehållare som ökat under året. Kretslopp och vatten har sagt upp städavtalet med Förpackning- och tidningsinsamling AB, orsaken är höga kostnader i förhållande till den intäkt som detta genererar. Dessa överkostnader får inte belasta taxekollektivet.

Nytt avtal för tippavgifter tillkom under året vilket ökade kostnaderna.

Insamlade mängder hushållsavfall har minskat under 2017.

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017
Intäkter	26,8	27,4	29,0
Verksamhetens kostnader	24,7	25,4	27,4
Avskrivningar	1,5	1,6	2,0
Kostnader	26,2	27,0	29,4
Ränta	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	0,6	0,4	-0,4
Nettobudget	0,0	0,0	0,0
Budgetavvikelse	+0,6	+0,4	-0,4

Balansräkning, Mkr	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017
Anläggningstillgångar	7,5	10,2	10,2
Omsättningstillgångar	1,9	0,7	1,5
Summa tillgångar	9,4	10,9	11,7
Eget kapital	3,2	2,9	2,1
Långfristiga skulder	0,0	0,0	0,0
Kortfristiga skulder	6,2	8,0	9,6
Summa skulder och eget kapital	9,4	10,9	11,7

Balansräkningsenhet VA-verksamhet

Målet är att tillhandahålla vatten med jämn och hög kvalitet enligt Livsmedelsverkets normer samt att uppfylla krav från miljövårdande myndigheter. Målen uppnås vid ordinarie drift. Kretslopp och vattens laboratorium har fått fortsatt ackreditering som kontrollorgan.

Intäkterna från vatten och avloppsförsäljning ökade under 2017. Detta till följd av att antalet personer i kommunens tätort ökat samt att fler abonnenter anslutits i och med projekt Vänerkusten. Under året fakturerades nyanslutningsavgifter ut till 289 st fastigheter.

Under 2017 ökade räntekostnaderna med 800 Tkr i förhållande till 2016, detta beror på att stor del av de korta skulden flyttades över till lång skuld from andra halvåret 2017.

Under året har kostnader ökat för el på grund av rening av en större mängd avloppsvatten samt driftproblem med en elgenerator. Utvidgningen av den allmänna anläggningen orsakar även högre driftkostnader. Oförutsedda utgifter i form av en ny blåsmaskin och rengöring av råvattenledning samt akuta ledningsåtgärder i Frändefors har belastat driftbudgeten.

Projekt Brälanda avloppsverk avseende ombyggnad av elanläggning, påbörjades under hösten 2016 och färdigställdes under april 2017. Projektet slutfördes inom budgeterad ram.

Projekt Rörviks vattenverk, utredning/projektering för framtida utbyggnad är klar och under året har handlingar för upphandling upprättats. I april äskades 25 miljoner till projektet. KF beviljade medel.

Projekt Vänerkusten.

Etapp 3 Dykällan/Forsane: Drift för anläggningen i Forsane övertogs 1 juni 2017. Ombyggnation av pumpstationer och inkoppling av kommunalt vatten och spillvatten mot området pågick under sommaren och hösten. Verksamhetsområdet togs officiellt i drift 2017-11-27.

Etapp 6 samt 8: Under våren 2017 färdigställdes överföringsledning på etapp 8 samt de verksamhetsområden som beslutats. Det vill säga Gestad-Takan Norra (24 fastigheter) och Södra (23 fastigheter) samt Timmervik Norra (28 fastigheter) och Södra (42 + 6 fastigheter). Tillkommit har verksamhetsområde Dereviken (12 fastigheter)

Innan sommaren påbörjades arbetet i etapp 6 Sikhall södra i delområdet Bratten. Efter sommaren fortsatte arbetet med att knyta ihop huvudledningen längs med Sikhallsvägen samt ansluta kvarvarande fastigheter inom verksamhetsområdet.

Årets resultat visar ett underskott på 1,9 mkr. Räntan för 2017 blev 1,75%

Ekonomisk analys

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017
Intäkter	48,8	52,1	53,0
Verksamhetens kostnader	35,6	39,3	40,0
Avskrivningar	9,8	10,2	10,7
Kostnader	45,4	49,5	50,7
Ränta	4,9	3,5	4,2
Årets resultat	-1,5	-0,9	-1,9
Nettobudget	0,0	0	0,0
Budgetavvikelse	-1,5	-0,9	-1,9

Balansräkning, Mkr	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017
Anläggningstillgångar	310,8	340,6	374,9
Omsättningstillgångar	4,6	2,0	39,2
Summa tillgångar	315,4	342,6	414,1
Skuld till VA-kollektivet	7,7	6,8	4,9
Långfristiga skulder	194,3	186,1	348,6
Kortfristiga skulder	113,4	149,7	60,6
Summa skulder och eget kapital	315,4	342,6	414,1

Socialnämnden

Ordförande: Peter Trollgårde (S), Ann-Britth Fröjd (C)

Vice ordförande: Marie-Louise Bäckman (KD)

2:e vice ordförande: Ann-Britth Fröjd (C)

Förvaltningschef: Karin Hallberg

Årets verksamhet

Socialförvaltningen är indelad i sex avdelningar och leds av en förvaltningschef samt sex verksamhetschefer. Förvaltningen arbetar på uppdrag åt socialnämnden och har att förhålla sig till flertalet lagrum, t.ex. SoL, LVU, LVM, LSS, och HSL.

Vård och omsorg (VoO) ansvarar för att ge äldre och andra i behov av vård och omsorg, en god omvårdnad och hälso- och sjukvård. Varje människa ska få möjlighet att leva och verka i sin invanda miljö under så normala levnadsomständigheter som möjligt. Insatser är individuellt utformade och ges i den enskildes hem samt i särskilt boende.

Vård, stöd och utredning (VSU) ansvarar för förebyggande verksamhet, anhörigstöd, dagverksamhet, korttidsverksamhet för äldre, biståndsbedömningar avseende LSS och SoL, riktat mot äldre, personer med funktionsnedsättning och personer med socialpsykiatrisk problematik, hemsjukvård, larmmottagning, nattpatrull samt bemanningsenhet.

Individ- och familjeomsorgen (IFO) ansvarar både för förebyggande verksamhet, individuellt inriktat utrednings- och behandlingsarbete, boende för ensamkommande barn samt akut- och träningsboende för personer med missbruksproblematik. Till verksamheten hör även familjerättsliga uppgifter.

Omsorg om funktionshindrade (OoF) ansvarar för insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Insatser ges utifrån individuella behov, där brukaren har ett stort inflytande över insatsens utformning. Verksamheten ansvarar även för stöd enligt Socialtjänstlagen (SoL) till personer med socialpsykiatrisk problematik.

Arbetsmarknadsavdelningens (AMA) insatser syftar till att erbjuda stöd till personer med en svag ställning på arbetsmarknaden som långvarigt arbetslösa, personer med funktionsnedsättning alternativt arbetshinder och personer med behov av skyddade anställningar.

Administrativa avdelningens uppdrag är att stödja förvaltningsledning samt avdelningarna utifrån rollerna ekonom, personal-specialist, utredare, avgiftshandläggare, It- samordnare samt kansli. Alkoholhandläggning ingår som en del i kanslifunktionen.

Resultatavstämning

Nedan redovisas nämndens förväntade resultat som ska bidra till att fullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Invånare

Minskad överkonsumtion av läkemedel

- Uppnåddes under året

Förvaltningen har följt plan för årets läkemedelsgenomgångar i samarbete med Primärvårdens läkare.

Ökat inflytande och delaktighet i erbjudanden och insatser

- Uppnåddes under året

Inom samtliga berörda avdelningar pågick arbete med att tillse att utredningar som genomfördes skedde utifrån de metoder som finns, genomförande-/handlings- och vårdplaner upprättade utifrån de verktyg som behövs för att situationsanpassa mötet med brukaren. Bedömning görs att det förväntade resultatet uppnåddes och då det ingår i förvaltningens grunduppdrag är det ett arbete som ständigt pågår. Ett nytt dokumentationssystem, Lifecare är under implementering där syftet är att stärka den enskildes behov och medverka i och kring sina insatser.

Förbättrad livssituation för anhöriga till personer med funktionsnedsättning

- Uppnåddes under året

Det förväntade resultatet uppnås då anhörigstöd till målgruppen är implementerat under 2017. Anhörigsamordnare med denna inriktning organiseras från 1 januari 2018 inom VSU, för att än mer stärka samverkan mellan de olika anhörigsamordnarna.

Andel som når egen försörjning ökar

- Uppnåddes under året

Hushållen på försörjningsstöd ligger under 2017 ungefär på samma nivå som 2016. Under året har vi haft ett stort inflytande av personer som avslutat etableringen inom Af utan att vara självförsörjande. De har oftast en för låg ersättning från Af varför kompletterande försörjningsstöd behövs. Det konstateras att ökningen med all säkerhet hade varit större om inte fördjupat metodiskt arbete startats upp. Sektionen för försörjningsstöd arbetar på bred front för att få ned antalet personer beroende av försörjningsstöd. Två socialsekreterare har i uppdrag att arbeta fram en modell för att arbeta med personer med långvarigt försörjningsstöd och kontakter med vården. Verksamheten "Ung resurs" startades i januari 2017 med verksamhet för unga arbetslösa i åldern 18-24 år som samarbetsprojekt mellan AMA, Af och IFO med syfte att stödja unga personer ut i arbete/studier. Arbete för att starta upp DUA nyanlända inleddes under hösten. Samarbetet har stärkts mellan chefer för de olika verksamhetsinriktningarna, AMA, Af och IFO med målet att få fler personer i aktivitet/sysselsättning och på sikt bli självförsörjande. Utan det metodiska arbetet som sker bedömer vi att vi hade sett en ökning av försörjningsstödet.

Samhällsutveckling

Skapa värdiga boenden för socialnämndens målgrupper

■ Uppnåddes inte under året

Förvaltningen följer beslutad boendepplan gällande planering, förändring och byggnation av boende för förvaltningens olika målgrupper. Flertalet boenden är under byggnation och tas i drift under 2018/2019. Under året har två servicehus utvecklats och fyra nya boenden öppnade, fördelat på OoF och VoO. Bedömning görs att vi har en bra plan för att på sikt bättre nå målet men att vi för 2017 inte når måluppfyllelse. Den enskilt största anledningen är avsaknad av lägenheter på öppna marknaderna till målgrupper inom OoF och IFO samt avsaknad av platser inom socialpsykiatri och LSS inom kommunen. Ökad möjlighet till boendekarriär

Ökad möjlighet till boendekarriär

■ Uppnåddes inte under året

Förvaltningen som helhet bedöms inte nå målet. En av anledningarna till detta är den rådande bostadsbristen i kommunen avseende hyreslägenheter, vilket medför svårigheter för målgrupper som har någon form av social- socialpsykiatrisk problematik eller utomeuropeisk bakgrund att få en "egen" lägenhet och göra boendekarriär. Inom OoF pågår arbete med att försöka motivera enskilda brukare att prova andra boendeformer samt söka andra lösningar för att öka möjligheten att differentiera utbudet till den enskilde. Den reviderade boendepplanen är en del i att framåt öka möjligheten att nå målet för målgrupperna. Förvaltningen stöter också på svårigheter att lyckas med målet på grund av avsaknad av tomter till modulboende. Samarbete med samhällsbyggnad sker gällande detta.

Ekonomi

God ekonomisk hushållning inom givna resurser

■ Uppnåddes inte under året

Administrativa avdelningen stödjer alla budgetansvariga chefer att göra så bra och rätta prognoser som möjligt. Målet är att krav och stöd ska vara likriktat för alla budgetansvariga chefer samt att utbildning och repetitionsutbildning ges med regelbundenhet. Förvaltningen redovisar underskott för 2017 motsvarande 1,6 % av nettobudgeten. Detta på grund av ökade volymer i form av ärenden och nivåer på behov som inte har rymts inom budgetram, men har funnits lagstöd för att insatsen ska ske. Andra delar som påverkat budgeten negativt har varit bristen på hyresbostäder i kommunen, sjukfrånvaron, externt köpta platser samt avancerad vård/omsorg som utförs i kommunal regi. När det gäller placeringar i HVB kan konstateras att budget för verksamheten inte förändrats och anpassats under många år. Utifrån dessa förutsättningar råder en god ekonomisk hushållning. Förslag på åtgärder för att komma i budgetbalans har tidigare skrivits fram samt att aktivt arbete pågår genom flertalet aktiviteter inom förvaltningen. Det förväntade resultatet uppnås inte då förvaltningen gör ett underskott.

Verksamhetsutveckling

Effektivare tjänster och omsorg för brukaren

● Uppnåddes under året

Förvaltningen bedöms uppfylla målet. E-ansökan gällande serveringstillstånd har införts. Inom VoO och VSU har konsultföretag upphandlats gällande metod för hur vi kan arbeta mer strategiskt med schemaläggning vilket i slutändan ska gynna enskilda personer. Arbete pågår gällande hur vi kan införa välfärdsteknik och digitalisering i våra verksamheter.

Medarbetare

Sänka sjukfrånvaron

● Uppnåddes under året

Målet för 2017 är formulerat att sänka sjukfrånvaron och det bedöms uppnått. Analys av orsaker till sjukfrånvaro har genomförts och många aktiviteter pågår för att sänka sjukfrånvaron och dess kostnader. Under 2016 (t.o.m november) var sjukfrånvaron 9,4 % och för 2017 är sjukfrånvaron samma period 8,9 %. Sjukfrånvaron har sänkts med 0,5 procentenheter. IFO, AMA, VSU och administrativa avdelningen har relativt låg sjukfrånvaro medan OoF och VoO har högre sjuktal. Avdelningarna har följt de planer som finns för det förebyggande arbetet, skyddsronder och personalronder är genomförda. Fortsatta analysarbete och aktiviteter kommer pågå under 2018.

Fler medarbetare upplever ett hållbart arbetsliv

● Uppnåddes under året

Förvaltningen arbetar med medarbetarnas arbetssituation och mående på olika sätt. Frågan är levande i samverkansorganisationen och ytterst på medarbetarsamtal. Inom IFO har organisationen setts över och förändring genomförts för att få ett närmare ledarskap i syfte att möjliggöra ett hållbart arbetsliv för samtliga roller och minska personalomsättningen. Inom VoO och VSU arbetar man med att se över antal medarbetare/chef för att möjliggöra detsamma. Inom AMA har en gemensam dag kring hållbart arbetsliv genomförts och organisationsförändringar har medfört att medarbetare upplever ett mer hållbart arbetsliv. Inom OoF har enkät genomförts i syfte att lyssna in medarbetarnas upplevelse i frågan. Cirka 70 % besvarade enkäten och förslag på hur varje arbetsplats kan arbeta vidare med resultaten. Förvaltningen har minskat sjukfrånvaron med 0,5 procentenheter under 2017.

Nyckeltal/jämförelsetal	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Utveckl. 16/17
Äldreomsorg			
Äldreboende platser	492	422	-14 %
Korttidsplats (3,5 pl disp Thn)	34	36	+6 %
Hemtjänst timmar (utförda tim)	196 333	218 928	+12 %
Antal besök dagverksamhet	7 110	8 949	+26 %
Medicinskt färdigbehandlade	1 197	1 234	+3 %
Antal vård dagar med betalningsansvar	436	671	+54 %
Hem för vård och boende (HVB)			
Antal vård dagar, barn 0-21 år	5 083	7 321	+44 %
Antal vård dagar, vuxna	1 990	2 276	+14 %
Antal vård dagar, familjehem	41 445	33 216	-20 %
Omsorg om funktionshindrade			
Antal boendebeslut enl. LSS	160	158	-1 %
Antal boendebeslut enl. SoL	35	38	+9 %
Antal boendestödsbeslut SoL	83	88	+6 %
Antal tillgängliga bostäder egen regi (LSS och SoL)	161	169	+5 %
Köpta externa platser	21	19	-10 %
Personer med pers.ass. SFB	53	52	-2 %
Personer med pers assistans, LSS	18	20	+11 %
Antal beslut daglig verksamhet, LSS	144	145	+0,6 %
Försörjningsstöd			
Antal bidragshushåll	757	730	-3,6 %
Försörjningsstöd, mkr netto	32	32	+/-0 %
Flyktingverksamhet			
Antal mottagna flyktingar (kommunplacerade)	425	244	-43 %
Antal mottagna ensamkommande flyktingbarn	12	27	+125 %
Arbetsmarknadsavdelningen			
Antal anvisade personer	1 629	1 641	+1 %

Ekonomisk analys

Resultaträkning, Mkr			
	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017
Statsbidrag	125,7	203,2	179,1
Övriga Intäkter	101,3	103,3	99,8
Summa intäkter	227,0	306,5	278,9
Personal	688,2	776,7	840,4
Omkostnader	366,5	400,2	368,6
Avskrivningar/interränta	4,5	3,9	4,2
Summa kostnader	1 059,2	1 180,8	1 213,2
Nettokostnad	832,2	874,3	934,3
Nettobudget	815,0	873,5	920,0
Resultat	-17,2	-0,8	-14,3

Årets resultat visade underskott med 14,3 mkr. Detta motsvarar 1,6 % av nettobudgeten. Intäkterna minskade med 9,0 % vilket främst berodde på minskade ersättningar från migrationsverket. Personalkostnaderna ökade med 8,2 %. Förutom löneökning förklaras detta av att entreprenaddriven verksamhet i Brålanda återgick till kommunal regi 1 februari 2017. Omkostnaderna minskade med 7,9 %, detta förklaras ovan då löner utbetalas till anställda istället för att kommunen faktureras omvårdnadskostnader. Nettokostnadsökningen var 6,9 %.

Anslagsbindning, mkr	Intäkt	Kostnad	Netto	Budget-diff
Nämnd/Adm	2,1	34,7	32,6	5,3
Vård och omsorg	92,2	582,5	490,3	-1,3
Individ och familjeomsorg	102,6	247,0	144,4	-9,4
Omsorg om funktionshindrade	45,6	294,6	249,0	-10,3
AMA	36,4	54,4	18,0	1,4
Netto	278,9	1 213,2	934,3	-14,3

Nämnd och administration

Anslagsbindningsnivån redovisade överskott på 5,3 mkr.

Överskott på 5,1 mkr redovisades för gemensam administration detta förklaras av förfogandemedel 2,8 mkr, vakanser 0,9 mkr och lägre IT-kostnader 1,2 mkr. Rehab redovisade överskott på 0,5 mkr.

Äldreomsorg

Anslagsbindningsnivå äldreomsorg redovisade totalt ett underskott på 1,3 mkr.

Inom anslagsbindningsnivån organiseras fr.o.m. 2017 två driftsavdelningar, vård och omsorg, VoO samt vård, stöd och utredning, VSU.

Vård och omsorg

Avdelningen redovisade ett överskott på 1,3 mkr.

Resultatet består av flera avvikelser. Hemtjänsten redovisade ett underskott på 12,7 mkr, vilket huvudsakligen är ett resultat av ökat antal utförda hemtjänsttimmar, plus 12 % jämfört med föregående år. Resultatet är en försämring med 2,0 mkr jämfört med delårsbokslutet i augusti bl.a. beroende på ökad semesterlöneskuld.

Särskilda boenden redovisade ett överskott på 10,5 mkr. Gemensamt särskilt boende visar ett överskott på 6,2 mkr p.g.a. att det nya boendet på Niklasbergsvägen 9 startade upp i november men budget tilldelats för helårsdrift. Servicehusen bidrog med ett överskott på 5,4 mkr vilket huvudsakligen härrörde från de under året avvecklade servicehusen Runnarebo och Kastanjen. Övriga boenden visade ett underskott på 1,1 mkr främst beroende på ett vårdärende med avancerade vårdinsatser. Verksamheten gemensamt vård och omsorg visade inom avdelningen ett överskott p.g.a. ofördelad budget 3,3 mkr.

Vård, stöd och utredning

Avdelningen redovisade ett underskott på 2,6 mkr.

Största avvikelser återfinns för verksamhet utskrivningsklara vilken överskrider budget med 1,5 mkr. Detta är en ökning med 1,0 mkr jämfört med föregående år. Orsaken är ett ökat antal personer med komplexa vårdbehov som är i behov av korttidsvård inför hemgång till ordinarie boenden.

Nattpatrullerna redovisade ett underskott på 1,3 mkr beroende på ökat vårdbehov.

Bemanningsenheten visar ett underskott på 0,9 mkr vilket visar ett behov av höjd timtaxa gentemot de verksamheter som använder bemanningen.

Biståndsenheten överskred budget med 0,8 mkr främst beroende på obudgerad hyra. Korttidsverksamheten redovisade underskott på 0,4 mkr vilket är en följd av ökad bemanning p.g.a. ökade vårdbehov.

Kommunrehab redovisade ett överskott på 0,5 mkr och hemsjukvården 0,2 mkr vilket är ett resultat av förstärkning av budget inför 2017 samt vakanta tjänster. Öppen dagverksamhet visade överskott, 0,4 mkr, också på personalkostnader.

Verksamheten gemensam äldreomsorg visar inom avdelningen ett överskott på 1,5 mkr p.g.a. ofördelad budget.

Individ och familjeomsorg

Avdelningen redovisade underskott på 9,4 mkr.

Barn och familjestöd redovisade underskott på 13,8 mkr där största delen av underskottet härrörde sig till placeringar av barn och ungdomar både inom HVB och familjehem. På barn och familjestöd har det under året varit fortsatt hög personalsättning och har i perioder varit beroende av konsulter. HVB redovisade underskott på 9,9 mkr och familjehem underskott på 3,5 mkr. Särskilt förordnad vårdnadshavare redovisade underskott på 2,0 mkr. Vuxenvården redovisade underskott på 1,4 mkr vilket härrör sig till placeringar. Ekonomiskt bistånd redovisade överskott på 2,9 mkr. Utbetalat ekonomiskt bistånd stod för 2,6 mkr av överskottet. Antalet

nya hushåll under 25 år fortsatte att minska. Hushållen med långvarigt försörjningsstöd (>10 mån) har minskat något under året. Hushåll som blev utskrivna från Arbetsförmedlingen då etableringsersättningen upphörde ökade med ca 75. Antalet mottagna flyktingar under 2017 var 244.

Vänersborgs kommun hade vid årsskiftet 2017/2018 ansvar för 47 ensamkommande barn, 11 av dessa i våra egna HVB, övriga ensamkommande barn var placerade på institutioner och i familjehem.

Omsorg om funktionshindrade

Avdelningen redovisade underskott med 10,3 mkr.

Underskott redovisades för köpta platser med 11,0 mkr, fördelat på barn/unga 4,2 mkr, boende LSS 2,9 samt boende SoL 3,9 mkr. Orsaker till platsköp var att boendelösningar för vissa målgrupper saknades i Vänersborg samt att vissa ungdomar med funktionsnedsättning gick i skola på annan ort.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att erbjuda lämpliga boendelösningar inom kommunen för att minska detta underskott.

Personlig assistans enligt LSS redovisade underskott med 2,9 mkr, underskottet ligger på privata utförare av personlig assistans.

Boenden LSS/SoL i egen regi redovisade en budget i balans. Boende LSS redovisade överskott på 2,2 mkr som förklaras av budget för halvårsdrift till nya Tegelbruksvägen som inte startade under 2017. Boende SoL redovisade underskott på 2,2 mkr. Detta förklaras av uppstarten av den socialpsykiatriska avdelningen på Niklasbergsvägen 9 där budget under 2017 legat under Äldreomsorgen, denna budget är från 2018 överförd till OoF. Boendestöd inom socialpsykiatri redovisade överskott på 1,0 mkr.

Personlig assistans SFB redovisade överskott på 0,5 mkr, detta förklaras av vakant chefstjänst samt färre beslut än budgeterat.

Överskott på 0,7 mkr redovisas för korttidsvistelse/tillsyn.

Gemensam verksamhet OoF redovisade överskott på 1,6 mkr främst beroende på ej tillsatta tjänster och andra former av vakanser.

Arbetsmarknadsavdelningen

Avdelningen redovisade överskott på 1,4 mkr.

Resultatet är en följd av att statsbidrag avseende föregående års åtgärdsanställningar inför bokslutet 2016 bokades upp enligt försiktighetsprincipen. Detta medförde att intäkter istället bokfördes på 2017.

Personal

	2015	2016	2017
Antal anställda	1 584	1 702	1 797

Antalet anställda var 1 797 personer (visstids- och tillsvidareanställda den 1 nov). Av dessa var 1 526 kvinnor och 271 män (1 429 kvinnor och 273 män 2016). Under 2017 (jan-nov) var sjukfrånvaron 8,9 %, vilket var 0,5 procentenheter lägre än för motsvarande period 2016, då den var 9,4 %.

Den 1 november 2017 hade 79,6 % av de tillsvidareanställda kvinnorna heltidstjänster, vilket var en minskning med 4,3 procentenheter jämfört med 2016. Motsvarande andel heltidstjänster för män var 87,7 %, vilket var en minskning med 3,7 procentenheter jämfört med 2016. Minskningen är framförallt inom Vård och omsorg. Anledningen är att verksamheterna i Brålanda ännu inte infört hel/del.

inköpen till det nyöppnade boendet Niklasbergsvägen 9, inköp av grundutrustning och av larm till Nyhaga samt möbler till biståndsenhetens nya lokaler.

Underskottet på OoF gäller främst möbler och inventarier till två nya psykiatriboenden, nya lokaler för boendestödet, ett om- och tillbyggt LSS boende samt biståndsenhetens nya lokaler.

Investeringar

Mkr	Investe- ringsplan	Utfall	Budget- diff
Nämnd/adm	0,5	0,5	+/-0,0
Vård och omsorg	4,5	5,8	-1,3
Individ- och familjeomsorg	0,5	0,2	+0,3
Omsorg om funktionshindrade	0,5	1,2	-0,7
AMA	0,3	0,0	+0,3
Netto	6,3	7,7	-1,4

Budgetöverskridande inom äldreomsorgen har skett genom

Överförmyndarnämnden

Ordförande: Madelaine Karlsson (S)
Vice ordförande: Kerstin Andersson (L)

Verksamhetsbeskrivning

I varje kommun måste det enligt lag finnas en överförmyndare eller en överförmyndarnämnd. I Vänersborgs kommun finns en överförmyndarnämnd, som utövar tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Nämnden ska motverka rättsförluster för de svagaste i samhället, d.v.s. underåriga (barn under 18 år), samt de som på grund av sjukdom, psykisk störning eller liknande har en god man eller förvaltare förordnad för sig.

Resultatavstämning

Nedan redovisas nämndens förväntade resultat som ska bidra till att fullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Invånare

Rättssäkerheten och effektiviteten i tillsynsverksamheten skall öka

- Uppnåddes under året

Ett stort antal mallar finns nu inlagda i ärendesystemet. Vilket innebär mindre manuell hantering och att felkällorna minskat.

Information till och kommunikation med gode män/förvaltare skall förbättras.

- ◆ Uppnåddes delvis under året

Arbetet är pågående. Som ett led i detta hålls en informationskväll för de som anmält intresse för uppdrag en gång per månad om behovet finns.

Verksamhetsutveckling

Sårbarheten i verksamheten ska minska.

- ◆ Uppnåddes delvis under året

Som ett led i att minska sårbarheten i verksamheten kommer arbetet med att ta fram rutiner och mallar att fortsätta. En annan fördelning av arbetsuppgifter är planerad och kommer att genomföras. Detta för att samtliga handläggare skall vara uppdaterad när det gäller handläggningen av olika ärenden.

Ekonomisk analys

Resultaträkning			
Resultaträkning, mkr	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017
Intäkter	2,2	5	3,3
Personal	5,1	10,2	7,4
Omkostnader	0,8	0,8	0,7
Kostnader	5,9	11	8,1
Nettokostnad	3,7	6	4,8
Nettobudget	4,2	5,1	4,6
Resultat	0,5	-0,9	-0,2

Överförmyndarnämnden visar i 2017 års bokslut ett underskott med knappt 0,2 mkr mot budget.

Avvikelsen mot budget består främst av ökade hyres- och städ-kostnader samt ökade kostnader för ställföreträdare. Ersättningen från migrationsverket blev något högre än budgeterat.

Resultatet blev något bättre än prognosen i augusti. Det förbättrade resultatet förklaras framförallt av lägre personal- och omkostnader samt högre ersättningar än prognos.

AB Vänersborgsbostäder

Ordförande: Jörgen Hellman (S)

Vice ordförande: Dan Åberg (M)

VD: Gunnar Johansson

Kommunens andel: 100 %

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2016	Utfall 2017
Intäkter	235,8	250,1
Kostnader	-184,0	-189,7
-varav avskrivningar	-38,1	-35,5
Rörelseresultat	51,8	60,4
Finansnetto	-38,7	-49,0
Resultat efter finansnetto	13,1	11,4
Bokslutsdispositioner och skatt	-2,9	-2,6
Årets resultat	10,2	8,8

Balansräkning, Mkr	Utfall 2016	Utfall 2017
Tillgångar	1 475,8	1 546,5
Skulder	1 291,9	1 351,3
Obeskattade reserver	17,8	20,3
Eget kapital	166,1	174,9
Skulder och eget kapital	1 475,8	1 546,5

Verksamhetsbeskrivning

AB Vänersborgsbostäder (ABVB) startade sin operativa verksamhet 1995, från att tidigare bedrivits i stiftelseform sedan 1947. Bolaget, helägt av Vänersborgs kommun har till uppgift att främja kommunens försörjning med bostäder och kommersiella lokaler. Förutom att förvalta bostadsbeståndet har bolaget uppdraget att samordna förvaltningen av kommunägda verksamhets- och förvaltningsbyggnader. Fastighetsbeståndet består av 3141 lägenheter och ca 120 lokaler.

I bolagets vision är trivsel och trygghet viktiga ledord. Strävan är att ge större möjligheter för hyresgästerna att själva påverka och utforma sitt boende samtidigt som bolaget skall ha en god ekonomi.

Marknadsutvecklingen

AB Vänersborgsbostäders lägenheter hyrs ut via bolagets egen bostadskö. Den som önskar söka en ledig bostad måste vara registrerad som bostadssökande. Vid årets slut var drygt 9 300 (8 000) personer registrerade i bostadskön. Från den dagen man fyller 16 år kan man registrera sig och samlar då en köpoäng per dag. För att vara kvar i kön krävs att man loggar in på Mina sidor via vanersborgsbostader.se minst en gång var tolfte månad. Det har varit en fortsatt hög efterfrågan under året med många intressenter på varje ledigt objekt. Genomsnittlig kötid för bostadskontrakt tecknade under 2017 var drygt 2,5 år (2 år). Vid uthyrningen av bolagets två nya trygghetsboenden krävdes även

här cirka 2,5 års kötid för att få teckna kontrakt.

Per den 31 december 2017 saknade vi intäkter på tio lägenheter. Vakanserna beror till största delen på renovering mellan in- och avflyttande hyresgäst. Vi har under året haft en omflyttningsfrekvens på 12,3% (12,4). De främsta anledningarna till flytt var ändrade familjeförhållande och behov av en annan storlek på lägenheten. Även läget och att man ska studera eller arbeta på annan ort är vanligt förekommande anledningar.

Årets verksamhet

Under 2017 har bolaget arbetat vidare utefter de ägardirektiv som erhöles 2014. Bakgrunden var en ny lag om allmännyttiga kommunala bolag och dess styrning. Lagen slog fast att bolagen skall drivas efter affärsmissiga principer och en av nyheterna i direktiven blev ett specificerat avkastningskrav. Förutom avkastningskravet finns en tydlig målsättning gällande vilken soliditet som bolaget förväntas uppnå. På grund av omfattande investeringar i bland annat nyproduktion utvecklas bolagets soliditet ej i den omfattning som är önskvärd. Handlingsplan för detta kommer tas fram under 2018.

Under året har bolaget slutfört nyproduktionen av 48 lägenheter i kv. Cypressen. Inflyttningen skedde 1 juli 2017.

Lägenheterna hyrdes ut en helg under hösten 2016 och alla lägenheterna är uthyrda. Bolaget har även under året slutfört om och tillbyggnationen av Niklasbergsvägen 9 som hyrs av kommunen. Under året har även en konvertering skett av servicehusen Runnarebo och Kastanjen. Bolaget har under året gjort om fastigheterna till Trygghetsboende och hyr från årsskiftet ut dem på öppna marknaden. Personal, gemensamhetsytor, hög tillgänglighet och en åldersgräns på 70 år är förutsättningarna för trygghetsboende. Några stambyten har ej genomförts under året.

ABVB har under 2017 underhållit fastigheter för 55,4 mkr (75,9 mkr), varav 18,1 mkr (44,2 mkr) redovisas som investering i enlighet med Bokföringsnämndens K3-regelverk.

Arbetet med separeringen av dag- och spillvatten som kommunen ålagt bolaget har under 2017 kostat 2,1 mkr (2,3 mkr). Bolaget räknar med kostnader för detta även under de kommande åren.

Årets resultat

ABVB visar ett positivt resultat efter finansnetto på 11,4 mkr (13,1 mkr), vilket är i linje med det budgeterade resultatet på 11,1 mkr. Från och med 2014 redovisar bolaget enligt Bokföringsnämndens K3-regelverk vilket framförallt medför skillnader avseende underhåll, investeringar och avskrivningar.

Eget kapital och investeringar

Eget kapital uppgick vid årets slut till 174,9 mkr (166,1 mkr). Detta innebär en soliditet på 11,3 % (11,3%). Årets investeringar i fastigheter uppgår till 112,1 mkr (159,4 mkr), varav fastighetsförvärv 1,8 mkr (7,7 mkr) och ny-, ombyggnad samt renoveringar 110,3 mkr (151,7 mkr).

Framtiden

Även under 2017 har bolaget märkt av den ökade invandringen och flyktingförläggningen på Restad Gård. Många ser Vänersborg som en attraktiv stad för fortsatt boende. Detta har inneburit att antalet sökanden i bostadskö har ökat, liksom kötiden för att få en lägenhet.

Förbättrade kommunikationer till Göteborg leder till ökad efterfrågan i Vänersborg, vilket kommer att påverka kommunen och regionen som boendeort. Även 2017 var bolaget med på Boplats Göteborg för att visa upp vilka goda boendemiljöer Vänersborg kan erbjuda.

På grund av överklagande så har nyproduktion av lägenheter i kv. Hässjan på Holmängs Hage blivit försenad och byggstart är beräknad till 1:a halvåret 2018. Holmängs Hage är ett samverkansprojekt med 6 st exploatörer som kommer bygga allt från radhus till 8 våningshus med olika upplåtelseformer. Bolaget planerar för ca 120 lägenheter i två etapper.

Bolaget har under 2017 köpt fastigheterna Penséen 6, 17, 18 och 21 för att möjliggöra nyproduktion i centrala Vänersborg. Målsättningen är att riva ett antal av byggnaderna på tomten för att ersätta dem med nya lägenheter. Tillträdet sker den 1 februari 2018.

Detaljplanen för kv Haren är klar och möjliggör ca 50 lägenheter i centrala Vänersborg.

Fastighets AB Vänersborg

Ordförande: Marie Dahlin (S)
 Vice ordförande: Tor Wendel (M)
 VD: Vakant
 Kommunens andel: 100 %

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2016	Utfall 2017
Intäkter	22,6	6,1
Kostnader	-3,1	-3,2
-varav avskrivningar	-1,7	-1,7
Rörelseresultat	19,5	2,9
Finansnetto	-0,4	-0,2
Resultat efter finansnetto	19,9	2,7
Bokslutsdispositioner och skatt	-4,6	-1,2
Årets resultat	15,3	1,5

Balansräkning, Mkr	Utfall 2016	Utfall 2017
Tillgångar	54,2	68,0
Skulder	16,6	38,9
Obeskattade reserver	4,6	5,3
Eget kapital	33,0	23,8
Skulder och eget kapital	54,2	68,0

Verksamhetsbeskrivning

År 1963 förvärvade dåvarande Vänersborgs stad samtliga aktier i Vallmon 4 i Vänersborg AB. Bolaget ändrade namn 1987 till Fastighets AB Vänersborg. Bolaget har till uppgift att uppföra

byggnader, förvalta fast och lös egendom och utöva därmed förenlig verksamhet. Ny bolagsordning och ägardirektiv togs av Vänersborgs kommun år 2014.

Årets verksamhet

Bolaget äger idag fyra fastigheter. Samtliga objekt är uthyrda på långtidskontrakt förutom Briggen 8 som löper på ett år i taget. Ägardirektiven innebär att bolaget ska inta en offensiv roll i samarbetet med kommunens övriga näringspolitiska aktörer. Under hösten slutade Ove Thörnkvist som VD, ännu ingen ny tillsatt men beslut är taget och ny VD tillträder i mars.

En bergvärmepumpinstallering har installerats för Schenkerfastigheten. Under året har även en ventilationsanläggning på Hunnebergs Kungajaktmuseum installerats. Bolagets största investering under året har varit uppförande av en demoanläggning för Wargön Innovation. Investeringen har under året uppgått till 13 mkr och den totala investeringen för Wargön Innovation budgeteras till totalt 24 mkr.

Årets resultat

Bolaget redovisar ett resultat på 1,5 mkr. Under 2017 har bolaget delat ut 10,7 mkr i aktieutdelning till Vänersborgs kommun. Årets investeringar i fastigheter uppgår till 16,1 mkr (1,0 mkr). Eget kapital uppgick vid årets slut till 23,8 mkr (33,0 mkr). Fastighets AB Vänersborgs likvida medel uppgick till 22,8 mkr (6,6 mkr), framförallt inestående som positivt saldo på koncernkonto hos Vänersborgs kommun. Fastighetslånen har ökat med 18,7 mkr (-6,3 mkr).

Framtid

Under första halvåret 2018 förväntas demoanläggningen för Wargön Innovation att färdigställas.

Kunskapsförbundet Väst

Ordförande: Maud Bengtsson (S)
 Vice ordförande: Kenneth Borgmalm (S)
 2:e vice ordförande: Sofia Lindholm (C)
 Förbundsdirektör: Johan Olofson
 Kommunens andel: 39 %

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2016	Utfall 2017
Intäkter	610,9	632,9
-varav uppdragsersättning	491,8	505,8
Kostnader	-590,7	-629,7
Rörelseresultat	20,2	3,3
Finansnetto	-0,1	-0,2
Resultat efter finansnetto	20,1	3,1
Bokslutsdispositioner och skatt	0,0	0,0
Årets resultat	20,1	3,1

Balansräkning, Mkr	Utfall 2016	Utfall 2017
Tillgångar	148,8	207,8
Skulder	141,7	197,6
Eget kapital	7,1	10,2
Skulder och eget kapital	148,8	207,8

Verksamhetsbeskrivning

Kunskapsförbundet ansvarar för Birger Sjöbergsgymnasiet, Magnus Åbergsgymnasiet, Nils Ericsonsgymnasiet samt vuxenutbildningen i Vänersborg och Trollhättan. Med 2 900 elever på gymnasiet och drygt 2 300 heltidsplatser inom vuxenutbildningen är vi en av Västsveriges största utbildningsproducenter. Cirka 700 personer är anställda i förbundet och ytterst ansvarig är en politisk direktions med 14 ledamöter och 14 ersättare från medlemskommunerna.

Gymnasieskolorna omfattar 16 nationella program och några program finns i både Trollhättan och Vänersborg. Gymnasiesärskolan finns på Magnus Åbergsgymnasiet.

Vuxenutbildningen finns i Vänerparken i Vänersborg och på Nils Ericsonsskolan i Trollhättan. Vuxenutbildningens skolformer:

- Grundläggande vuxenutbildning (Gruv)
- Gymnasial vuxenutbildning (Gy)
- Utbildning i svenska för invandrare (Sfi)
- Särskild utbildning för vuxna

Utöver detta bedriver vuxenutbildningen uppdragsutbildningar och utbildningar som beviljats statsbidrag, såsom yrkesutbildningar för vuxna, yrkeshögskoleutbildningar (YH) och lärlingsutbildningar.

Från januari 2017 finns en rättighetslagstiftning även för gymnasial vuxenutbildning. Den innebär att personer har rätt att gå utbildningar inom kommunal vuxenutbildning (komvux) för att kunna bli behörig till högskola eller yrkeshögskola.

Årets verksamhet

Kunskapsförbundets vision är den övergripande ledstjärnan och anger färdriktningen och ambitionsnivån för hela organisationen. "En drömfabrik där alla växer och känner framtidslust" För att nå dit arbetar förbundet med tre mål:

1. Alla elever ska nå alla mål

Eleverna ska nå de nationella målen för utbildningen i större utsträckning och i högre grad. Skillnaderna i måluppfyllelse mellan Kunskapsförbundets utbildningar, skolhus och elevgrupper ska minska.

Resultat 2017

Kunskapsförbundet har under 2017 lyckats "lite till" med att närma sig sina övergripande mål inom området kvalitet. Den stora merparten av eleverna anser att utbildningen är bra, trivsamt och trygg och de allra flesta når också kunskapsmässigt sett lägst godkända resultat. Kunskapsförbundet har under sina fem år utvecklats till en organisation med goda förutsättningar för eleverna att nå målen för utbildningen, och förbundet arbetar på ett tillfredsställande sätt med att följa upp och utveckla undervisningen och utbildningen. Detta slog Skolinspektionen fast vid den regelbundna tillsynen som genomfördes under hösten. Samtliga beslut på huvudmannanivå var utan anmärkning.

Trivsel, trygghet och andra viktiga förutsättningar

Resultaten från 2017 års Elevenkät visar att de allra flesta av de kunskapsförbunds elever som besvarat enkäten anser att Kunskapsförbundet bjuder dem goda förutsättningar att lyckas med sina studier. Eleverna på vuxenutbildningen är, liksom tidigare år, generellt sett mer positiva i sina svar än vad gymnasieeleverna är, dock ger båda grupperna utbildningen höga betyg totalt sett. Svaren på de olika frågorna varierar mellan 2,65 och 3,62 på en fyrgradig skala där höga värden är mer positiva än låga. Några få frågor är formulerade så att låga svarsvärden är att likställa med ett positivt svar. I de fallen varierar svaren mellan 2,48 och 1,45 på den fyrgradiga skalan. Flera av de mest positiva resultaten återfinns i svar på frågor som återspeglar hur eleverna upplever relationen till sina lärare och den undervisning de ger regi för. Resultaten visar också att eleverna i hög grad upplever att elever och lärare respekterar varandra och samskapar en tillåtande och respektfull miljö.

Kunskapsresultat

Gymnasieskolan

Den genomsnittliga betygspoängen för Kunskapsförbundets avgångselever från de nationella gymnasieprogrammen, har ökat sedan förbundets start och nu lagt sig i nivå med riket (14,2). Förbättrad likvärdighet inom förbundet bör dock fortsätta att vara i fokus för utvecklingsarbetet då några av programmen inte når tillräckligt höga resultat medan andra ligger på stabilt höga nivåer över åren. Trenden med polariserade resultat för yrkesprogram och högskoleförberedande program håller i sig och förstärks till och med något från förra året (högskoleförberedande program 14,8 och yrkesförberedande program 13,0).

Skillnader i resultat mellan könen finns också att arbeta med. Kvinnorna lyckas bättre än männen.

Förbundet har en fortsatt utmaning i att höja examensandelarna (85,6% i Kunskapsförbundet, 90,2% i riket 2017), särskilt för ett antal av de yrkesförberedande programmen (80,4% i Kunskapsförbundet, 88,0% i riket) så att resultatet blir mer likvärdiga såväl de egna högskoleförberedande programmens som andra gymnasieorganisationers och rikets resultat.

Vuxenutbildningen

Vuxenutbildningen är en dynamisk utbildningsform där utbildningarnas elevsammansättningar och omfattning skiftar i takt med samhällsutvecklingen och arbetsmarknadsbehoven. Stora variationer i elevvolym och elevresultat kan bli en konsekvens därav. Under våren 2017 betygsattes 3 106 kurser i den grundläggande och gymnasiala vuxenutbildningen i Kunskapsförbundet. Det var nästan 1 000 fler än våren 2016. Den grupp som lyckas bäst är eleverna som läser sammanhållna yrkesutbildningar och lärlingsutbildningar. Det är en trend över åren.

Sammanfattningsvis är resultaten inom målområdet Kunskapsresultat marginellt bättre för vuxenutbildningen 2017 i jämförelse med föregående år. Andelen godkända betyg har totalt sett ökat (från 80,9% 2016 till 83,9% 2017). Likvärdigheten mellan skolhusen har också förbättrats även om det fortfarande finns utmaningar. Det gäller till exempel resultatskillnader mellan män och kvinnor och genomströmningshastigheten för några av kurserna på sfi. Kunskapsförbundets vuxenutbildning måste fortsätta att arbeta aktivt för ökad likvärdighet, till exempel inom områden som stöd, normer och förväntningar, bedömning och i arbetet med elevantagning och elevavskrivning, så att elever, oavsett utbildning, skolhus eller kön ges likvärdiga möjligheter att nå godkända studieresultat.

2. En attraktiv utbildningsaktör

Kunskapsförbundet ska bygga ett starkt varumärke och vara det självklara valet för gymnasie- och vuxenutbildning i Trollhättan och Vänersborg.

Under 2017 fortsatte Kunskapsförbundet att aktivt arbeta för att fler elever väljer våra gymnasieutbildningar. Andelen sökande till våra gymnasieskolor har legat runt 70 procent av marknaden under de sista åren. Sedan förbundet startade ser vi en försiktig ökning av marknadsandelarna och vår förväntan är att ökningen kommer att fortsätta kommande år.

Intresset för flera av våra vuxenutbildningar är stort, exempelvis utbildningar inom vård och omsorg. Även befintliga och nya YH-utbildningar, såsom Integrationspedagog och Medicinsk sekreterare, är attraktiva med många sökanden till varje plats.

Ett särskilt fokus läggs också på att stärka arbetsgivarvarumärket för att behålla personal och attrahera nya medarbetare i en mycket konkurrensutsatt bransch. Intresset för att söka våra tjänster är ett mått på hur attraktiva vi är som arbetsgivare och under 2017 har vi hittills haft ett gott sökandeunderlag på de flesta tjänster.

3. En effektiv organisation

Kunskapsförbundets resurser ska användas så effektivt som möjligt för att bidra till att fylla förbundets syfte och nå det övergripande målet att alla elever ska nå alla mål.

Förbundet har sedan starten haft en tuff ekonomisk situation och för att komma till rätta med den på lång sikt har olika typer av förändringar skett. För att kunna bevara möjligheterna till god lärandekvalitet har ett omstruktureringsarbete pågått i flera år. Direktionen har under flera år beslutat om förändringar i programutbudet och tio av gymnasiets nationella program finns nu enbart på en ort. Birger Sjöbergsgymnasiet och Nils Ericssonsgymnasiet har byggts om för att få mer flexibla och attraktiva lokalerna. Arbetet slutfördes under 2016. Kunskapsförbundets verksamhet i Vänerparken har utökats markant under hela 2017. Detta beror dels på utökningen av YH-utbildningarna och dels på att flera vuxenutbildningar har flyttat från Nils Ericssonskolan till Vänerparken då antalet elever ökar på gymnasieskolan. Renovering och anpassning av lokaler pågår på flera våningsplan i Vänerparken i syfte att skapa bra undervisningslokaler och goda arbetsplatser för elever och personal.

Årets resultat

Årets resultat visar ett överskott på 3 105 tkr och det motsvarar knappt en halv procent av den totala omsättningen. Överskottet är jämt fördelat mellan verksamheterna förutom vuxenutbildningen som har ett nollresultat

Investeringar

Även i år har arbetet med att förbättra skolmiljöerna fortsatt. Ett särskilt fokus har lagts på Magnus Åbergsgymnasiet och Vänerparken.

Hunnebergs Kungajakt och Viltmuseum AB

Ordförande: Theresa Andersson (S)
 Vice ordförande: Henrik Harlitz (M)
 VD: Monica Alfsdotter
 Kommunens andel: 100 %

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2016	Utfall 2017
Intäkter	5,0	5,0
varav uppdragsersättning	3,2	3,2
Kostnader	-4,8	-4,9
Rörelseresultat	0,2	0,1
Finansnetto	0,0	0,0
Resultat efter finansnetto	0,2	0,0
Bokslutsdispositioner och skatt	-0,1	-0,1
Årets resultat	0,1	0,0

Balansräkning, Mkr	Utfall 2016	Utfall 2017
Tillgångar	2,0	2,2
Skulder	0,7	1,0
Obeskattade reserver	0,2	0,1
Eget kapital	1,1	1,1
Skulder och eget kapital	2,0	2,2

Verksamhetsbeskrivning

Bolagets primära uppgift är att driva verksamheten på Kungajaktmuseet Älgens Berg, Hunneberg. Bolaget ska bedriva musei-, friluftsför- och turistverksamhet. Verksamheten syftar i huvudsak till att höja den turistiska attraktionskraften i regionen för att öka omsättningen i besöksnäringen.

Museet utgör idag en knutpunkt för de verksamheter som bedrivs på och kring bergen samt verkar som ett informationscentrum på Berggården för besöksmålet Ekopark Halle-Hunneberg.

Årets verksamhet

Verksamheten har under år 2017 haft 34 504 besökare vilket är något färre än föregående års besöksiffror.

Den geografiska fördelningen av besökarna är jämförbar med föregående års statistik. Drygt hälften av det totala antalet besökare kommer från närområdet, Vänersborg-Trollhättan, Grästorp, samt till viss del även

Antalet besökare från övriga Sverige utgör ca.30 % och 15 % av det totala antalet besökare är internationella besökare - merparten av dessa är från Tyskland. Den turistiska högsäsongen infaller under juni-augusti månad med viss spridning till angränsande månader.

Under året har museet anordnat ett antal uppskattade och välbesökta evenemang. Besökarna vid dessa aktiviteter har till största delen kommit från närområdet med kranskommuner. De större evenemangen under år 2017 var Friluftslivsmässa, Älgens Dag, Handla Vilt Naturligtvis samt skollovsaktiviteter. Museet har utöver sin ordinarie musei- och evenemangsverksamhet arrangerat älg- och bäversafaris, natur- kulturupplevelser, vandringar samt en mängd övriga aktiviteter inne i museet och ute i naturen.

Antalet skolklasser har minskat betydligt p.g.a. förändrade samarbetsformer med naturskolan. Antalet bussgrupper har minskat.

Arbetet med att bygga upp och förstärka bolagets varumärke är i dagligt fokus. Bearbetningen av marknaden och ansträngningarna att skapa en tydlig marknadskommunikation pågår fortlöpande, såväl nationellt som internationellt

Årets resultat

Bolaget visar på ett negativt resultat på 33 tkr. Nettoomsättningen ökade med 70 tkr jämfört med år 2016 Bolagets totala kostnader ökade med 171 tkr. Intäktsökningen avser främst ökade intäkter i butik, entréer samt vid aktiviteter. Kostnadsökningen avser pågående förnyelse i museets utställning samt ökade kostnader vid evenemang och aktiviteter.

Investeringar

Under året gjordes inga större investeringar.

Framtid

Verksamheten har under 2017 påbörjat ett utvecklingsarbete med att stärka sin inriktning mot friluftsliv och naturupplevelser för att tillgodose nya trender, behov och målgrupper. Detta innebär att Kungajaktmuseet Älgens Bergs profil skall förändras för att skapa en tydligare bild av verksamheten.

- Musei- och informationsverksamhet
- Naturupplevelser
- Event

Vattenpalatset Vänerparken AB

Ordförande: Thomas Öhberg (S)
Vice ordförande: Orvar Carlsson (KD)
VD: Carina Svensson
Kommunens andel: 100 %

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2016	Utfall 2017
Intäkter	15,9	16,4
varav förlusttäckningsbidrag	7,0	7,8
Kostnader	-15,8	-16,2
Rörelseresultat	0,1	0,2
Finansnetto	0,0	0,0
Resultat efter finansnetto	0,1	0,2
Bokslutsdispositioner och skatt	-0,1	-0,1
Årets resultat	0,0	0,1

Balansräkning, Mkr	Utfall 2016	Utfall 2017
Tillgångar	10,8	11,9
Skulder	2,5	3,4
Obeskattade reserver	0,2	0,3
Eget kapital	8,1	8,2
Skulder och eget kapital	10,8	11,9

Verksamhetsbeskrivning

Bolaget har till uppgift att driva äventyrsbad med kompletterande serviceutbud.

Årets verksamhet

Bolaget har under året haft ca 100 000 badande besökare, ca 7 000 övriga besökare samt ca 450 elever i simundervisning från kommunens skolor. Ungefär 20 000 gäster på Nordic Wellnes har bytt om samt duschat i våra lokaler. Ca 20 grupper har hyrt in sig i vår varmbassäng under våren samt hösten. Antalet badbesökare är ca 2 000 mindre än år 2016.

Årets resultat

Bolagets intäkter ökade med 473 tkr jämfört med år 2016. Många bad under de sista dagarna i december månad är en starkt bidragande orsak till ökningen.

Bolagets kostnader ökade med ca 406 tkr jämfört med år 2016. Ökningen beror till stor del på ökade kostnader för el, värme samt VA.

Investeringar

Under året har inga nya investeringar gjorts. Löpande underhåll samt reparationer har skett kontinuerligt under året.

Nätaktiebolaget Biogas i Brålanda AB

Ordförande: Lars-Göran Ljunggren (S)
 Vice ordförande: Gunnar Bäckman (KD)
 VD: Ingmar Johansson
 Kommunens andel: 73 %

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2016	Utfall 2017
Intäkter	0,5	0,4
Kostnader	-0,3	-0,3
-varav avskrivningar	-0,2	-0,2
Rörelseresultat	0,2	0,1
Finansnetto	-0,2	-0,1
Resultat efter finansnetto	0,0	0,0
Bokslutsdispositioner och skatt	0,0	0,0
Årets resultat	0,0	0,0

Balansräkning, Mkr	Utfall 2016	Utfall 2017
Tillgångar	6,8	6,6
Skulder	4,2	4,0
Obeskattade reserver	0,0	0,0
Eget kapital	2,6	2,6
Skulder och eget kapital	6,8	6,6

Verksamhetsbeskrivning

Bolaget bildades 2009 och ägs av Vänersborgs kommun 73 %, Melleruds kommun 18 % och Biogas Brålanda AB 9 %. Verksamheten består av att bygga, äga och förvalta gasledningsnät för biogas inom Vänersborgs och Melleruds kommuner med syfte att säkerställa tillgången på biogas för kommunernas egna fordon och kommunernas invånare.

Årets verksamhet

Under 2017 har ingen utbyggnad av gasledningar gjorts. Det innebär att det varit ett lugnt år ur ett verksamhetsperspektiv.

Årets resultat

Nätaktiebolaget Biogas Brålandas visar ett resultat på -42 tkr.

Framtid

I dagsläget finns inga konkreta planer på ytterligare utbyggnad av ledningsnätet. Under 2017 har alla anläggningar producerat bra och i framtiden kan det bli aktuellt med en utbyggnad.

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Ordförande: Monica Hansson (S)

Vice ordförande: Kjell Nilsson (S)

VD: Hans Därnemyr

Kommunens andel: 35,59 %

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2016	Utfall 2017
Intäkter	86,2	87,0
-varav medlemsavg.	77,3	79,6
Kostnader	-80,2	-85,9
Rörelseresultat	5,9	1,1
Finansnetto	-0,1	-0,1
Resultat efter finansnetto	5,8	1,0
Bokslutsdispositioner och skatt	0,0	0,0
Årets resultat	5,8	1,0

Balansräkning, Mkr	Utfall 2016	Utfall 2017
Tillgångar	97,2	89,4
Skulder	19,6	17,0
Avsättningar	54,8	48,7
Eget kapital	22,7	23,7
Skulder och eget kapital	97,2	89,4

Verksamhetsbeskrivning

Verksamheten i Förbundet planeras utifrån Handlingsprogram för åren 2016 – 2018. Förbundsuppdraget innebär att genom myndighetsutövning, olycksförebyggande åtgärder och operativa räddningsinsatser, minska antalet olyckor och skador till följd av olyckor.

Årets verksamhet

Förbundet har genomfört 1 503 räddningsinsatser under året. De tre vanligaste insatserna avser automatlarm ej brand (34 %) trafikolycka (19 %) samt brand i byggnad (8 %). En positiv utveckling kan konstateras avseende automatlarm ej brand där NÄRF har 139 färre insatser än föregående verksamhetsår. En utveckling som ligger helt i linje med de intentioner som förbundet har.

Utöver räddningsinsatser har verksamheten genomfört övningar, utbildning, tillsyn, service och underhåll av fastigheter, material och fordon. Även utåtriktad information har genomförts med tema brandsäkerhet i hemmet.

Förbundet har under hösten implementerat ett nytt lönesystem och kommer att handha lönehanteringen i egen regi from 2018-01-01.

I frågor om operativ ledning samverkar vår ledningscentral med räddningstjänstförbunden Södra Älvsborg samt Östra Skaraborg sedan tidigare. En förstudie avseende samverkan kring operativt ledningsstöd med räddningstjänsten Mitt Bohuslän har genomförts under året och under 2018 kommer beslut att tas om eventuell fortsättning.

Samverkan mellan räddningstjänsterna och förbunden i Västra Götaland har under året fortsatt. Målet är att stärka och utveckla vår gemensamma förmåga att hantera de oönskade händelserna samt att finna samordningsvinster avseende utbildning, övning, inköp, etc.

Tidigare organisation med 5:e arbetslaget har under året ersatts med en resurs- och utvecklingsgrupp (RUG). Gruppen har sedan starten i augusti 2017 arbetat med brandutbildning för åk 5, blåjusfika, uppsökande verksamhet efter brand samt temaaktiviteter. Gruppens arbete ligger helt i linje med aktuellt handlingsprogram.

Som tidigare råder det svårigheter med rekrytering av RiB-personal vilket även utgör ett nationellt problem. Förslag på lösningar måste involvera såväl Räddningstjänsten som kommunerna och statliga myndigheter. Bemanningen av våra deltidstationer utgör en viktig grund för att bedriva vår verksamhet.

Det ekonomiska resultatet för verksamhetsåret visar ett plusresultat på ca 1 000 tkr. Orsak till resultatet är överskott på prognostiserad utbetalning av pensionsförsäkring för tidigare anställd, ca 400 tkr samt avskrivningskostnader som understiger budget med ca 500 tkr. Grunden till lägre avskrivningskostnader är investeringsstoppet år 2015/16.

Under året har 23 st investeringar initierats, budgeterade till 7 030 tkr. Investeringarna består av, en brandbil (ej avslutad), nytt lönesystem, stationsfordon, anpassning av lokaler, brandmaterial och datorer/kommunikationsutrustning

Fyrstads Flygplats AB

Ordförande: Paul Åkerlund (S)
 Vice ordförande: Marie Dahlin (S)
 VD: Anna Råhnängen
 Kommunens andel: 34 %

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2016	Utfall 2017
Intäkter	21,8	22,1
-varav ägartillskott/uppdragser	4,0	4,2
Kostnader	21,1	21,4
Rörelseresultat	0,7	0,7
Finansnetto	0,0	0,0
Resultat efter finansnetto	0,7	0,7
Bokslutsdispositioner och skatt	0,1	0,0
Årets resultat	0,6	0,7

Balansräkning, Mkr	Utfall 2016	Utfall 2017
Tillgångar	25,1	26,8
Skulder	10,7	11,8
Obeskattade reserver	2,6	2,4
Eget kapital	11,8	12,5
Skulder och eget kapital	25,1	26,8

Verksamhetsbeskrivning

Under 2017 har flygplatsen haft en linje till Stockholm/Broma, trafikerad av BRA med främst SAAB 340 och med 20 avgångar per vecka. På flygtrafik till Stockholm kan noteras att färre (-10 %) passagerare reste under 2017 än under 2016. Nedgången beror på kapacitetsbrist. Flygbolaget har från november månad ökat kapaciteten med en Fokker50 med 50 platser för att långsiktigt möta ett ökande behov.

Direktflyg till Almedalsveckan prövades under sommaren med tillfredsställande resultat. Under fem veckor i september förekom också chartertrafik till Kroatien vilket sammantaget ökade antalet resenärer till annan destination än Stockholm. Totalt reste ca 40 000 passagerare under året till och från flygplatsen. Vid flygplatsen har antalet landningar ökat främst med privat- och skolflyg. 881 landningar med linjetrafik har gjorts under perioden mot 765 föregående år.

Årets resultat

Intäkterna på Stockholmstrafiken ligger något över budget. Intäkterna för ersättningsystem för säkerhetskontroll och CNS-ersättning ligger i nivå med budget. Dock har en slutreglering gjorts för 2016 av ersättning för overheadkostnader säkerhetskontroll. Vid denna tillfördes ytterligare ca 400 tkr till redan utbetald ersättning.

För 2017 har erhållits ett regionalt driftbidrag om 3 500 tkr enligt beslut hos Västra Götalandsregionen. Verksamhetsanslag från ägarkommunerna uppgår till 4 200 tkr.

Under hösten har belysning på bilparkering och bana samt elanläggningar till flygplan reparerats. Totalt finns dock inga stora avvikelser från budget på kostnadssidan.

Statlig medfinansiering till omtoppning av rullbana, taxibanan och plattor samt övriga åtgärder som föranleds av ändrad referenskod är utbetald med ca 10 700 tkr hittills. Vissa åtgärder kvarstår dock såsom flytt av staket och uppförande av hangarer. Dessa åtgärder genomförs under vintern och kommande sommar. Flygplatsen har investerat i ett automatiskt väderobservationssystem samt bytt ut radioapparater enligt nya krav för kanalseparation. Dessutom har flygplatsen under året reglerat ett antal markfrågor.

Flygplatsen har beviljats en utökning av medfinansieringen för ytterligare investeringar enligt verksamhetsplan.

Inga krediter utnyttjas för närvarande.

Av preliminärt bokslut för 2017 framgår att verksamheten redovisar ett resultat om ca 770 tkr.

Ordförklaringar

Anläggningstillgångar: Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk, exempelvis byggnader, mark och inventarier.

Anställda: Antalet anställda motsvaras av de personer som var tillsvidareanställda den 1 november.

Ansvarsförbindelse: Upplysningspost till balansräkningen, men ingår inte i balansräkningens siffror. Består i huvudsak av pensionsförpliktelser intjänade före 1998.

Avskrivningar: Årlig kostnad för värdeminskning av anläggningstillgångar beräknad utifrån förväntad nyttjandetid.

Avsättningar: Avsättningar är ekonomiska förpliktelser, vilkas storlek eller betalningstidpunkt inte är helt bestämd. Pensioner intjänade fr.o.m. 1998, inklusive löneskatt 24,26 %, redovisas som en avsättning i balansräkningen.

Balanskrav: Balanskravet innebär att intäkterna ska vara större än kostnaderna, d.v.s. resultatet ska vara positivt. Detta är en miniminivå för att ha god ekonomisk hushållning.

Balansräkningen: Balansräkningen visar totala tillgångar, skulder, avsättningar och eget kapital på bokslutsdagen.

Eget kapital: Eget kapital definieras som totala tillgångar minus totala avsättningar och skulder.

Extraordinära intäkter och kostnader: En post klassificeras som extraordinär om den saknar samband med kommunens ordinarie verksamhet, inte inträffar ofta eller regelbundet och uppgår till väsentligt belopp.

Kassaflödesanalysen: Kassaflödesanalysen ska redovisa betalningsflödena uppdelat på sektorerna löpande verksamhet, investeringar och finansiering. Kassaflödesanalysen ska mynna ut i förändring av likvida medel.

Generellt statsbidrag omfattar dels det utjämningsystem för kommuner som infördes från och med år 2005, dels utjämnning avseende LSS samt övriga generella statsbidrag såsom t.ex. sysselsättningsstöd.

Internränta: Kalkylmässig kostnad för det kapital (bundet i anläggningstillgångar), som utnyttjas inom en verksamhet. Internräntan beräknas på tillgångarnas bokförda värde. Internräntan var 2,4 % under år 2017.

Kapitalkostnader: Benämning för internränta och avskrivning.

Kassalikviditet: Betalningsförmåga på kort sikt. Likvida medel i förhållande till kortfristiga skulder.

Koncern: Kommunen och dess koncernföretag, d.v.s. företag kommunen har ett varaktigt, bestämmande eller betydande inflytande i.

Kortfristiga skulder/fordringar: Skulder och fordringar som förfaller inom ett år.

Leasing: Klassificering av ett leasingavtal grundar sig på trans-aktionens ekonomiska innebörd. Ett finansiellt leasingavtal kan sägas motsvara ett köp av objektet i fråga, medan ett operationellt leasingavtal motsvarar hyra av objektet. Upplysning lämnas i not till verksamhetens kostnader om under året betalda leasing-avgifter samt framtida årliga förfallobelopp.

Likvida medel: Medel i kassa, på bank- och plusgiro.

Likviditet: Betalningsberedskap på kort sikt.

Långfristiga skulder/fordringar: Skulder/fordringar som förfaller senare än ett år efter räkenskapsårets utgång.

Mkr: miljoner kronor

Omsättningstillgångar: Tillgångar avsedda att omsättas, förbrukas för framtagandet av en vara/tjänst eller på annat sätt användas för kommunens verksamhet, t.ex. kontanter, fordringar hos kunder, förråd.

Periodisering: Fördelning av kostnader och intäkter till den period då resurserna tillkommer eller förbrukas.

Resultaträkningen: Resultaträkningen innehåller kostnader och intäkter och visar årets ekonomiska resultat och hur det upp-kommit. Den visar även förändringen av det egna kapitalet.

Sammanställd redovisning: Resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys och tilläggsupplysningar som omfattar både kommunen och dess koncernföretag.

Skattefinansieringsgrad: Anger hur många procent av verksamhetens internt tillförda medel (årets resultat samt av- och nedskrivningar) som finansierar nettoinvesteringar i anläggningstillgångar.

Skatteintäkter: Kommunens utdebitering uppgick 2017 till 22:21 kronor per skattekrona. Tillsammans med landstingsskatt var den totala genomsnittliga utdebiteringen 33:09 kronor per skattekrona.

Skuldsättningsgrad: Den del av tillgångarna som finansierats med främmande kapital.

Skuld till anställda: De anställdas fordran på kommunen i form av sparade semesterdagar och ej utbetald övertidsersättning samt timlöne-ersättning redovisas som kortfristig skuld. Årets skuldförändring ingår i verksamhetens nettokostnad.

Soliditet: Betalningsförmåga på lång sikt. Andelen eget kapital av de totala tillgångarna, dvs. graden av självfinansierade tillgångar.

Tkr: tusen kronor

Årsarbeten: Totalt antal närvarotimmar under ett år/1 700.

Kommunfullmäktige i
Vänersborgs kommun

Revisionsberättelse för år 2017

Vi har granskat kommunens verksamheter och räkenskaper samt, genom utsedda lekmannarevisorer, verksamheterna i AB Vänersborgsbostäder, Fastighets AB Vänersborg, Vattenpalatset Vänerparken AB och Hunnebergs Kungajakt- och Viltmuseum AB för år 2017.

Vi bifogar en redogörelse och sammanfattar resultatet av vår granskning för 2017.

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad enligt god redovisningssed och uppfyller kravet på rättvisande räkenskaper med undantag av extra pensionsavsättningar som uppgår till 90 mkr. Denna avsättning är ett avsteg från kommunal redovisningslag, men är beslutad av kommunstyrelsen i enlighet med pensionspolicy som är beslutad av fullmäktige 2011 med hänvisning till att detta är god ekonomisk hushållning i enlighet med kommunallagen. Därför tillstyrker vi att årsredovisningen 2017 godkänns.

Vi bedömer att kommunstyrelsens och övriga nämnders verksamheter sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen är tillräcklig.

Vi har inte funnit skäl till anmärkning.

Vi tillstyrker att ansvarsfrihet beviljas kommunstyrelsen och övriga nämnder samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ.

Vänersborg 2018-04-12

Thomas Boström
Ordförande

Torsten Gunnarsson

Lave Thorell

Eva Jonsson

Peter Lénberg

Gunilla Döse

PROJEKTLEDNING: EKONOMIKONTORET, VÄNERSBORGS KOMMUN
ANSVARIG UTGIVARE: VÄNERSBORGS KOMMUN
LAYOUT OCH GRAFISK PRODUKTION: BOZZANOVA AB
FOTOGRAF: JERRY LÖVBERG, PATRIK KARLSSON MED FLERA.
TRYCK: CELA GRAFISKA AB, VÄNERSBORG

Vänersborgs kommun

462 85 Vänersborg
Besöksadress: Sundsgatan 29
Telefon: 0521 72 10 00
Epost: kommun@vanersborg.se
www.vanersborg.se